

3. liburua

2030 Agenda III.

Gobernantza

Lehendakaritzako
Trantsizio Sozialaren
eta 2030 Agendaren
Idazkaritza Nagusiak,
2020-2024
Legegintzaldian,
sortutako
dokumentuen
Bilduma

- 1. liburua.** 2030 Agenda I. Dinamizazioa
- 2. liburua.** 2030 Agenda II. Dibulgazioa
- 3. liburua.** 2030 Agenda III. Gobernantza
- 4. liburua.** 2030 Agenda IV. Jarraipena eta ebaluazioa
- 5. liburua.** 2030 Agenda V. Ekarpena 16. eta "18". GJHei
- 6. liburua.** Trantsizio Soziala I. Erronka demografikoa
- 7. liburua.** Trantsizio Soziala II. Gazteria
- 8. liburua.** Trantsizio Soziala III. Kohesio soziala eta nazioarteko elkartasuna
- 9. liburua.** Trantsizio Soziala IV. Pandemia

B

3. liburua

Agenda 2030 III. Gobernantza

Aurkibidea

Bilduma honen aurkezpen orokorra.

Liburu honen aurkezpena.

1. dokumentua. 2030 Agenda Euskadi Foroa eratzeko Dekretua.

2. dokumentua. 2030 Agenda Euskadi Foroaren egitura, lehentasunak eta lehen lan-agenda.

3. dokumentua. 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko Memoria eta 2024rako Kudeaketa Plana.

4. dokumentua. Topaketa.

5. dokumentua. Guneak Ekimenetik GJHen aldeko Euskal Aliantzara, "2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako" Adierazpenaren bidez.

6. dokumentua. Foroaren Osoko Bilkuraren Adierazpenak.

Oharren eranskina. Beste dokumentu interesgarri batzuetarako estekak.

- 1. liburua.** 2030 Agenda I. Dinamizazioa
- 2. liburua.** 2030 Agenda II. Dibulgazioa
- 3. liburua.** 2030 Agenda III. Gobernantza
- 4. liburua.** 2030 Agenda IV. Jarraipena eta ebaluazioa
- 5. liburua.** 2030 Agenda V. Ekarpena 16. eta "18". GJHei
- 6. liburua.** Trantsizio Soziala I. Erronka demografikoa
- 7. liburua.** Trantsizio Soziala II. Gazteria
- 8. liburua.** Trantsizio Soziala III. Gizarte-kohesioa eta nazioarteko elkartasuna
- 9. liburua.** Trantsizio Soziala IV. Pandemia

Bilduma honen aurkezpen orokorra

Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeak, Eusko Jaurlaritzaren XI. Legegintzaldia amaitzen zutenak, 2020ko uztailaren 12an egin ziren, pandemia hasi eta bost hilabetera. Irailaren 5ean, Iñigo Urkullu Renteria Lehendakariak bere kargua zin egin zuen Gernikako Arbolaren aurrean, eta hiru egun geroago bildu zen, lehenengo aldiz, Gobernu Kontseilu berria.

Lehendakariak gobernu-egiturari dagokionez hartutako lehen erabakietako bat izan zen Lehendakari-ritzaren Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusi berri bat sortzea. Egitura Organikoari buruzko Dekretuak hiru jarduera-eremu handi ezarri zituen idazkaritza berri honetan: 2030 Agenda, Erroka Demografikoa eta Trantsizio Soziala deitu izan denaren beste eremu garrantzitsu batzuk.

Lehenik eta behin, beraz, 2030 Agenda, eta, zehazki, Euskadik Garapen Jasangarrirako Helburuekin duen konpromisoa dinamizatzea, koordinatzea eta bultzatzea sailen artean, erakundeen artean eta gizarte mailan. Bigarrenik, erroka demografikoa eta, zehatzago, horri erantzuteko sailen arteko estrategia bat lantzea eta bultzatzea. Eta hirugarrenik, gure trantsizio sozialei eragiten dieten beste erroka garrantzitsu batzuen aurreko erantzunak koordinatzea eta dinamizatzea, hala nola kulturen arteko eta migrazioen arteko bizikidetzeta eta kohesioa, eta, une hartan, pandemiaren eraginari arreta berezia eskainiz.

Une hartan zuen izaera totalizatzailea zela eta, aipamen berezia merezi du 2020ko martxotik 2022ko otsailera bitartean COVID-19aren pandemiaren ondorioz bizi izan zen egoerak. Larrialdi-egoeraren deklarazioaren ondorioz, 2020ko martxotik, Lehendakariak bere gain hartu zuen LABIren (Larrialdiei Aurregiteko Bidea - Euskadiko Babes Zibileko Plana) zuzendaritza bakarra eta koordinazioa.

Horren ondorioz, sailen arteko eta erakundeen arteko erantzuna zuzentzeko eta koordinatzeko zereginak Lehendakaritzan kokatu ziren, logikoa denez, Osasun Sailarekin eta Osakidetzarekin lan-kidetzeta estuan. Horiei zegokien erantzuna osasunaren eta osasun publikoaren ikuspegitik bideratzea, euskal osasun-sistema osoaren tresnekin, bai eta funtsezko zerbitzuak emateko ardura zuten gainerako sailekin ere.

Lehendakaritzaren erantzukizun hori babesteko, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiak bere gain hartu zuen, 2020ko irailetik 2021eko urrira bitartean, LABIren bi mahaien (tekniko-zientifikoa eta erakunde artekoa) eta Bizi Berri II, III eta IV Planen koordinazio operatiboaren lana. Dokumentu horiek LABIren jarduera-esparru izan ziren, eta Eusko Jaurlaritzaren lan-tresna izan ziren pandemiaren bilakaeraren jarraipena egiteko, prebentzio-neurriak prestatzeko (neurri horiek aplikatzeak gizarte osoari eragiten zion) eta herritarren arteko komunikaziorako eta gardentasunerako.

Idazkaritza honek Legegintzaldi honetan egin duen ibilbidean eragina izan duen beste gertaera bat Lehendakariak 2022ko irailaren 22an Politika Orokorraren Osoko Bilkuran egindako iragarpena izan zen. Une hartatik aurrera, Gazteria Zuzendaritza, ordura arte Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politi-

ketako Sailaren barruan zegoena, Lehendakartzaren egiturari atxikita geratuko zen, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren barruan.

Hilabete batzuk lehenago, martxoaren 10ean, Gazteen Euskal Legea onartu zen, eta, ekainaren 21ean, Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia. Berregituratze horren helburua izan zen gazteriari, emantzipazioari eta erronka demografikoari buruzko politiken sailen arteko eta erakundeen arteko koordinazioa sustatzea, zeharkako ikuspegi batekin, eta lehentasun handiena emanez gazte-politika publikoei.

Bilduma honek ibilbide honi erantzuten dio. Bederatzi liburuen egitura honako hau da:

- 1. liburua.** 2030 Agenda **I. Dinamizazioa.**
- 2. liburua.** 2030 Agenda **II. Dibulgazioa.**
- 3. liburua.** 2030 Agenda **III. Gobernantza.**
- 4. liburua.** 2030 Agenda **IV. Jarraipena eta ebaluazioa.**
- 5. liburua.** 2030 Agenda **V. Ekarpena 16. (bakea) eta "18". (kultura) GJHei.**
- 6. liburua.** Trantsizio Soziala **I. Erronka demografikoa.**
- 7. liburua.** Trantsizio Soziala **II. Gazteria.**
- 8. liburua.** Trantsizio Soziala **III. Gizarte-kohesioa eta nazioarteko elkartasuna.**
- 9. liburua.** Trantsizio Soziala **IV. Pandemia.**

Egiazta daitekeenez, lehenengo bostak 2030 Agendaren esparrukoak dira, eta hurrengo lauek edukia ematen diote trantsizio sozialaren kontzeptuari, lau ikuspegitatik: erronka demografikoa, gazteria, kohesio soziala eta pandemia.

Logikoa denez, lau urtean zehar, gobernuko edozein arloren jarduerarekin lotutako dokumentu-ekoizpena oso zabala da. Honelako bilduma bat osatze aldera, beharrezkoa izan da akotazioren bat ezartzea, luze-zabalerari dagokionez arrazoizkoa denaren mugak ez gainditzeko. Bi irizpide jarraitu dira: lehenik, Idazkaritzak sortutako dokumentuak soilik sartzea, idazketan parte-hartze zuzena izandakoak; eta, bigarrenik, liburu bakoitzari oharren eranskin bat txertatzea, beste dokumentu interesgarri batzuetarako estekekin, Idazkaritzak zuzenean egin ez baditu ere, beren jarduerarekin zerikusia dutenak.

Bestalde, adierazi behar da jarduketa-eremu bakoitzak urte arteko plangintza estrategikoko dokumentu bat izan duela, eta horrek kudeaketa eta bultzada markatu dituela:

- 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa, 2021eko ekainaren 29an onartua.
- Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia, 2022ko ekainaren 21ean onartua.

- Bizi Berri II., III. eta IV. Planak, 2020ko urrian, 2021eko otsailean eta 2021eko uztailean onartuak, pandemiaren bilakaerari egokitutako erantzun-tresna gisa.
- Gazteen emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategia, 2023ko martxoaren 21ean onartua.

Horri guztiari, trantsizio sozialaren eremuan, ADOS Batzordearen urteko edo urte arteko kudeaketa-planak, Euskarri Estrategia eta Uztartu Programa gehitu behar zaizkio. Dokumentu horiek guztiek segimendu-, balantze- edo ebaluazio-memoriak dituzte, urtekoak zein Legegintzaldikoak, eta bilduma honetako liburu bakoitzaren abiapuntua edo bizkarrezurra dira. Garrantzitsua da hori aipatzea; izan ere, horrela, lan-plan bakoitzaren egituraketan, sistematizazioan eta ebaluazioan oinarritutako kudeaketa-eredu bat ezarri da, plana sortu den aldira egokitua.

Testuinguruari buruzko azken ohar bat nabarmendu behar da. Bilduma hau urte edo hamarkada batzuk barru irakurriko, erreparatuko edo soilik gainbegiratuko balitz, beharrezkoa litzateke 2020tik 2024ra bitartean bizi izan den une historikoaren erreferentzia izatea, interpretazio zehatzagoa egiteko. Lau urte hauetan inoiz ez bezalako aldia bizi izan zen garai historiko honetako belaunaldientzat. Krisi sakonen eta globalen segida batek modu negatiboan baldintzatu zuen pertsona guztien eta herrialde guztien bizitza leku guztietan.

2008an sortutako ekonomia- eta finantza-krisi luze globalaren ondorioei aurre egin behar izan genien. 2020ko martxotik 2022ko otsailera, pandemia baten erdian bizi izan ginen, konfinamendu-aldi luzeekin eta gizarte-bizitzaren funtzionamendu normalaren murrizketa handiekin. Euskadin osasun-larrialdia amaitu eta bi astea, 2022ko otsailaren 24an, Errusiako armadak alde bakarreko inbasio militarra hasi zuen Ukrainan. Ondorio humanitario onartezinez gain, inflazio-igoera bat eragin zuen, eta horrek eragina izan zuen munduko garraioan, elikagaietan, energian eta erregaietan edo industriarako horniduretan.

2023ko urriaren 7an, Hamasek eraso terrorista bat eragin zuen Israelgo herritar zibilen aurka: 1.200 hildako eta 250 pertsona inguru bahitu zituen. Une horretatik aurrera, Israelgo armadaren erantzunak, gerra-bitartekoak erabiliz, milaka eta milaka hildako eragin ditu Gazan, gehienak biztanleria zibila, emakumeak eta adingabeak. Ziurgabetasun geostrategikoa eta nazioarteko ezegonkortasuna indartu egin ziren.

Azken batean, horiek dira bilduma honek 2020-2024 aldian islatzen duen jardueraren testuinguru deskribatzen duten salbuespenezko inguruabarrak eta baldintza kaltegarriak.

Liburu honen aurkezpena

2021eko ekainaren 29an, Eusko Jaurlaritzak 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa onartu zuen (bilduma honetako 1. liburuko 1. dokumentua), eta lau lehentasun-ardatz ezarri zituen: (I) Gizarte-dibulgazioa eta herritarren inplikazioa; (II) Koordinazioa eta gobernantza lankidetzan; (III) Lerrokatzea, garapena eta ebaluazioa; eta (IV) Trakzio-konpromisoak eta proiektu adierazgarriak. Hirugarren liburuaren izenburua hau da: **“2030 Agenda III. Gobernantza”**, eta bigarren ardatza garatzeko balio izan duten dokumentu nagusiak eskaintzen ditu.

1. dokumentuak “2030 Agenda Euskadi Foroa eratzeko Dekretua” Euskadin Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa sortzeari izaera arauemailea ematen dion dekretua onartzen duen Gobernu Kontseiluak 2021eko uztailaren 6an hartutako erabakia errepikatzen du. Foro horri “2030 Agenda Euskadi Foroa” deituko zaio ondoren, eta GJHen gobernantza kolaboratiboaren organo gisa eratzen da Euskadiko politika publikoetan.

2. dokumentuaren izenburua hau da: “2030 Agenda Euskadi Foroaren egitura, lehentasunak eta lehen lan-agenda”. Foroaren lehen Osoko Bilkura 2021eko azaroaren 9an egin zen. Miñanon, Arabako Parke Teknologikoan egindako topaketa horretan, Foroaren funtzionamendu-proposamen hau onartu zen, eta indarrean jarraitu du Legegintzaldi osoan.

3. dokumentua, “2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko Memoria eta 2024rako Kudeaketa Plana” Legegintzaldiko azken Osoko Bilkuran hartutako erabakia da, 2024ko martxoaren 20an, Bilboko Euskalduna Jauregian egindakoa. Gai-zerrendan sartu zen 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko Memoria eta 2024rako Kudeaketa Plana jasotzen dituen hirugarren dokumentu honen onarpena.

4. dokumentua, “Topaketa”, Foroak parte-hartze eta gobernantza kolaboratiboko bideak zabalzeari ematen dion garrantzia islatzen du. 2023tik, Foroaren Batzorde Iraunkorrak erabaki du organo guztietan parte hartzen duten pertsona guztien urteko topaketa bat deitzea, haien lanaren zeharkako ikuspegi bat partekatzeko eta hurrengo urteko Kudeaketa Planean txerta daitezkeen lehentasunak identifikatzeko.

·**5. dokumentua.** Guneak Ekimenetik GJHen aldeko Euskal Aliantzara ‘2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako’ Adierazpenaren bidez”. Eusko Jaurlaritzak GJHei dagokienez bultzatu duen gobernantza kolaboratiboaren alderdi osagarri bat erakusten du. 2030 Agenda Euskadi Foroak bere egiturari Osoko Bilkura, Batzorde Iraunkorra, bost Lantalde eta Guneak Ekimena – foroaren partaidetza eta lankidetzaren publikoko, pribatuko eta gizarte zibileko irekiera-gunea– ditu. 55 erakundek baino gehiagok parte hartzen duten Guneak Ekimenean, GJHen aldeko Euskal Aliantza sortu zen, 2023ko urriaren 2an aurkeztua. 2024ko apirilean, 90tik gorako gizarte-eragileren atxikimendua eta parte-hartzea zuen. Akordioaren oinarria “2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako” adierazpena da, bost konpromiso eta bost inplikazio praktikoa dituen.

·**6. dokumentuak,** “Foroaren Osoko Bilkuraren Adierazpenak”, Lehendakariak, Foroaren presidentek gisa, Osoko Bilkura bakoitzaren amaieran aurkeztu dituen adierazpen guztiak errepikatzen ditu. Foroa sortu zenetik, Legegintzaldi honetan sei Osoko Bilkura egin dira, eta, beraz, sei dira dokumentu honetan azaltzen diren adierazpenak.

Bildumaren liburu honetan, gainera, **Oharren eranskin** bat erantsi da, beste dokumentu interesgarri batzuetarako estekak dituen.

17. GJHak azpimarratzen du funtsezko garrantzia duela lankidetzaren, aliantzaren edo lankidetzaren ereduak ezartzeak 2030 Agenda betetzeko. Eusko Jaurlaritzak garrantzi handia eman dio Legegintzaldi honetan Euskadin GJHen eragile anitzeko gobernantza kolaboratiboa eraikitzeari. Liburu honek erabaki hori islatzen du, eta hori frogatzen duten dokumentu nagusiak jasotzen ditu.

1. dokumentua

2030 Agenda Euskadi

Foroa eratzeko

Dekretua

166/2021 DEKRETUA,
uztailaren 6koa, **Euskadin**
Trantsizio Sozialaren eta
2030 Agendaren Eragile
Anitzeko Foroa sortu eta
arautzen duena

2024ko martxo

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia
Lehendakaritza – Eusko Jaurlaritza

Nazio Batuen Batzar Nagusiak «Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda» onartu zuen 2015eko irailaren 25ean; pertsonen, planetaren eta oparotasunaren aldeko ekintza-plana da, eta bake unibertsala eta justiziaren eskuragarritasuna indartzeko asmoa ere badu.

Agendak 17 helburu proposatzen ditu, arlo ekonomikoa, soziala eta ingurumenekoa barnean hartzen dituzten 169 helmuga integratu eta banaezinekin.

Ondoren, Etxebizitzari eta Hiri Garapen Jasangarriari buruzko Nazio Batuen Konferentzian – Habitat III – (Quito 2016ko urria), «Guztionezko Hiri eta Giza Egonleku Jasangarriari buruzko Quitoko Adierazpena» onartu zen, eta bertan Hiri Agenda Berria (HAB) zehazten da. Adierazpen horrek, Garapen Jasangarrirako 2030 Agendan definitutako Garapen Jasangarriko Helburuak (GIH) barneratzen ditu.

Nazio Batuen Batzar Nagusiak 2016ko abenduaren 23an egindako hirurogeita zortzigarren bilkuran berretsi zuen HAB.

Gerora, Eusko Jaurlaritzak, 2018ko apirilaren 10eko Erabakiaren bidez, Euskadi Basque Country 2030 Agenda onartu zuen, Nazio Batuen 2030 Agendarako euskal ekarpen gisa, bere politikak Garapen Jasangarriaren Helburuekin lerrotatuz.

Eusko Jaurlaritzak, 2019ko azaroaren 19ko akordioaren bidez, Euskadiko Hiri Agenda-Bultzatu 2050 onartu zuen, hiri eta herri inklusiboak, seguruak, erresilienteak eta jasangarriak lortzeko helburuarekin, pertsonak eta lekuak baztertuko ez dituztenak. Hori dena 2050era arteko denbora-ikuspegiari jartzen du, jakitun izanik egituratzen dituen dimentsioen ezaugarriengatik -sozioekonomikoa, energetikoa, klimatikoa, lurraldekoa- epe luzean aurre egin beharreko erronkak direla, nahiz eta berrikuspenak epe ertainean egiteko dimentsio dinamiko bat izan behar duten.

Esparru horretan, eta XII. legegintzaldia 2020an hasi delarik, Eusko Jaurlaritzak lau urterako programa bat prestatu du, errealtate horri hainbat tresna eta proiekturen bidez aurre egiten saiatzeko.

Tresna horietako bat Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia sortzea izan da, eta Idazkaritza horren proiektuetako bat 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa egitea da.

Programa honen barruan eta sailarteko eta erakunde arteko gobernantza-mekanismoak ezartzeko eta horrekin lankidetzak eta partaidetza publiko, pribatu eta soziala errazteko helburuarekin sortzen da Euskadin Trantsizio Sozialerako eta 2030 Agendarako Eragile Anitzeko Foroa. Bertan, Eusko Jaurlaritzako sailak, hiru foru-aldundiak, EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen eta hiriburuetako udalak elkartzeko guneak eratu dira, bai eta lankidetzak publiko-pribatua ordezkatzeko duten erakundeak elkartzeko guneak ere. Foroaren helburua da GJHen sustapenean inplikaturako erakunde eta entitate guztien bateratze operatiboa ahalbidetzea.

Euskadiko Hiri Agenda-Bultzatu 2050ek ere Hiri Agendaren Foroa eratzuz planteatzen zuen bere gobernantza. Foro horren osaera eta helburuak bat datoz, funtsean, Euskadin Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren eragile anitzeko Foroarekin. Euskadiko Hiri Agendaren eta Euskadi Basque Country 2030 Agendaren artean dagoen lotura estua kontuan hartuz, koherentea da bi prozesuen jarraipena egin dezakeen gobernantza-organo bakarra egotea.

Horrenbestez, lehendakariak proposatuta, eta Gobernu Kontseiluak 2021eko uztailaren 28an egindako bilkuran eztabaidatu eta onetsi ondoren, hau

XEDATZEN DUT:

1. artikulua.– Xedea.

Dekretu honen xedea da Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa sortzea eta arautzea.

2. artikulua.– Izaera.

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa, lankidetzeta- eta aholkularitza-organo bat da, Euskadiko politika publikoetan 2030 Agenda harmonizatzen eta garatzen laguntzeko, bai eta euskal erakundeak garapen jasangarriaren helburuak (GJH) bultzatzeko eta betetzeko nazioarteko ahaleginik onenekin lerrokatzea sustatzeko ere. Kide anitzeko organo horren osaera maila anitzeko erakundeartekoa eta aktore anitzekoa da.

3. artikulua.– Atxikipena.

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa Lehendakaritzari atxikita dago, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren mende, baina ez da haren egitura organikoan sartuko.

4. artikulua.– Osaera.

1.– Foroaren osaera honakoa da:

a) Presidentea.

Eusko Jaurlaritzako lehendakaria da Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren presidentea.

b) Presidenteordea.

Foroaren presidenteordea 2030 Agendaren inguruan eskumena duen Eusko Jaurlaritzako idazkari nagusia edo sailburuordea izango da.

c) Bokalak.

Hauek dira Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren kide:

1.– Berrikuntza Sozialaren arloan eskuduna den sailaren zuzendaria.

2.– Hiri Agenda arloan eskuduna den sailaren zuzendaria.

3.– Lehendakaritzako Koordinazio arloan eskuduna den zuzendaria.

4.– Kanpo-harremanen eremuan kargu publikoa duen pertsona bat.

5.– Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako komisionatua.

6.– Eusko Jaurlaritza osatzen duten Sail bakoitzak aukeratutako ordezkari bana, kargu publiko izaera duena.

7.– IHOBE Ingurumen Jarduketarako Sozietate Publikoaren zuzendaria.

8.– Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziako zuzendaria.

9.– Foru-aldundi bakoitzaren ordezkari gisa, kargu publikoa duen pertsona bat, organo edo agintaritza eskudunak izendatua.

10.– Udalen ordezkari gisa, Euskadiko hiru lurralde historikoetako hiriburu bakoitzeko ordezkari bat; eta EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat. Dagozkien korporazioen eta elkartearen funtzionamendu-arauen arabera izendatuko dira.

11.– Pertsona bat euskal unibertsitate-sistema osatzen duten hiru unibertsitateetako bakoitzeko: Euskal Herriko Unibertsitatea, Deustuko Unibertsitatea eta Mondragon Unibertsitatea.

12.– Euskadiko hirugarren sektoreko hiru ordezkari, Sareen Sareak, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialeko entitateen sareak biltzen dituen elkarteak proposatua.

13.– Basque Center for Climate Change (BC3) bikaintasun-zentroaren ordezkari bat.

14.– Basque Research and Technology Alliance (BRTA) Partzuergo zientifiko-teknologikoaren ordezkari bat.

15.– ACLIMA, Basque Environment Clusterraren ordezkari bat.

2.– Foroa osatzen duen pertsona bakoitzeko ordezkari bat izendatu ahal izango da, kargua hutsik geratzen bada, titularra kanpoan badago edo gaixorik badago.

Beren karguaren ondorioz kide direnak, lehendakariak, dagokion sailburuak edo dena-delako entitate publikoak izendatuko ditu, eta ordezkoek kargu publikoa izan beharko dute.

3.– Eragile Anitzeko Foroko kideek, beren karguaren ondorioz badira kide, kide izateari utziko diote izendapenaren arrazoia izan zen kargu hori uzten duten momentuan bertan.

4.– Foroaren Presidentetzak baimena eman ahal izango du bilkuretan edo batzordeetan azterten diren gaietan adituak diren pertsonak egoteko. Aditu horiek dagozkien gaiei buruz hitz egiteko eskubidea izango dute, baina ezingo dute botorik eman.

Pertsona horiek izendatzeko, irizpide hauek hartuko dira kontuan: ordezkari-tza, aniztasuna, genero-berdintasuna, eta Foroaren oinarri diren gaietan duten ospea aintzat hartzea.

5. artikulua.– Eginkizunak.

Hauek dira Trantsizio Sozialaren eta Agenda 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren eginkizunak:

- a) Munduko joera garrantzitsuenak eta horiek munduan duten eragina aztertzea, 2030 Agenda Euskadin testuinguruan jartzen laguntzeko.
- b) Euskadin Garapen Jasangarriaren Helburuak (GJH) ezartzeko gidalerroak eta orientazio estrategikoko ildoak ezartzen eta lantzen laguntzea.
- c) 2030 Euskal Agenda koordinatu eta integrala aztertu, bultzatu, sustatu, eta haren planifikazioa proposatzea, bertan jasotako helburuak lortzeko eta 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa garatzen laguntzeko.
- d) Jaurlaritzari bidaltzea Garapen Jasangarriaren Helburuen (GJH) arloko jarduerak hobetzeko egoki irizitako ekimen eta proposamen ez-lotesleak.
- e) Euskadin 2030 Agenda sustatzen, bultzatzen eta garatzen lagunduko duen beste edozein eginkizun, erakundeen arteko koordinazioaren eta maila anitzeko lankidetzaren bidez.

6. artikulua.– Antolaketa eta funtzionamendua.

1.– Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroak osoko bilkuran jarduten du. Horren barruan, Batzorde Iraunkor bat eta Batzordeak edo Lantaldeak sortu ahal izango dira, bai sailen arteko osaerakoak, bai erakunde arteko edo eragile anitzeko osaerakoak, izaera espezifikoak edo zeharkakoa duten gai edo helburuetan.

2.– Foroaren presidenteordearen ardura da osoko bilkuretarako deialdia egitea eta gai-zerrenda prestatzea, bai eta horiek banatzea ere. Deialdiak kide anitzeko organoko kideei bitarteko elektronikoen bidez bidaliko zaizkie, eta bertan gai-zerrenda jasoko da, eztabaidatzeko beharrezko dokumentazioarekin batera.

3.– Berrikuntza Sozialaren arloko zuzendariari dagokio Foroaren jarduerak bultzatzea eta koordinatzea.

4.– Foroaren idazkaritza, foroa bera atxikita dagoen saileko teknikari bati esleituko zaio, eta hitza izango du foroan, baina botorik ez. Pertsona horrek, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 16. artikuluan ezarritako funtzioak betetzeko adina gaitasun izango duela bermatu beharko da.

5.– Osoko bilkurak egiten duen saio bakoitzaren akta egingo du idazkariak. Akta horretan, nahitaez, honako hauek zehaztuko dira: bertaratutakoak, gai-zerrenda, bilera non eta noiz egin den, eztabaiden puntu nagusiak, eta hartutako erabakien edukia.

Bilkura bakoitzeko akta bilkuran bertan onartu ahalko da edo hurrengo bilkuran. Idazkariak egingo du akta, osoko bilkurako presidentearen oniritziarekin, eta bitarteko elektronikoz helaraziko die kideei. Kideek, bitarteko horien bidez adierazi ahal izango dute testuarekin ados dauden ala ez. Eragozpenik ez badute hilabeteko epean, akta onartutzat joko da bileran bertan.

6.– Batzorde Iraunkorraren, batzordeen edo lantaldeen kopurua eta jarduera-eremua Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren barruan adostuko dira.

7.– Foroak bi hizkuntza ofizialen erabilera bermatuko du bere barne-funtzionamenduan.

7. artikulua.– Trantsiziorako Eragile Anitzeko Foroaren eta 2030 Agendaren bilerak.

1.– Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroak gutxienez urtean bitan egingo du ohiko bilera, eta telematikoki egingo da, ahal den guztietan, jasangarritasun-irizpideekin konpromisoa hartuta. Presidentearen ekimenez ere bildu ahal izango da, egokitze jotzen badu, edo kideen gehiengoak idatziz eskatuta.

2.– Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroko kide izateak ez du ordainsaririk jasotzeko eskubiderik emango.

3.– Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroan parte hartzen duten Administrazio honetatik kanpoko pertsonak, foroan parte hartzeagatik izandako gastuen dietak eta konpentsazioak jasotzeko eskubidea dute, indarrean dauden arauak eta Gobernu Kontseiluak xedatzen dutenarekin bat etorritik.

4.– Batzordeak edo lantaldeak beren kideek adostutako aldizkakotasunarekin bilduko dira. Koordinazio-eginkizunetan, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren arloan kargu publikoa duen pertsona bat arituko da, edota honek izendatutako norbait.

AZKEN XEDAPENETAKO LEHENENGOA.– Osagarritasuna.

Dekretu honetan jaso ez diren prozedura-arloko gai guztietan, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean eta Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legean xedatutakoa beteko da.

AZKEN XEDAPENETAKO BIGARRENA.– Indarrean jartzea.

Dekretu hau Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta biharamunean jarriko da indarrean.

Vitoria-Gasteizen, 2021eko uztailaren 6an.

Lehendakaria,

IÑIGO URKULLU RENTERIA.

2. dokumentua

2030 Agenda Euskadi
Foroaren egitura,
lehentasunak eta lehen
lan-agenda

Trantsizio Sozialaren
eta 2030 Agendaren

Eragile anitzeko Foroa

Egitura, lehentasunak
eta lehen lan-agenda

2021eko azaroaren 9a

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia
Lehendakaritza – Eusko Jaurlaritza

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

Aurkezpena

I. Krisian dagoen mundua: premia eta aukera

2021. urtearen amaieran, ziurgabetasunez betetako bidegurutze berri bati egin behar dio aurre munduak. Euskadik ere bai. Eraldaketa sakonen parte gara eta ez dakigu nora eramango gaituen, errealitatearen eta gizarte-harremanen maila guztietan. Hiru erreferentzia nabarmendu behar dira, planeta-irismenekoak, gudan eragina dutenak eta zalantza eta erronka handiko testuinguru hau osatzen dutenak.

Lehenik eta behin, XXI. mendeko lehen bi hamarkadetan paradigma-aldaketak gertatu dira, eta aldaketa horiek energia- eta ingurumen-trantsizioaren, trantsizio ekonomiko eta digitalaren eta trantsizio sozialaren beharra nabarmendu dute. Besteak beste, honako arrazoi hauei erantzuten diete: klima-larrialdiari eta jasangarritasun-larrialdiari, teknologia berrien aukerei eta haien potentziala zabaltzeko eta partekatzeko premiari, bai eta gizarte-errealitatearen konfigurazio eta arazo berriei ere.

Bigarrenik, 2020an eta 2021ean, Sars-CoV-2 birusaren ondorioak jasan ditugu. Oraindik ere nekez aurreikus daitezkeen ondorioak dituen osasun-, ekonomia- eta gizarte-krisia globalizatu duen pandemia. Une honetan, lehentasun bikoitza dugu aurrean: txertaketa planeta osora zabaltzea eta iraunkortasunean eta eraldaketa ekologiko, ekonomiko eta sozialean oinarritutako berreraikuntzari ekitea.

Hirugarrenik, 2015eko irailean, Nazio Batuen Batzar Nagusiak "gure mundua eraldatzea: Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda" dokumentua onartu zuen. Agenda horrek 17 helburu eta 169 jomuga definitzen ditu, gizateriarentzat garrantzi kritikoa duten lau eremurekin: Pertsonak, Planeta, Oparotasuna eta Bakea. Nazio Batuen sisteman integratutako herrialde guztiek konpromisoen programa bera hartu eta partekatzen dute. Pandemiak premiazkoagoa eta garrantzitsuagoa egin du agenda horren anbizioa handitzea.

Panorama horrek krisian dagoen mundu bat deskribatzen du, premia larri baten eta eraldatzeko aukera zoragarri baten aurrean jartzen gaituena. Krisia, eraldatzeko beharrezkin eta aukerarekin batera. Munduarentzako eta pertsonentzako premia eta aukera. Euskadientzat premia eta aukera.

2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako Helburuak dira erronka hori. Erantzun egokia dira gure errealitate globala eta tokikoa eraldatzeko premiari eta aukerari erantzun egokia emateko. 2030 Agenda Euskadiren, bere erakundeen, bere gizarte-eragileen eta euskal gizarte osoaren konpromisoa da. Konpromiso horrek aurrekari sendoak ditu.

II. Konpromiso baten aurrekariak

2017ko apirilaren 10ean, Eusko Jaurlaritzak lehen Euskadi Basque Country 2030 Agenda onartu zuen. 2016-2020 aldia hartu zuen haren denbora-eremuak, eta urtero izan du Eusko Legebiltzarrean eta Nazio Batuetan aurkeztutako urteko jarraipen-txostena. Akordio horren helburua sinergiaren eta lankidetzaren eraldatzailearen efektua sustatzea izan zen. Hona hemen adibide nabarmenetako batzuk:

Eragile anitzeko Foroa

·Klima Aldaketaren 2050erako Estrategia: plangintza-tresna bat da, Euskadiren jarduna 2050era arte bideratzen duena, 2020 eta 2030 urteetarako bitarteko helburuekin, bai klima-aldaketa arintzeko, bai klima-aldaketara egokitzeko.

·Elikagaiak xahutzearen aurkako Euskadi Plataforma: foro horretan, erakunde eta entitate sozialek parte hartzen dute, eta helburu hau partekatzen dute: 2030ean urtean xahututako elikagaien 350.000 tona baino gehiago erdira murriztea.

·Euskal Hiri Agenda (Bultzatu 2050): hiri eta herri inklusiboak, seguruak eta erresilienteak lortzeko ibilbide-orria, lurralde- eta hirigintza-iraunkortasunaren adierazleekin. Lurraldeen, udalerrien eta eragile sozialen, politikoen eta ekonomikoen parte-hartzea sustatzen du.

·2030 Tokiko Agenda-Udalsarea 2030: eragile anitzeko koordinazio-foroa, Tokiko Agenda 21etik Tokiko Agenda 2030era igarotzeko EAEko udalerrietan eta eskualdeko laguntza-erakundeetan, beren politika publikoekin eta ekintzekin GIHak eta udalerriak jasangarritasunaren ikuspegitik eraldaketa lerrokatzeko eta babesteko.

·Euskadi Open Government Partnership: Gobernu irekian aurrera egiteko Erakunde arteko Plana, Gobernu Irekirako Aliantza Sareak (Open Government Partnership – OGP) hautatua; Euskadi Tokiko Gobernuen Programan parte hartuko duten mundu osoko 20 eskualdeetako bat da.

·Eskolako 2030 Agenda, eta Lanbide Heziketarako 2030 Agenda: eskolako 21 Agenda eraldatzea Ingurugela ekipamendu publikoen sarearen bidez, GIHak Lehen eta Bigarren Hezkuntzako eta Lanbide Heziketako ikasleei hurbiltzeko.

·2030 Biodibertsitatearen Estrategia: eskualdean aplikatzeko tresna, ikuspegi orokorra-ekin Euskadin lurreko ekosistemen erabilera jasangarria sustatzeko, basamortutzearen aurka borrokatzeko, lurren degradazioa geldiarazi eta alderantzizatzeko eta dibertsitate biologikoaren galera geldiarazteko.

·EHU 2030 Agenda: garapen operatibo eta neurgarriarekin GIHei egiten zaien ekarpen zehatza zehazteko Euskal Herriko Unibertsitatearen estrategia, prestakuntzaren, ikerketaren eta ezagutza gizaratearen esku uztearen bidez.

Gainera, beste hauek ere gehitu behar dira: GIHak erdigunean jarri dituen Parke Teknologikoen Sarearen Estrategia; Euskadiko Ekonomia Zirkularraren Estrategia, hondakinen sorrera %30 murriztea helburu duena; eta Jasangarritasunerako Hezkuntzaren 2030 Estrategia, gure bizimoduaren trantsiziorako jarduera praktikoko gida bat egin duena.

Aipamen berezia merezi du bonu Jasangarrien ekimena. 2018an, 2019an, 2020an eta 2021ean, bost jaulkipen egin dira, 3.200 milioi euroko balioarekin. Bonu horrek berariaz sustatzen du 2030 Agenda gure herrialdean ezartzea. Bonu-jaulkipenarekin lortutako baliabideek gure agendan identifikatutako gizarte- eta ingurumen-erronketako batzuei heltzen dieten programak finantzatzeko balio dute. %83 proiektu sozialetara bideratzen dira, eta %17 inguru proiektu berdeetara.

Eusko Jaurlaritzak, bere aldetik, 2030 Agendarekin lerrokatu zituen bere aurrekontuak. 17 GIHei lotutako Gobernu Programaren adierazle-sistema bat eratu zuen. 50 adierazleko taula hori oinarri izan da urteko jarraipen-txostenak egiteko.

III. 2030 Agendaren gobernantza-esperientzia Euskadin

2015-2020 aldian, Euskadi Basque Country 2030 Agendaren jarraipena eta aliantzen sorrera Kanpo Harremanetarako Idazkaritza Nagusiaren foroen bidez bideratu ziren nagusiki: Sailarteko Batzordea eta Erakundearteko Batzordea, sailei atxikitako foro sektorialekin osatuta.

Kanpo Harremanetarako Erakunde arteko Batzordeak Eusko Jaurlaritza, hiru Foru Aldundiak, EUDEL eta hiru euskal hiriburuetako Udalak bildu zituen. Erakundeen arteko aliantza eta lankidetzaren esparru hori Maila anitzeko Euskadi Basque Country 2030 Agendan islatu zen. Bertan, 50 jomuga eta 258 ekintza hautatu ziren, eta horien bidez, Euskal Autonomia Erkidegoko erakundeek elkarrekin laguntzen diote 2030 Agendari.

Toki-erakundeekin hitz egiteko eta lankidetzan aritzeko mekanismoak EUDELekin egindako aliantza batean gauzatu ziren. Tokiko testuinguruan, Udalsarea 2030-Udalerri Jasangarrien Euskal Sareak Garapen Iraunkorrerako Helburuei egindako ekarpena argitaratu zuen, baita Tokiko Agenda 2030 garatzeko gida metodologiko bat ere, hura ezartzeko lantaldeak aktibatuz.

Enpresa pribatuaren esparruan, Kanpo Harremanetarako Idazkaritza Nagusiak (Eusko Jaurlaritza) eta Munduko Itunak (UN Global Compact) proiektu bat jarri zuten abian, euskal enpresei zuzenduta, GIHei heltzeko. Euskadiko hiru patronalak, ADEGI, CEBEK eta SEA, elkarlanean aritu ziren aliantza horren ondorioz, ETEek beren erakundeetan garapen jasangarriko ekintzak garatzeko gida praktikoa dute.

SPRIren bidez, Euskadiko klusterren antolakunde dinamizatzaileekin ere lan egin da, Klusterreri Laguntzeko Programaren esparruan, GIHak beren estrategian txertatzeko, 2019an berriazko gaikuntza-programa bat abian jartzeko, Mundu Itunarekin (UN Global Compact) lankidetzaren akordio bat ezartzeko, haien online plataformetan sartzea errazteko, hots, haien GIHetako prestakuntza-plataformetan eta erakunde dinamizatzaileetan.

Azkenik, eta lankidetzaren publiko-pribatu-gizarte zibila ardatz hartuta, Euskadi 2030 Gunea eratu zen, hainbat eremutako 17 euskal erakundeek osatutako lantalde pilotua, honakoa egiteko: "Euskal Erakundeentzako Gida Praktikoa 2030 Agenda inplementatzeko eta Garapen Iraunkorrerako Helburuak lortzen laguntzeko".

IV. Urrats berria

Jada adierazi da 2030 Agenda Euskadiren, bere erakundeen, bere gizarte-eragileen eta euskal gizarte osoaren konpromisoa dela. Aurrekari horiek argi eta garbi islatzen dute. Dokumentu honetan aurkezten den Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren sorrera konpromiso hori proiektatzeko beste urrats bat da.

2030 Agendaren eta Garapen Iraunkorrerako Helburuen inguruan Euskadin egindako jardueraren memoriak balantze positiboa eta eraikitzailea deskribatzen du, bai gauzatzei dagokienez, bai aliantzari, lankidetzari eta gobernantzari dagokienez. Ondare horretan oinarrituta, sailen arteko, erakundeen arteko eta lankidetzaren eta partaidetzaren publiko, pribatu eta sozialeko koordinazio-mekanismoak eguneratzeko eta hobetzeko helburua planteatzen da orain.

Helburu horrekin, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa eratu da. Eusko Jaurlaritzako sailen, hiru Foru Aldundien, EUDEL-en eta hiriburuetako Udalen ar-

Eragile anitzeko Foroa

teko topagunea da, baita lankidetzaren publiko-pribatuaren eta gizarte zibil antolatuen ordezkariek diren erakundeena ere.

Eusko Jaurlaritzak onartutako Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa sortzeko eta arautzeko uztailaren 6ko 166/2021 Dekretuan du arau-estaldura. Dekretu honek eragile anitzeko foroari esleitzen dizkion eginkizunen arabera, haren helburuak honako puntu hauetan laburbiltzen dira:

- Mundu mailako joera garrantzitsuenak eta horiek munduan duten eragina aztertzea, 2030 Agenda Euskadin testuinguruan jartzen laguntzeko.
- Euskadin Garapen Iraunkorrerako Helburuak ezartzeko jarraibideak eta orientazio estrategikoko ildoak ezartzen eta lantzen laguntzea.
- Euskadiko 2030 Agenda koordinatua eta integrala aztertzea, planifikatzea, bultzatzea eta sustatzea, bertan jasotako helburuak lortzeko eta 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa garatzen laguntzeko.
- Nazioarteko foro eta erakundeetan euskal parte-hartzea bermatuko duten ekintzak aztertzea eta proposatzea.
- GIHen arloko jarduerak hobetzeko egokitzat jotzen dituen ekimenak eta proposamenak bidaltzea Jaurlaritzari, izaera loteslerik gabe.
- Euskadin 2030 Agenda sustatzen, bultzatzen eta garatzen lagunduko duen beste edozein eginkizun, erakundearen arteko koordinazioaren eta maila anitzeko lankidetzaren bidez.

Horiek oinarri hartuta, dokumentu honek egitura- eta funtzionamendu-eredu bat aurkeztu du, eta, era berean, organo bakoitzaren lehentasunak eta lehen lan-agenda definitzen ditu.

1. Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren Egitura

Eragile anitzeko foroak honako organo hauek izango ditu: Osoko Bilkura, Batzorde Iraunkorra eta bost Lantalde. Eskema honetan ikus daitekeenez, lantalde horiek honako hauek dira: Gobernantza, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agenda, Eraldaketa Soziala, Eraldaketa Energetiko-klimatikoa eta Eraldaketa Ekonomiko-digitala. Lantalde horietako bakoitzak lehentasunen panel bat eta horien inguruko lan-agenda bat izango ditu lotuta.

1.1. Osoko Bilkura

1.1.1. Osaera

166/2021 Dekretuan ezarritakoaren arabera, Osoko Bilkuraren buru Lehendakaria da, eta Foroaren Lehendakariordetza Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren titularrari dagokio koordinazio-eginkizunak betetzea. Hauek dira organo horretako gainerako kideak:

- Berrikuntza Sozialaren arloko zuzendaria.
- Lehendakaritzako Koordinazio arloko zuzendaria.
- Kanpo Harremanen arloan kargu publikoa duen pertsona bat.
- Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako komisionatua.
- Eusko Jaurlaritza osatzen duten sail bakoitzak izendatutako kargu publiko bat.
- Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziako zuzendaria.
- Foru Aldundi bakoitzaren ordezkari gisa, kargu publiko izaera duen pertsona bat, organo edo agintaritza eskudunak izendatua.
- Udalen ordezkari gisa: Euskadiko hiru lurralde historikoetako hiriburu bakoitzeko ordezkari bat; eta EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat.

Eragile anitzeko Foroa

-Pertsona bat euskal unibertsitate-sistema osatzen duten hiru unibertsitateetako bakoitzeko: Euskal Herriko Unibertsitatea, Deustuko Unibertsitatea eta Mondragon Unibertsitatea.

-Sareen Sareak, Euskadiko Hirugarren Sektore Sozialeko erakundeen sareak biltzen dituen elkarteak proposatuta, Euskadiko hirugarren sektoreko erakundeen hiru ordezkari.

-Basque Center for Climate Change (BC3) bikaintasun-zentroaren ordezkari bat.

-Basque Research and Technology Alliance (BRTA) Partzuergo zientifiko-teknologikoaren ordezkari bat.

-ACLIMA, Basque Environment Clusterreko ordezkari bat.

Foroan ordezkari izan dauden erakunde edo organo bakoitzak ordezkari bat izendatu ahal izango du izendatutako kide titular bakoitzeko, eta, hala badagokio, Batzorde Iraunkorren parte hartzeko.

Foroaren Lehendakariak baimena eman ahal izango du bere bilkuretan edo batzordeetan aztertzen diren gaietan adituak diren pertsonak egoteko. Nolanahi ere, hitza izango dute, baina botorik ez. Foroaren Osoko Bilkura urtean bitan bilduko da gutxienez.

1.1.2. Lehentasunak

-Estrategia definitzea. Euskadin Garapen Iraunkorrerako Helburuak (GIH) ezartzeko jarraibideak eta orientazio estrategikoko ildoak definitzea eta proiektatzea, politiken koherentziaren, genero-berdintasunaren eta giza eskubideen ikuspegitik.

-Jarduera partekatuak bultzatzea. Erakundeen arteko jardunerako eta lankidetzak publikorako, pribaturako eta sozialerako ekimenak eta proposamenak onartzea, Garapen Iraunkorrerako Helburuen arloko gauzatzeen anbizioan sakontzeko.

-Foroaren jarraipena eta balantzea egitea. Euskadik 2030 Agendarekin lotuta dituen konpromisoen garapenaren etengabeko jarraipena eta urteko balantzea egitea.

1.1.3. Lehen lan-agenda

Osoko Bilkuraren bilera-egunak	Helburuak eta gai-zerrenda
<ul style="list-style-type: none"> •2021eko azaroaren 9ko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Foroa eta haren Osoko Bilkura eratzea. 2. Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren Lehendakariaren lehen adierazpena aurkeztea. 3. Foroaren gobernantza-eredua onartzea. 4. Gogoetak, ekarpenak eta iradokizunak. 5. Komunikazio-kanpaina aurkeztea. 6. Galde-eskeak.
<ul style="list-style-type: none"> •2022ko martxoaren 29ko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2021eko Jarraipen Txostena aurkeztea. 2. Jardueraren balantzea aurreko bileratik. 3. 2022ko Kudeaketa Plana onartzea. 4. Hiri-agenda. 11. helburua: hiri eta komunitate iraunkorrak. 5. Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren Lehendakaritzaren bigarren adierazpena. 6. Beste batzuk.
<ul style="list-style-type: none"> •2022ko urriko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jardueraren balantzea aurreko bileratik. 2. Lantaldeek garatutako jardueraren deskargua. 3. 2023ko Kudeaketa Planaren oinarriak eta ildo nagusiak. 4. Bilera honetako berariazko GIH. 5. Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren Lehendakaritzaren hirugarren adierazpena. 6. Beste batzuk.

1.2. Batzorde Iraunkorra

1.2.1. Osaera

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren idazkari nagusia da Batzorde Iraunkorraren burua, eta koordinazio-eginkizunak dagozkio. Hauek dira organo horretako gainerako kideak:

- Lehendakaritzako Koordinazio Zuzendaritzaren ordezkari bat.
- Foru Aldundietako ordezkari bana.
- EUEDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat.
- Lantaldeak koordinatzen dituzten pertsonak.
- Euskal unibertsitate-sistema osatzen duten hiru unibertsitateen ordezkari bat.
- Euskadiko hirugarren sektoreko erakundeen ordezkari bat Sareen Sareak proposatuta.
- Basque Center for Climate Change (BC3) bikaintasun-zentroa, Basque Research and Technology Alliance (BRTA) Partzuergo zientifiko-teknologikoa eta ACLIMA, Basque Environment Cluster erakundeen ordezkari bat.

Batzorde Iraunkorreko lehendakariak baimena eman ahal izango die Osoko Bilkuran ordezkaritza duten beste pertsona edo erakunde batzuei, bai eta horietan aztertzen diren gaietan adituak diren pertsoneri ere bilera hauetan parte hartzeko. Batzorde Iraunkorra bi hilean behin bilduko da.

Era berean, bere kideen adostasunez, Batzorde Iraunkorrek beste pertsona edo erakunde batzuk sartu ahal izango ditu Lantalde bakoitzean, bai modu iraunkorrean, bai bilera batean edo gehiagotan parte hartzeko.

1.2.2. Lehentasunak

- Plangintza proposatzea.** 2030 Euskal Agenda koordinatu eta integral baten plangintza aztertzea, bultzatzea, sustatzea eta proposatzea, eragile anitzeko foroaren eremu bakoitzean plan eta jarduera zehatzak dinamizatuz.
- Koordinazioa dinamizatzea.** Eragile Anitzeko Foroaren Osoko Bilkuraren, bere bost lantaldeen eta bertan ordezkaritza duten erakunde eta entitateen arteko koordinazioa eta harmonizazioa ezartzea.
- Ebaluazioa ezartzea.** Eragile Anitzeko Foroaren lanen jarraipena eta ebaluazioa egiteko mekanismoak antolatzea, memoriak eta urteko lan-plan berriak eginez.

1.2.3. Lehen lan-agenda

Batzorde Iraunkorraren lehenengo bilerak	Helburuak eta gai-zerrenda
•2021eko azaroaren 29ko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Batzorde Iraunkorra eratzea. 2. 2022ko Kudeaketa Planaren lehen zirriborroa. 3. Lantaldeak eratzea. 4. Beste batzuk.
•2022ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2022ko Kudeaketa Planaren proposamena onartzea. 2. 2021eko Jarraipen Txostena. 3. Lantaldeen informazioa. 4. Martxoko Osoko Bilkuraren gai-zerrenda eta edukiak prestatzea. 5. Apirileko Batzorde Iraunkorrarentzako zereginak zehaztea. 6. Beste batzuk.
•2022ko apirileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Martxoko osoko bilkuraren balorazioa. 2. Zereginen errebasoa: lantaldeen informazioa eta koordinazioa. 3. Ekaineko Batzorde Iraunkorrarentzako zereginak zehaztea. 4. Beste batzuk.

1.3. Gobernantzako Lantaldea

1.3.1. Hasierako osaera

Gobernantzako Lantaldea Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren ordezkari batek koordinatzen du.

Organo honen hasierako osaera honako hau da:

- Lehendakaritzako Koordinazio Zuzendaritzaren ordezkari bat.
- Kanpo Harremanetarako Idazkaritza Nagusiko ordezkari bat.
- Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziaren zuzendaria.
- Gobernantza Publiko eta Autogobernu Sailaren ordezkari bat.
- Euskadiko hiru lurralde historikoetako hiriburuetako ordezkari bana.
- Eustat Euskal Estatistika Erakundearen ordezkari bat.
- Foru Aldundietako ordezkari bana.
- EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat.

Lantaldeko kideen adostasunez, lantalde bakoitzak beste pertsona edo erakunde batzuk sartu ahal izango ditu, bai modu iraunkorren, bai bilera batean edo gehiagotan parte hartzeko.

1.3.2. Lehentasunak

-Erakunde arteko adostasuna bultzatzea. Jarduteko irizpideak eta programak partekatzea, eta erakundeen arteko koordinazioa eta lankidetzaren optimizatzea, erakunde bakoitzaren autonomia errespetatuz, 2030 Agendaren arloan.

-Jarraipen- eta ebaluazio-metodologia partekatzea. 2030 Agendaren arloko politika publikoak lerrotzea, aldizka defizitak eta hobetzeko eremuak identifikatzea ahalbidetuko duten adierazleak eta jarraipen- eta ebaluazio-metodologiak partekatuz.

-Nazioarteko jarduna bateratzea. Euskadi 2030 Agendaren arloan globalki kokatzeko nazioarteko jarduna koordinatzea, baterako intereseko sareetan, ekitaldietan eta jardueretan parte hartzea koordinatuz.

Lantalde bakoitzak funtzionamendu-eredu propioa ezarri ahal izango du, zereginak gaitako taldeen bidez banatuta, taldearen bileren arteko aldietan aurreikusitako helburuen garapenean aurrera egiteko.

1.3.3. Lehen lan-agenda

Gobernantzako Lantaldearen lehenengo bilerak	Helburuak eta gai-zerrenda
<ul style="list-style-type: none"> •2022ko urtarrileko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lantaldea eratzea. 2. 2022rako helburuak eta lan-plana zehaztea erakundeen arteko koordinazioaren, adierazle-sistemaren eta nazioarteko posizionamenduaren arloan. 3. Funtzionamendu-eredua. 4. Beste batzuk.
<ul style="list-style-type: none"> •2022ko martxoko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Erakundeen arteko koordinazioa. 2. Adierazleen sistema. 3. Nazioarteko posizionamendua. 4. Hurrengo urratsak. 5. Ekarpen-fitxa, martxoko osoko bilkuran. 6. Beste batzuk.

1.4. Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldea

1.4.1. Hasierako osaera

Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Saileko ordezkari batek koordinatzen du Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendaren Lantaldea.

Organo honen hasierako osaera honako hau da:

- Eusko Jaurlaritzako eremu hauetako ordezkari bat:
 - 2030 Agenda.
 - Lana eta enplegua.
 - Gobernantza Publikoa eta autogobernua.
 - Ekonomiaren Garapena, Jasangarritasuna eta Ingurumena.
 - Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraioak.
- Hiru Foru Aldundietako ordezkari bana.
- Euskadiko hiru lurralde historikoetako hiriburuetako ordezkari bana; eta EUDEL Euskadiko Udalen Elkarteko ordezkari bat.
- 2030 Udalsarearen ordezkari bat.
- Eremu akademikoko bi aditu.
- Enpresa-esparruko lau pertsona.
- Bost pertsona, gizarte-eragile adierazgarrienen ordezkari gisa.
- Erakunde hauen ordezkari bat: Innobasque, IHOBE, EEE, BRTA eta Bilbao Metropoli-30.

Lantaldeko kideen adostasunez, lantalde bakoitzak beste pertsona edo erakunde batzuk sartu ahal izango ditu, bai modu iraunkorrean, bai bilera batean edo gehiagotan parte hartzeko.

1.4.2. Lehentasunak

Lan-talde honen lehentasunak gizarte-, ingurumen-, teknologia- eta ekonomia-erronkaren kontzeptu global baten barruan kokatzen dira, eta honako ildo hauetan laburbiltzen dira:

- Toki-eremutik enplegua sustatzea.** Enplegua eta enpleguaren aldeko tokiko itunak (merkataritza/turismoa); enplegua tokian-tokian eta hirian egituratzearekin lotutako jarduerak garatzea.
- Hiri-eredua berritzea.** Hiri-berroneratze integrala, eraikinen birgaitze sakona, espazio publikoan esku hartzea, ekipamenduak eta gizarte-neurriak barne.
- Mugikortasun jasangarria bultzatzea.** Hiriko eta hiriarteko mugikortasun jasangarria.
- Garapen komunitariorako planak eta jarduerak partekatzea.** Garapen komunitarioko planak eta Hiri Agenda eta 2030 Agenda kokatzeko beste jarduketak batzuk.

Lantalde bakoitzak funtzionamendu-eredu propioa ezarri ahal izango du, zereginak gaikako taldeen bidez banatuta, taldearen bileren arteko aldietan aurreikusitako helburuen garapenean aurrera egiteko. Zehazki, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendaren Lantaldeak gaikako talde hauek ezartzen ditu:

- Etxebizitza eta ekipamenduak, mugikortasuna eta hiri-plangintza.
- Hiri-berrikuntza, enplegua eta lehiakortasuna.
- Jasangarritasuna.
- Bizi-kalitatea eta gizarte-kohesioa.

1.4.3. Lehen lan-agenda

Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldearen lehenengo bilerak	Helburuak eta gai-zerrenda
<ul style="list-style-type: none"> •2021eko azaroaren 30eko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lantaldearen eraketa eta erreferentzia-terminoak. 2. Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agenda ezartzeko proposamena: egindako lan guztiaren eta hurrengo urratsen background txostena. 3. Hiri Agendaren proiektu eragileen proposamena (posibleak). 4. Kudeaketa-adierazleen taula. 5. Lehen hiri-txostenaren edukien proposamena.
<ul style="list-style-type: none"> •2022ko martxoko bilera 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aurreko aktaren erabakien jarraipena. 2. Hiri Agenda ezartzeko proiektuen egoera. 3. 2022ko hiri-txostenaren lehen zirriborroa onartzea. 4. Beste batzuk.

1.5. Eraldaketa Sozialaren Lantaldea

1.5.1. Hasierako osaera

Eraldaketa Sozialaren Lantaldea Berdintasun, Justizia eta Gizarte Politiketako Sailaren ordezkari batek koordinatzen du.

Organo honen hasierako osaera honako hau da:

- Lana eta Enplegu Saileko ordezkari bat.
- Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren ordezkari bat.
- Hiru Foru Aldundien ordezkari bat.
- EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat.
- Emakunderen ordezkari bat.
- Eusko Jaurlaritzako Migrazio Zuzendaritzaren ordezkari bat.
- Osasun Saileko ordezkari bat.
- Hezkuntza Saileko ordezkari bat.
- Jakiunderen ordezkari bat.
- SIISeko ordezkari bat.
- EGKren ordezkari bat.
- Ikuspegi, Immigrazioaren Euskal Behatokiaren ordezkari bat.
- EITBren ordezkari bat.
- BBK Kunaren ordezkari bat.
- Sareen Sarearen ordezkari bat.

Lantaldeko kideen adostasunez, lantalde bakoitzak beste pertsona edo erakunde batzuk sar-tu ahal izango ditu, bai modu iraunkorrean, bai bilera batean edo gehiagotan parte hartzeko.

1.5.2. Lehentasunak

Bai Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Alde Anitzeko Foroaren jarduera-plan orokorrean, bai lantalde honetan ezarritako zazpi lehentasunetako bakoitzean, genero-ikuspegia zeharkako ardatz gisa hartzen da. Berdintasunarekiko konpromisoak berriazko isla izan behar du bere ekintza guztietan.

-Ekitaterako estrategiak indartzea. Gizarteratzea eta ekitatea sustatzeko eta pobrezia- ren eta bazterkeriaren aurka borrokatzeko estrategiak eta jarduerak indartzen eta bul-tzatzen laguntzea.

-Erronka demografikoari erantzunak partekatzen laguntzea. Euskadin estrategia parte-katu bat antolatzen laguntzea erronka demografikoari aurre egiteko, Garapen Iraunko-rrerako Helburuekin eta 2030 Agendarekin bat etorritz.

-Migrazioaren arloko ekimen inklusiboak babestea. Migraziorako Euskal Itun Sozialaren edukietan sakontzen lagunduko duten estrategia eta jarduera espezifikoak definitzea.

-Osasun globalaren arloko konpromisoak eta proiektuak babestea. Hegoaldeko herrial-deekin osasun-arloan lankidetzan aritzeko eta osasun-langileak prestatzeko ekimenak bultzatzea, bai eta txertaketa-prozesu globalarekin inplikatzeko ekimenak ere.

-Bizikidetzaren integratu eta integratzailea bultzatzea. Bizikidetzaren babestea eta sustatzea, giza duintasunaren, bakearen, berdintasunaren eta aniztasun politiko, kultural eta erli-josoarekiko errespetuaren aldeko hezkuntza eta balioak sustatuz.

-Gazteriaren arloan lankidetzaren sustatzea. 2030 Agendaren arloko estrategia eta jardueraren espezifikoa zehaztea, gazteak eta Euskadiko Gazteriaren Kontseiluarekiko lankidetzaren subjektu gisa hartuta.

-Hezkuntza inklusiboaren arloko konpromisoak eta proiektuak babestea. Hezkuntza inklusiboan sakontzen duten ekimenak eta proiektuak bultzatzea, gizarte kohesionatua, solidarioa eta iraunkorra sustatzeko.

-Dibulgazio soziala bultzatzea. 2030 Agendaren arloko informazioko, pedagogiko eta dibulgazio sozialeko estrategia eta jarduerak partekatzea.

-Parte hartzeko Guneak esperientziak sustatzea. Partaidetza sozialerako eta eragile anitzeko lankidetzarako ekimenak bultzatzea, Guneak esperientzian oinarrituta.

Lantalde bakoitzak funtzionamendu-eredu propioa ezarri ahal izango du, zereginak gaitako taldeen bidez banatuta, taldearen bileren arteko aldietan aurreikusitako helburuen garapenean aurrera egiteko.

1.5.3. Lehen lan-agenda

Eraldaketa Sozialaren Lantaldearen lehenengo bilera	Helburuak eta gai-zerrenda
•2022ko urtarrileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lantaldea eratzea. 2. 2022rako helburuak eta lan-plangintza definitzea. 3. Funtzionamendu-eredua. 4. Guneak ekimena garatzeko proposamenak. 5. Beste batzuk.
•2022ko martxoko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gestioei buruzko informazioa aurreko bileratik. 2. 2022rako lan-planaren jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Ekitatea. -Erronka demografikoa. -Migrazioa. -Bizikidetzaren. -Gazteak. -Hezkuntza eta dibulgazio soziala. -Guneak ekimena. 3. Beste batzuk.

1.6. Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldea

1.6.1. Hasierako osaera

Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Saileko ordezkari batek koordinatzen du Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren lantaldea.

Organo honen hasierako osaera honako hau da:

- Industriaren eta Energia Trantsizioaren Zuzendaritzaren ordezkari bat.
- Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren ordezkari bat.
- Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako komisionatua.
- Hiru Foru Aldundien ordezkari bat.
- EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat.
- EEEko ordezkari bat.
- IHOBEn ordezkari bat.
- BC3-ren ordezkari bat.
- BRTAren ordezkari bat.
- ACLIMAREN ordezkari bat.
- Orkestra Lehiakortasunerako Euskal Institutuaren ordezkari bat.
- Mondragon Korporazioaren ordezkari bat.

Lantaldeko kideen adostasunez, lantalde bakoitzak beste pertsona edo erakunde batzuk sartu ahal izango ditu, bai modu iraunkorrean, bai bilera batean edo gehiagotan parte hartzeko.

1.6.2. Lehentasunak

Kontuan hartuta 2021-2024 aldirako Trantsizio Energetikoaren eta Klima Aldaketaren Planaren 2024. helburuak honako hauek direla: berotegi-efektuko gasak %30 murriztea 2005. urtearekin alderatuta, azken kontsumoari dagokionez energiaren %20 iturri berriztagarrietatik etortzea eta lurraldearen erresilientzia ziurtatzea, lantalde honen lehentasunak hauek izango dira:

- Deskarbonizaziorako ekimenak identifikatzea.** Deskarbonizazioa bultzatu eta energiaren eta klimaren eraldaketaren erronkei erantzuten dieten proiektuak eta ekimenak identifikatzea.
- Trantsizio energetiko-klimatikorako estrategiak indartzea.** Eraldaketa inklusiboa sustatzeko trantsizio energetiko-klimatikoaren estrategiak eta jarduerak indartzen eta bultzatzen laguntzea, arreta berezia jarriz generoaren eta lankidetzak klimatikoaren arloetan.
- Gai horri buruzko informazioa sustatzea.** Informazio- eta dibulgazio-arloko estrategiak eta jarduerak partekatzea gizarte- eta ekonomia-eremu guztietan, klima-eraldaketaren prozesua errazteko eta arintzeko.
- Parte hartzeko Guneak esperientziak sustatzea.** Partaidetza sozialerako eta eragile anitzeko lankidetzarako ekimenak bultzatzea, Guneak esperientzian oinarrituta.

Lantalde bakoitzak funtzionamendu-eredu propioa ezarri ahal izango du, zereginak gaikako taldeen edo azpitaldeen bidez banatuz, taldearen bileren arteko aldietan aurreikusitako helburuen garapenean aurrera egiteko.

1.6.3. Lehen lan-agenda

Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldearen lehenengo bilerak	Helburuak eta gai-zerrenda
•2022ko urtarrileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lantaldea eratzea. 2. 2022rako helburuak eta lan-plangintza definitzea. 3. Funtzionamendu-eredua. 4. Guneak ekimena garatzeko proposamenak. 5. Beste batzuk.
•2022ko martxoko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gestioei buruzko informazioa aurreko bileratik. 2. 2022rako lan-planaren jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Deskarbonizazioa. -Trantsizio energetiko-klimatiko. -Informazioa eta zabalkundea. -Guneak ekimena. 3. Beste batzuk.

1.7. Eraldaketa Ekonomiko-digitaletako Lantaldea

1.7.1. Hasierako osaera

Eraldaketa Ekonomiko-digitaletako Lantaldea Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumen Sailaren ordezkari batek koordinatzen du.

Organo honen hasierako osaera honako hau da:

- Eraldaketa Digitalaren eta Ekintzaitzaren Zuzendaritzako ordezkari bat.
- Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren ordezkari bat.
- Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzarako komisionatua.
- Hiru Foru Aldundien ordezkari bat.
- EUDEL Euskadiko Udalen Elkartearen ordezkari bat.
- EJIEn ordezkari bat.
- SPRIren ordezkari bat.
- Basque Cybersecurity Center-en ordezkari bat.
- BRTAren ordezkari bat.
- BAICen ordezkari bat.
- GAIA Clusterraren ordezkari bat.

Lantaldeko kideen adostasunez, lantalde bakoitzak beste pertsona edo erakunde bartzuk sartu ahal izango ditu, bai modu iraunkorrean, bai bilera batean edo gehiagotan parte hartzeko.

1.7.2. Lehentasunak

2030 Agendan eta Nazio Batuek ezarritako Garapen Iraunkorrerako Helburuetan (GIH), enpresek zeregin nagusi bat dute, eta hori, aldi berean, aurrekaririk gabeko erantzukizuna eta aukera da negozio baten helburuak ekitatearen eta iraunkortasunaren helburuekin letroratzeko. Agenda honek, gainera, irtenbideak eta teknologiak garatzeko eta ezartzeko aukera eskaintzen du, garapen iraunkorraren arloan munduan dauden erronka handienei aurre egin ahal izateko. Izan ere, teknologia digitaletak eta palanka gisa ezartzen dituzten politika publikoko plan eta ibilbide-orriek GIHez ezartzen dituzten jomugetarantz aurrera egiten laguntzen dute. Zehazki, lantaldearen lehentasunak honako hauek izango dira:

- Trantsizio ekonomiko-digitalaren erronkari erantzunak identifikatzea.** Trantsizio ekonomiko-digitalaren erronkei irtenbideak emango dizkieten proiektu eta ekimen teknologikoak identifikatzea.
- Digitalizazioan ekitatea bultzatzea.** Digitalizazio inklusiboa sustatzeko estrategiak eta jarduerak indartzen eta bultzatzen laguntzea.
- Enpresa-eremuan informazioa partekatzea.** Estrategia eta jarduerak partekatzea, 2030 Agendaren arloko informazioaren eta dibulgazioaren arloan, enpresa-eremuan.
- Parte hartzeko Guneak esperientziak sustatzea.** Partaidetza sozialerako eta eragile anitzeko lankidetzarako ekimenak bultzatzea, Guneak esperientzian oinarrituta.

Lantalde bakoitzak funtzionamendu-eredu propioa ezarri ahal izango du, zereginak gaitako taldeen bidez banatuta, taldearen bileren arteko aldietan aurreikusitako helburuen garapenean aurrera egiteko.

1.7.3. Lehen lan-agenda

Eraldaketa Ekonomiko-digitalerako Lantaldearen lehenengo bilera	Helburuak eta gai-zerrenda
•2022ko urtarrileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lantaldea eratzea. 2. 2022rako helburuak eta lan-plangintza definitzea. 3. Funtzionamendu-eredua. 4. Guneak ekimena garatzeko proposamenak. 5. Beste batzuk.
•2022ko martxoko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gestioei buruzko informazioa aurreko bileratik. 2. 2022rako lan-planaren jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Trantsizio ekonomiko-digitala. -Digitalizazioa eta ekitatea. -Enpresa-esparruko informazioa. -Guneak ekimena. 3. Beste batzuk.

3. dokumentua

2030 Agenda Euskadi

Foroaren 2023ko

Memoria eta 2024rako

Kudeaketa Plana

2023ko Memoria eta 2024rako Kudeaketa Plana

2024ko martxoaren 20a

2030 Agenda **Foroa** Euskadi

Trantsizio Sozialaren
eta **2030 Agenda**ren Eragile
Anitzeko Foroa

Foro Multiagente de Transición
Social y **Agenda 2030**
en Euskadi

Aurkibidea

Aurkezpena

Lehen zatia. 2023ko Memoria

1. 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko mugarri nagusiak eta ibilbidea.
2. Osoko Bilkuraren balantzea.
3. Batzorde Iraunkorraren balantzea.
4. Gobernantza Lantaldearen balantzea.
5. Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldearen balantzea.
6. Eraldaketa Sozialaren Lantaldearen balantzea.
7. Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldearen balantzea.
8. Eraldaketa Ekonomiko-digitalaren Lantaldearen balantzea.
9. Guneak Ekimenaren balantzea.
10. Ondorioak eta *Now 2030 Basque Country* dokumentua.

Bigarren zatia. 2024rako Kudeaketa Plana

1. Sarrera 2024ko ikuspegira.
2. Osoko Bilkuraren 2024rako lan-programa.
3. Batzorde Iraunkorraren 2024rako lan-programa.
4. Gobernantzako Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria.
5. Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria.
6. Eraldaketa Sozialaren Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria.
7. Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria.
8. Eraldaketa Ekonomiko-digitalaren Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria.
9. Guneak Ekimenaren 2024rako ibilbide-orria.

Aurkezpena

2021eko ekainaren 29an, Eusko Jaurlaritzak 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa onartu zuen. Bigarren jarduera-ardatzean, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile anitzeko Foroa sortzea aurreikusten zen (aurrerantzean, 2030 Agenda Euskadi Foroa edo Foroa), Euskadin 2030 Agendaren gobernantza partekatua eta Garapen Jasangarrirako Helburuak sustatuko dituen organo gisa.

Aurreikuspen hori betetz, 2021eko uztailaren 6an, Eusko Jaurlaritzak 166/2021 Dekretua onartu zuen, foro hori arauz eratzten eta arautzen duena. Edukiaren arabera, hauek dira Euskadi 2030 Agenda Foroaren eginkizunak:

- Munduko joerarik garrantzitsuenak eta horiek munduan duten eragina aztertzea, 2030 Agenda Euskadin kokatzen laguntzeko.
- Euskadin Garapen Jasangarrirako Helburuak ezartzeko orientabide estrategikoak ezartzen eta lantzen laguntzea.
- 2030 Euskal Agenda koordinatu eta integrala aztertzea, planifikatzea, bultzatzea eta sustatzea, bertan jasotako helburuak lortzeko eta 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa garatzen laguntzeko.
- Euskal Autonomia Erkidegoak nazioarteko foroetan eta erakundeetan parte hartzea bermatuko duten ekintzak aztertzea eta proposatzea.
- Jaurlaritzari igortzea, izaera loteslerik gabe, GJHen arloko jarduerak hobetzeko egokitzat jotzen dituen ekimenak eta proposamenak.
- 2030 Agenda Euskadin sustatzen, bultzatzen eta garatzen laguntzen duen beste edozein eginkizun, erakundeen arteko koordinazioaren eta maila anitzeko lankidetzaren bidez.

Honako organo hauek osatzen dute 2030 Agenda Euskadi Foroaren barne-arkitektura: Osoko Bilkurak, Batzorde Iraunkorrak, bost lantaldek (Gobernantza, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agenda, Eraldaketa Soziala, Eraldaketa Energetiko-klimatikoa eta Eraldaketa Ekonomiko-digitala); bai eta Guneak Ekimena ere, foroaren irekigunea partaidetza eta lankidetzak publikora, pribatura eta gizarte zibilerara.

Osoko Bilkurako kide dira Lehendakaria, presidente gisa; Eusko Jaurlaritzako sailburu guztiak, hiru foru-aldundiak, EUDEL, hiriburuetako udalak, hiru euskal unibertsitateetako errektoreak, Euskadiko hirugarren sektoreko ordezkariak Sareen Sarearen bidez, eta lankidetzak publiko-pribatuko ordezkariak Basque Center for Climate Change (BC3) delakoaren bidez; Basque Research and Technology Alliance (BRTA) Partzuergo Zientifiko-teknologikoa; edo ACLIMA, Basque Environment Cluster.

2021eko azaroaren 9an, 2030 Agenda Euskadi Foroa eratu zen, Iñigo Urkullu Renteria Lehendakaria buru zela, Arabako Parke Teknologikoaren eraikin nagusian. Lehen bilera hartan, Foroaren funtzionamendu-proposamena onartu zen.

Hiru hitzek laburbiltzen dute metodologia: plangintza, koordinazioa eta ebaluazioa. Plangintza urteko Kudeaketa Planak eginez eta onartuz bideratzen da. Koordinazio-tresnaren oinarria da Foroaren bost lantaldeek eta Guneak Ekimenak egin beharko duten urteko Kudeaketa Planaren garapena bateratzea Batzorde Iraunkorraren bileretan. Azkenik, ebaluazio-tresna urteko memoriak egitean oinarritzen da.

2030 Agenda Euskadi Foroa

Abiapuntu horrekin, 2021. urtearen amaieran, Foroaren 2022rako Kudeaketa Plana prestatu zen. Haren eduki-egiturak Legealdiko lehentasunen panela eta Urteko lan-helburuen agenda lotzen dizkio organo edo Lantalde bakoitzari. Batzorde Iraunkorrak egin, koordinatu eta dinamizatuko du, Lantaldeekin koordinatuta. 2023an, Foroaren Osoko Bilkura bi aldiz bildu da, martxoaren 15ean, Arabako Parke Teknologikoan, Miñáon, eta urriaren 25ean, Donostiako Tabakaleraren eraikinean. Bi bilera horietako lehenengoan onartu zen 2023rako Kudeaketa Plana, Foroa osatzen duten organoen ibilbide-orria ezarri duena.

2023aren amaieran, Batzorde Iraunkorrari egokitu zaio 2023ko Memoriaren eta 2024rako Kudeaketa Planaren lehen zirriborroa Foroaren organoekin eta Lantaldeekin kontrastatzea. Horren guztiaren helburua izan zen abenduaren 14ko bilerarako prest izatea memoriaren eta kudeaketa-planaren lehen proposamena, 2024ko martxoaren 20ko Osoko Bilkuran behin betiko onartzeko. Dokumentu honek prozesu horren emaitzari erantzuten dio.

2023ko Memoria eta 2024rako Kudeaketa Plana zortzi ataletan egituratzen dira, Foroa osatzen duten organoetako bakoitzari lotuta. Horrela, Foroaren antolaketa-unitate bakoitzak bere urteko ibilbide-orria du, eta bertan zehazten dira Legegintzaldiko lehentasunak eta urteko Lan-helburuak.

2030 Agenda Euskadi Foroaren funtzionamendu-eredu honek Garapen Jasangarrirako 17 Helburuak bultzatzeko zehaztasunaren metodologia aldarrikatzen du. Euskadik eta bere erakundeek 2030 Agendarekin duten konpromisoaren esanahia modu zehatz eta nabarian islatuko duten erronkak eta helburuak definitzea dakar.

Konpromiso horiek urtero ebaluatu behar dira, balantze horretan hurrengo ekitaldirako helburuen proiektzioa finkatzeko. Abstrakzioaren eta zehaztugabetasunaren arriskuei aurre egiteko, filosofia eta metodologia hori dira nagusi dokumentu honetan aurkezten den 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko Memoria eta 2024rako Kudeaketa Plana egitean.

Lehen zatia

2023ko Memoria

1. 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko mugarri nagusiak eta ibilbidea

2023ko 2030 Agenda Euskadi Foroaren ibilbidean, hiru mugarri nagusi nabarmendu behar dira. Lehenik eta behin, lankidetzaz eta gobernantza partekatuko esperientzia hori parte-hartze aktiboarekin eta ekarpen zehatzekin elikatzen jarraitu dute hura osatzen duten instituzioek eta erakundeek. Horregatik, lan-planaren arintasuna eta metodologia-jarraitutasuna da, hain zuzen ere, lehen mugarria.

Zorionez, jardunbide egoki horren garapenak eta bere jardueraren dinamismoak ez dute inolako autokonplazentziara eraman; aitzitik, Foroa barrurantz eta kanporantz haztera daramate. Horren erakusgarri dira beste bi mugarri: batetik, GJHen aldeko Euskal Aliantza ernatu eta sortu izana; eta, bestetik, urte osoan zehar 2030 Agendaren euskal gobernantza- eta kokapen-ereduak nazioartean izan duen bultzada.

Hamabi hilabete hauetan, Foroaren Osoko Bilkura, aurreikusita dagoen bezala, bitan bildu da, martxoan eta urrian. Batzorde Iraunkorrek eta bost Lantaldeetako bakoitzak lau bilera-ziklo garatu dituzte, eta horiei Talde Tematikoei garatu dituztenak gehitu behar zaizkie. Gu-neak ekimenak, bestalde, beste 5 bilera egin ditu, eta horietatik sortu da GJHen aldeko Euskal Aliantza, 90 gizarte-eragile baino gehiago biltzen dituena.

Guztira, 93 instituzio eta erakunde baino gehiago ordezkatzeko dituzten 225 pertsona inguru ari dira parte hartzen 2030 Agenda Euskadi Foroko organoetan. 2021eko urritik izan duen ibilbideak lankidetzaz publiko, pribatu eta sozial zabala eskaintzen du. Jarraian egiaztatu ahal izango denez, emaitzak eta 2023ko Kudeaketa Planean planteatutako helburuen betetze-mailaren balantzea altua da.

2023an 2030 Agenda Euskadi Foroaren egitura eta funtzionamendua finkatu dira. Logikoki eta zorionez, etorkizunari begira hobetzeko esparruak eskaintzen jarraitzen du. Hala ere, bigarren urte honetan bere eginkizun nagusia bete du: gobernantza partekatua eta eragile anitzeko koordinazioa hobetzen laguntzea, Euskadiko 2030 Agenda eta Garapen Jasangarri-rako Helburuak garatzeari eta betetzeari dagokionez.

2. Osoko Bilkuraren balantzea

2.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
<p>·Martxoan IV. Osoko Bilkura egitea, honako helburu hauekin:</p> <p>-Gai-zerrendan 13. helburuari (Klimaren aldeko ekintza) berariazko dedikazioa ematea.</p> <p>-2023 Kudeaketa Plana onartzea.</p> <p>-Eusko Jaurlaritzak Nazio Batuei aurkeztuko dien 2022ko Borondatezko Jarraipen Txostena ezagutzea eta baloratzea.</p> <p>-Aurrekontu-prozesuetan GJHen ikuspegia txertatzeko proposamenaren jarraipena egitea.</p> <p>-Foroaren Presidentziaren IV. Adierazpena aurkeztea.</p>	<p>·Osoko Bilkura martxoaren 15ean egin zen, Miñaoko Parke Teknologikoan. 13. GJHa aztertu zen.</p> <p>·Osoko Bilkurak 2023ko Kudeaketa Plana onartu zuen.</p> <p>·Eusko Jaurlaritzak Osoko Bilkuran aurkeztu zuen 2022ko Jarraipen Txostena, Eusko Jaurlaritzaren 2023ko aurrekontua GJHekin bat datorrela jasotzen duen eranskin batekin.</p> <p>·Era berean, <i>Now 2030 Proposamena</i> jasotzen zuen IV. Adierazpena aurkeztu zen, Nazio Batuei eta Europako erakunde nagusiei zuzendua.</p>	·Helburua beteta.
<p>·Urriaren V. Osoko Bilkura egitea, honako helburu hauekin:</p> <p>-Local 2030 Idazkaritzaren Zuzendaritza gonbidatzea Osoko Bilkura honetan gonbidatu gisa parte har dezan.</p> <p>-Batzorde Iraunkorrek ekaineko bileran proposatzen duen GJHari berariazko dedikazioa ematea gai-zerrendan.</p> <p>-2030 Agendaren erronka berriei buruzko eztabaida planteatzea.</p> <p>-2024ko Kudeaketa Planaren oinarriak eta ildo nagusiei buruzko hausnarketa hastea.</p> <p>-Foroaren Presidentziaren V. Adierazpena aurkeztea.</p>	<p>·Bigarren Osoko Bilkura urriaren 25ean egin zen, Tabakalerran, Donostian. 4. GJHa monografikoki landu zen.</p> <p>·Osoko Bilkuran Shipra Narang egon zen, Nazio Batueko Local 2030 Idazkaritzaren arduraduna.</p> <p>·18. GJHa Euskadi 2030 Agendan sartzeko proposamena aurkeztu zen.</p> <p>·Hausnarketarako gune bat ireki zen eta 2024ko Kudeaketa Planerako ekarpenak jaso ziren.</p> <p>·Foroaren V. Adierazpena aurkeztu zen.</p>	·Helburua beteta.

2.2. Jarduera gehigarriak

·Bi topaketa horietan, 2023an zehar Local 2030 egoitza globala Euskadin kokatzeko nazioarteko izapidetze-prozesuari buruzko informazio zehatza eman zen. Nazio Batuetako langileekin irekitzea aurreikusten da 2024aren hasieran.

·Martxoko Osoko Bilkuran:

-Pedro Azpiazu Ekonomia eta Ogasuneko sailburuak erakunde publikoen aurrekontu-prozesuetan GJH ikuspegia sartzeari buruzko orientabideak eta iradokizunak biltzen dituen dokumentu bat aurkeztu zuen.

-Lehendakariak *Now 2030 Proposamena* aurkeztu zuen, Nazio Batuei eta Europako erakunde nagusiei zuzendua. 2023. urtea GJHak betetzeko inflexio-puntu global eta tokiko

gisa eratuko duen nazioarteko adostasuna lortzen lagundu nahi duen proposamena. Nazio Batuek irailean egin zuen GJHen Goi-bileraren formatua eta ondorioak zabaltzea proposatzen zuen, estatuburuen eta gobernuburuen bilera batera mugatuta gera ez dadin.

Zehazki, ebaluazio zorrotza egitea proposatu zuen, 2015etik 2023ra, eta GJHetarako premiazko lehentasunak zehaztea, 2023tik 2030era. Horrekin batera, erakunde eta eragile sozialen Konpromiso Zehatzen Adierazpen bat iradoki zuen, atzerapenik ez dagoela onartzea premisatzat hartuta: 2030 orain da. Konpromiso bat eskatzen eta eskaintzen zuen. Estatuaren erreakzioa eskatzen zuen 2030era arte. Estatuak ez ziren gobernuaren zeregina eskaintzen zuen GJHen lokalizazioan eta gobernantzan.

·Urriko Osoko Bilkuran:

-Shipra Narang Suri, ONU-Habitatego Hiri Praktiketako burua eta Nazio Batuen Local 2030 Koalizioko Idazkaritzako arduraduna, bertan izan zen.

-EUDELeK Euskadiko udaletan GJHak ezartzeko Tresna Kutxa bat aurkeztu zuen.

-Eusko Jaurlaritzaren eta Bilboko Udalaren ordezkari batek irailaren 16an eta 17an New Yorken egindako Nazio Batuen Erakundeko GJHen Goi-bilera zela-eta antolatutako ekitaldietan parte hartu zuela jakinarazi zen. Euskadiko ordezkariak Local 2030 Koalizioaren egoitzako anfitrioi gisa parte hartu zuen, eta GJHen lokalizaziorako konpromiso hirukoitzaren eredia aurkeztu zuen.

-Foroaren Osoko Bilkura honetan GJHen Goi-bileran aurkeztutako dokumentua partekatu zen, martxoan *Now 2030 Proposamenaren* bidez egindako deiar erantzuten ziona. Interpelazio hark konpromiso bat eskatzen eta eskaintzen zuen. Irailean Nazio Batuetan aurkeztutako dokumentuak edukia ematen zion eskaintzari, Euskadik lehen pertsona bere gain hartzen zuen konpromisoari.

Planteamendu horrek *Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren eredia* izena hartu du. Zehazki, haren edukiak konpromiso hirukoitz bat hartzea planteatzen du: instituzionalizazio handiagoa, sozializazio handiagoa eta 2030 Agendaren eta GJHen pertsonalizazio handiagoa.

-Euskal 2030 Agendan sartu zen Hizkuntza- eta kultura-aniztasunari buruzko 18. GJHa.

3. Batzorde Iraunkorren balantzea

3.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
·Urtean zehar lau bilera egitea: otsailan, ekainean, irailean eta abenduan.	·Batzorde Iraunkorrek lau bilera egin zituen otsailan, ekainean, urrian eta abenduan.	·Helburua beteta.
·Martxoko eta urriko Osoko Bilkuraren gai-zerrenda eta edukiak prestatzea.	·Bi Osoko Bilkuren bilerak Batzorde Iraunkorrean prestatu ziren.	·Helburua beteta.
·Martxoko Osoko Bilkurak onartu beharko dituen 2022ko Memoriaren proposamena eta 2023ko Kudeaketa Plana prestatzea, bai eta horien beteetzea koordinatzea eta dinamizatzea ere.	·2022ko Memoria eta 2023ko Kudeaketa Plana martxoko Osoko Bilkuran aurkeztu ziren.	·Helburua beteta.

·Lantaldeen eta Guneak Ekimenaren koordinazioa eta komunikazioa bultzatzea.	·Bilera guztietan, Lantalde bakoitzeko arduradunek jardueraren deskargu bat egin zuten.	·Helburua beteta.
·2030 Agendaren erronka berriei eta GJHen lokalizazioari buruzko eztabaida prestatzea.	·Eztabaida hori bi Osoko Bilkuretako gai-zerrendan sartu zen. Urrian, 2024rako lehentasunak eta helburuak zehazteari lotu zitzaion.	·Helburua beteta.
·Local 2030 Idazkaritzarekin koordinatzeko eta lankidetzan aritzeko mekanismoak ezartzea.	·Ekimen horri ezin izan zaio oraindik ekin, Local 2030 Idazkaritzaren egoitza irekitzeko nazioarteko tramitazioa 2023ko azaroan amaitu delako.	·Egiteke dagoen eta 2024ra atzeratu den helburua.
·2023ko Jarduera Memoriaren eta 2024rako Kudeaketa Planaren oinarria prestatzea.	·Balantzearen lehen zirriborroa azaroan prestatu zen.	·Helburua beteta.

3.2. Jarduera gehigarriak

·I. eta II. Topaketak. 2022ko abenduko bileran, Batzorde Iraunkorrek erabaki zuen 2023ko otsailaren 6rako Topaketa izeneko Agenda 2030 Euskadi Foroko bost Lantaldeak eta Guneak Ekimena osatzen ditugun pertsona guztien bateratze-bilera deitzea.

Helburua izan zen Foroko organo desberdinen gai sektorialen osagarritasuna sustatzea, horien guztien arteko elkarrekintzarekin eta zeharkako eztabaidarekin. Jarduera hau World-kafean oinarritutako metodologia parte-hartzaile baten bidez garatu zen.

Bilera horrek balorazio oso positiboa egin ondoren, Batzorde Iraunkorrek erabaki zuen topaketa hori urtero antolatzen jarraitzea urtearen amaieran, hurrengo urteko Foroaren Kudeaketa Planean sar zitezkeen proposamenak egiteko. Horrela, II. Topaketa egin zen, Foroaren 2024ko Kudeaketa Planerako ekarpenak biltzeko.

·Abenduaren 14ko bileran *Now 2030 Basque Country GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren eredu* dokumentua onartu zen martxoan eta New Yorkeko GJHen Goi-bileran Nazio Batuen aurrean aurkeztutako proposamenak garatzen dituen. Helburua barrurantz sakontzeko tresna izatea da (lokalizazio-konpromisoa), eta kanporantz intentsitate handiagoz partekatzea eta trukitzea (nazioartekotze-konpromisoa).

·Abenduaren 14ko bileran bertan, euskal erakundeek eta Foroko erakundeek ekimen bateratua prestatzea proposatu eta erabaki zen, mintegi edo jardunaldi formatuan, "2030 Agendaren ezagutza sozialaren defizitari buruzko analisiak eta proposamenak" jorratzeko. Balantzean identifikatutako bi hobekuntza-eremuetako bati erantzuten dion jarduera honek aurreko Kudeaketa Planean aurreikusitako ekimena birformulatzen du, 2030 Agendaren arloan erakunde guztiek elkarrekin komunikazio-ekimen bat egiteari buruzkoa.

4. Gobernantza Lantaldearen balantzea

4.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
·Euskal erakundeen artean komunikazio- eta dibulgazio-jarduera bateratuak garatzea, Euskadik 2030 Agendarekin duen konpromisoaren isla izango direnak eta herritarrak, erakundeak eta enpresak aktibatzen lagunduko dutenak.	·Urriaren 4ko bileran lehen proposamen bat aurkeztu zen. Abenduaren 14an egindako bileran 2024an 2030 Agendaren dibulgazioari buruzko mintegi bat edo jardunaldiak elkarrekin egitea planteatu zen.	·Egiteke dagoen eta 2024ra atzeratu den helburua.
·2030 Agendari buruzko dibulgaziozko prestakuntza-prozesuetan laguntzea, bai administrazio publikotako langileentzat, bai herritar guztientzat.	·Eusko Jaurlaritzak urtean bitan bultzatzen dituen dibulgaziozko prestakuntza-kanpainak berekin dakarte IVApekin lankidetzan aritzea herri-administrazioetako langileentzako ikastaroetan, eta doako ikastaroak eskaintzea udalen eta gainerrako erakundeen bitartez.	·Helburua beteta.
·Garapen Jasangarrirako Helburuen garapenaren eta betetze-mailaren jarraipena eta ebaluazioa egiteko adierazle-panel bat aurkeztea eta aktibatzea, hiru maila instituzionalen partekatua, 2024tik aurrera urteko jarraipen-txosten boluntarioak egin ahal izan ditzaten herri-ikuspegiarekin.	·Urtarrilaren 30ean, hiru erakunde-mailen partekatzen dituzten 50 adierazleko lehen panela aurkeztu zen Eustat erakundearekin batera. 2023an zehar, 335 adierazleko azken zifra lortu da, 103 Lurralde Historikoen mailaraino bananduta eta 69 udalerrri mailaraino, Eusko Jaurlaritzaren, Foru Aldundien eta Udalen politiken baterako jarraipena egiteko.	·Helburua beteta.
·2030 Agendari dagokionez, nazioartean euskal presentzia izateko programak eta egutegiak bateratzea eta koordinatzea.	·Lantaldearen bileretan unean-unean partekatzen da nazioarteko jardueri buruzko informazioa.	·Helburua beteta.
·Maila Anitzeko Agendaren eguneraketa aurkeztea.	·2023aren amaieran, 2024ko lehen hiruhilekoan aurkeztuko den Urteko Borondatezko Txostena prestatu da. Maila Anitzeko Agenda izango da, eta 2030 Agendari lagundu dioten erakunde arteko jarduerak nagusien aurrerapena jasoko du, hiru erakunde-mailen artean adostutako lehen-tasuneko adierazle batzuei lotuta.	·Helburua beteta.
·Local 2030 Idazkaritzari lankidetzaren protokoloaren proposamen bat aurkeztea, 2030 Agendaren gobernantzaren eta lokalizazioaren arloko jarduketak zehatzak nazioartean trukatzeke.	·Ekimen horri ezin izan zaio oraindik ekin, Local 2030 Idazkaritzaren egutzaren irekitzeko nazioarteko tramitazioa 2023ko azaroan amaitu delako.	·Egiteke dagoen eta 2024ra atzeratu den helburua.

·Maila Anitzeko Agendaren eguneraketa aurkeztea.	·2023aren amaieran, 2024ko lehen hiruhilekoan aurkeztuko den Urteko Borondatezko Txostena prestatu da. Maila Anitzeko Agenda izango da, eta 2030 Agendari lagundu dioten erakunde arteko jarduera nagusien aurrerapena jasoko du, hiru erakunde-mailen artean adostutako lehen-tasunezko adierazle batzuei lotuta.	·Helburua beteta.
·Local 2030 Idazkaritzari lankidetzaprotokoloaren proposamen bat aurkeztea, 2030 Agendaren gobernantzaren eta lokalizazioaren arloko jarduketa zehatzak nazioartean trukatzeke.	·Ekimen horri ezin izan zaio oraindik ekin, Local 2030 Idazkaritzaren egotza irekitzeko nazioarteko tramitazioa 2023ko azaroan amaitu delako.	·Egiteke dagoen eta 2024ra atzeratu den helburua.

4.2. Jarduera gehigarriak

·2030 Agendako Udalentzako Tresna Kutxaren aurkezpena. Bertan, hainbat aukera jasotzen dira, hala nola prestakuntza-ikastaroak, gidak edo lan-tresnak, 2030 Agenda Udaletan ezartzea erraztu dezaketena.

·Lantaldeak fiskalitateari eta GJHei buruzko hausnarketa irekitzeko aukera planteatu du, eta Zerga Koordinaziorako Organoari helaraztea erabaki da.

·2023ko urriaren 9az geroztik, talde tematiko bat sortu da, Segurtasun Sailak (Babes Zibila) eta Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiak koordinatuta, «egungo egoera eta hobetzeko esparruak, Euskadin arriskuak eta hondamendiak murrizteko eta prebenitzeko estrategiaren eta gobernantzaren arloan» buruz, Sendaiko Esparruari eta 2030 Agendari lotuta.

·Gobernantzako Lantaldeak eskatuta, kontratazio publikoko jardunbide egokiei buruzko txosten bat egiten ari da, GJHak betetzeko kontratazio-klausulak eta Eusko Jaurlaritzak gauzatzeko jarraitu beharreko ibilbide-orria jasotzen dituen.

5. Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldearen balantzea

5.1. Actuaciones previstas

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
·Bultzatu 2050 bigarren txostena egitea, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agenda ezartzearekin lotutako aurrerapenei eta erronkei buruzko erreferentziako, eztabaidarako eta sentzibilizatorako tresna gisa.	·Bigarren txostena, BULTZATU 2050 Euskadiko Hiri Agendako zortzi lehentasun estrategikoetako biren azterketan oinarritzen dena (2. lehentasuna Mugimenduan dauden hiriak: mugikortasun berri baterantz, eta 4. lehentasuna Hiri berritzaileak eta jakintsuak), 2023ko abenduaren 18an egindako "Hiri iraunkorrek Euskadin: aurrerapenak, nazioartekotzea, berrikuntza" konferentzian aurkeztu zen.	·Helburua beteta.
·Euskadiko Hiri Proiektuen Plataforma/Mapa eztabaidatzea, diseinatzea eta egitea, jardunbide egokiak bilatzeko eta proiektu horiek Hiri Agendaren helburuak betetzeko egiten duten ekarpenari balioa emateko gune gisa.	2023an, Hiri Agenda Lantaldeak hainbat proiektu eta estrategia sakon jorratu ditu bere bileretan, eta horiek ikuspegi zabala eman dute hiri-garapen jasangarrian aurrera egiteko ikuspegiei dagokienez. Hala, hainbat proposamen egin dira, hala nola hainbat udalerritan zabalduko gizarteratze- eta enplegu-mahaiak, Merkataritzaren euskal estrategia eta horrek hurbileko ekonomian dituen inplikazioak, edo Gasteizko nekazaritzako elikagaien estrategia, eta horiek hirigintza- eta landa-loturak sustatzeko duten garrantzia.	·Helburua beteta eta datozen urteetan gartzeko abian jarrita.
·Hiri-adierazleen jarraipenerako lehen esparrua zehaztea, ixtea eta lantzea, 2030 Agendako adierazlee-kin eta Espainiako Hiri Agendatik nahiz Nazio Batuen Urban Monitoring Framework-etik eratorritakoekin bat etorritz.	·Bultzatu 2050 lehen jarraipen- txostenean, Bilbon egindako Euskal Hiria 2022 Konferentzian aurkeztutakoa, 75 adierazle aurkeztu ziren, Bultzatu 2050 8 Lehentasun Estrategikoei eragiten dieten Eusko Jaurlaritzako Sailen Estrategien eta Plan Zuzentzaileen azterketa bate- tik eratorriak. ·Bateria hori abiapuntutzat hartuta, Hiri Agendako Lantaldeak 2023an egindako eztabaidetan ondorioztatu zuen adierazle horiek eguneratzeak ez lukeela zentzurik izango, urteko aldaketak ia-ia izango liratekeelako esanguratsuak. Horren ordez, Bultzatu 2050 Lehentasun Estrategikoetako bi sakon aztertzea erabaki zen urtero, 2023an 2. Lehentasun Estrategikoa (Mugimenduan dauden hiriak: mugikortasun berri baterantz) eta 4.a (Hiri berritzaileak eta jakintsuak) aztertu ziren, eta proposatutako adierazleen jarraipen-balantze bat egin zen horietako bakoitzerako.	·Helburua beteta eta lehen fasean abian jarrita

<p>·Garraio publikoari buruzko hausnarketa, Lantaldean gogoeta bat planteatzea, garraio publikoan prezioak askatzea dituen ondorioei eta iraunkortasunari buruz.</p>	<p>·Lantalde horren 2023ko uztailaren 6ko bileran, Sareen Sareak aurkezpen bat egin zuen, gizarte-kohesiorako garraioaren prezioan emandako dirulaguntzek izandako ondorioei buruz, eta horrek eztabaida aberasgarria eragin zuen, Lantaldeko kideek beren ikuspegiak eman baitzituzten. Erabaki zen arlo horri jarraipena egin beharko litzaiokeela Erakunde arteko Garraio Mahaletan, esaterako. Izan ere, izaera konplexua du, maila askotako eskumen-erantzukizunak hartzen baititu.</p>	<p>·Helburua beteta.</p>
--	--	--------------------------

5.2. Jarduera gehigarriak

·Gure ingurune europarrean hiri-garapen jasagarria sustatzeko jarduketan jarraipena egitea proposatu da, eta horrek bi alderdi ekarri ditu: alde batetik, euskal partaidetza duten hiri jasagarriei buruzko proiektu europarren sistematizazioa egin da, bai EBko aurreko Urte Anitzeko Finantza Programari (2014-2020) dagokionez, bai oraingo programari dagokionez, Horizon 2020, Horizon Europe, LIFE, Interreg, Poctefa eta abar barne hartuta.

·Bestalde, New European Bauhaus (NEB) delakoaren garapenaren jarraipena egin da. Euskadin New European Bauhaus garatzen lagundu duten bazkideak ditu, eta horietako batzuk Hiri Agendako Lantaldean ordezkaturik daude. Hala, azaroaren 8ko Lantalde horren bileran, sakon eztabaidatu da NEBek –Europako Batzordeak berriki proposatu du Misio berri bat abiaraztea– gure lurralderako ireki ditzakeen aukerei buruz. Proposatutako ekintza zehaztuta eta eztabaidetan Europako ikuspegi hori oso ondo baloratu dute Hiri Agendako Lantaldeko kideek, eta 2024an jarraituko du aurrera.

6. Eraldaketa Sozialaren Lantaldearen balantzea

6.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
<p>·Ekitate proiektu adierazgarriaren zazpi programetako bakoitzaren ebaluazioa eta ondorioak partekatzea, pandemiaren osteko testuinguruan.</p>	<p>·2023ko ekainaren 15eko bileran, Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Legearen eta Etxebizitzarako Prestazio Osagarriaren Programaren (EPO) xehetasunak partekatu ziren.</p> <p>·2023ko abenduko bileran, Gizarte Larrialdietarako Laguntzen (GLL), "Lehen Urratsa", "Azken Sarea Indartzen", "Aukerak suspertzen" eta Euskarri Estrategiaren garapenari buruzko aurrerapenak partekatu eta egiaztatu ziren.</p>	<p>·Helburua beteta.</p>

Foro Agenda 2030 Euskadi

·Berdintasunaren aldeko Itun sozialaren eta herritarraren garapena babeste eta partekatzea.	·Ituna 2022an aurkeztu zen, eta Lantaldeak Itun horren ekimena babestu zuen.	·Helburua beteta.
·Desgaitasuna duten Pertsonen Eskubideei buruzko Nazio Batuen Konbentzioaren 19. artikuluan aitortutako Bizimodu Independentearen redua bultzatzea.	·Desgaitasun Batzordea sortu da El-karrizketa Zibilerako Mahaiaren barruan. Batzorde horrek diagnostikoa egin du, eta Bizimodu Independenteko Euskal Eredu baten oinarriak ezarri ditu. Eredu horretan lanean ari dira dagoeneko.	·Helburua abian.
·Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategiaren garapena partekatzea. Familiei laguntzeko erakunde arteko V. Plana (2023-2026) bultzada kontrastatzea.	·Lantalde honen ekainaren 15eko bileran, Familiei laguntzeko erakunde arteko V. Plana (2023-2026) buruzko informazio zehatza eman zen.	·Helburua beteta.
·Migraziorako Euskal Itun Sozialaren ebaluazio bat partekatzea, eta datoen urteetan proiektatzeko lehentasunak bateratzea.	·Lantalde honen azaroaren 29ko bileran proiektu horren ebaluazioa partekatu zen.	·Helburua beteta.
·Txertaketa globalaren eta solidarioaren arloan informazioa partekatzea eta ahaleginak koordinatzea, eta arlo horretako ekimenak babestea eta sustatzea.	·Lantaldeak proiektu horri buruzko informazio zehatza jaso zuen irailaren 28ko bileran.	·Helburua beteta.
·Talde eragileak “Gazteria, Bizikidetzeta eta Etorkizunari” buruzko azken proposamena aurkeztea eta kontrastatzea.	·2023an, esperientziak aztertu, bizipenak partekatu eta gai horiei buruz eztabaidatu duten gazte talde batekin lan egin da. Lan hau 2024aren hasieran emango da eza-gutzero.	·Helburua beteta.
·Euskal kasuaren ikaskuntzei buruzko 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programaren 7. proiektu adierazgarria partekatzea.	·Lantalde honen irailaren 28ko bileran proiektu horri buruzko informazioa partekatu zen. 2024ko lehen hiruhilekoan amaitzea aurreikusten da.	·Helburua abian.
·ADOS Batzordearekiko koordinazioari eustea, kulturarteko bizikidetzeta sustatzeko, Eraldaketa Sozialaren Lantalde honen Talde Tematikotzat hartuta.	·ADOS Batzordearen 2023-2026 jarduera-programa taldearen barruan partekatu zen, otsailaren 16ko bileran.	·Helburua beteta.
·Gazteen Emantzipazioa laguntzeko Estrategia espezifikokoaren edukiak eta abiaraztea partekatzea.	·Gazteen emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategiaren edukia otsailaren 16ko bileran aurkeztu zen.	·Helburua beteta.
·2030 Agendari buruzko Euskadiko Gazteriaren Kontseiluaren erakusketak ibiltariaren garapena babestea eta partekatzea.	·Ekimena lantaldearen otsailaren 16ko bileran partekatu zen.	·Helburua beteta.
·Lantaldean partekatzea <i>Hezkuntza-aren Auzolana</i> proiektu adierazgarriaren jarraipena.	·Lantalde honen irailaren 28ko bileran proiektu horren jarraipena egin zen.	·Helburua beteta.
·Lantaldean Hezkuntza Legearen jarraipena partekatzea.	·Irailaren 28ko bileran, Hezkuntzari buruzko Legearen xehetasunak partekatu ziren.	·Helburua beteta.
·2030 Agendari buruzko komunikazio- eta dibulgazio-kanpainaren garapena babestea eta sustatzea.	·Ekainaren 15eko bileran, 2023an egin beharreko dibulgazio-kanpainei buruzko informazioa eman zen.	·Helburua beteta.

·2030 Agendaren arloko dibulgaziozko prestakuntza-programa bat babestea eta sustatzea.	·Lantaldeak ekainaren 15eko bileran ezagutu zuen Eusko Jaurlaritzak sustatutako dibulgaziozko prestakuntza-programa.	·Helburua beteta.
·2030 Agendari buruzko material didaktikoa aurkeztea eta partekatzea.	·Lantaldeak ekainaren 15eko bileran jaso du material hori egiteko aurrerapenei buruzko informazioa. Aurreikusita dago 2024aren hasieran aurkeztea.	·Helburua abian.
·17. GJHaren lorpena sustatzea, Garapen Jasangarrirako Politiken Koherentziaren ikuspegia hartzeari dagokionez.	·Lantaldeak otsailaren 16ko bileran jaso zuen informazioa. Ekimen egonkorrak garatzen ari dira, bereziki Osasun eta Hezkuntza Sailekin, IHOBerekin eta Gazteria Zuzendaritzarekin.	·Helburua abian.
·Lantaldean hausnarketa partekatua sustatzea, bai Garapenerako Lankidetzaren ereduari dagokionez, bai Garapenerako Laguntza Ofizialera bideratutako zuzkidurari dagokionez.	·Ekimena Lantaldearen otsailaren 16ko bileran partekatu zen. Lankidetzaren eta elkartasunaren euskal lege-proiektua izapidetzen ari dira Legebiltzarrean, eta Legegintzaldia amaitu baino lehen onartuta egotea espero da.	·Helburua beteta.
·Eusko Jaurlaritza nazioz gaundiko enpresen eta giza eskubideen inguruan egiten ari den lana partekatzea.	·Ekimena ekainaren 15eko Lantaldearen bileran partekatu zen. Gai horri buruzko txosten bat enkargatu eta egin da.	·Helburua beteta.
·Foroaren barruan akordio bat bultzatzea, Kultura eta Hizkuntza-aniztasunari buruzko 17+1 GJHa 2030 Agendan txertatzeko.	·Lantaldeak akordio horri buruzko informazioa jaso zuen otsailaren 16an, ekainaren 15ean eta azaroaren 29an egindako bileretan.	·Helburua beteta.

6.2. Jarduera gehigarriak

·Azaroaren 24an, Eusko Jaurlaritzak, Danobatgroupek eta Elhuyarrek 2030 Agendaren Hiztegi Eleaniztasuna aurkeztu zuten, 3.600 sarrerarekin, euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez, eta horien informazioa www.2030agendahiztegia.eus webgunean dago eskuragarri. Hiztegia 2030 Agenda Euskadi Foroaren eta Nazio Batuen eskura jarri da. GJHen lokalizaziorako estrategiak indartzeko tresna berri bat da.

·2023an, Eusko Jaurlaritzak, Bizkaiko Foru Aldundiak, Gipuzkoako Foru Aldundiak, Larrialdietarako Arabako Funtsak eta Bilbo, Donostia, Errearteria, Zarautz, Urretxu eta Eskoriatzako udalek erantzun egin diote UNRWak Gazako larrialdi humanitarioari erantzuteko egingandako deia. Guztira, 1.077.850 euro jarri dituzte.

7. Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldearen balantzea

7.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
·Energia-Ekiola ekimenetik 2023rako aurreikusitako jarduerari ekitea, hedapen-planaren arabera.	·Lehentasun-ildo horretan egindako aurrerapenak partekatu eta egiaztatu dira. Hala ere, egiaztatu da hedapenak aurrera egiten duela premiek planteatzen dutena baino erritmo txikiagoan.	·Helburua abian, espero baino emaitza baxuagoekin.
·Txingudiko Badiaren inguruko naturaguneen konektibitatea leheneratzeko eta hobetzeko Plan Zuzentzailea bultzatzea, eta Urdaibaiko Biosfera Erreserbaren Suspertze-, Transformazio- eta Erresilientzia-Plana egitea.	·Lehentasun-ildo horretan egindako aurrerapenak partekatu eta egiaztatu ditu.	·Helburua abian.
·Gizartearen aldetik, bereziki gazteen kolektiboari begira, "Klima-arloko proiektu pilotuen" proposamen bat lantzea eta ezartzea.	·Klima-aldaketari buruzko ikus-entzunezko sorkuntza-lehiaketaren bigarren edizioa egin da 18 eta 30 urte bitarteko gazteentzat (KLIMAMETRAJE).	·Helburua beteta.
·Hainbat udalerriren arteko lankidetzaproiektuak garatzea klimaren arloan, Klima eta Energia Tokiko Planetan integratutako jarduketetan.	·ASTEKLIMA egin da, Klimaren eta Energiaren Astea. 279 jarduera eskaini dira klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren erronka herri-tarren agendan sentsibilizatzeko eta jartzeko. ASTEKLIMA Azoka ibiltaria EAEko 9 udalerritan izan da (Bilbo, Donostia, Gasteiz, Bermeo, Trapagaran, Bakio, Irun, Zarautz eta Azpeitia), eta jende askok hartu du klima-aldaketaren aurrean ohiturak egokitzeko konpromisoa.	·Helburua beteta.
·Ekonomia zirkularren erronka garrantzitsuez ohartaraztea eta euskal ekonomiarentzat eratorritako aukerak aztertzea.	·2021ean Basque Ecodesign Center 2021-2025 zentroaren akordioa sinatu ondoren, Euskadiko 18 enpresak (170.000 enplegu eta 53.000 milioi euroko fakturazioa, guztira) bat egin dute ekimenarekin. Gaur egun, 40 proiektu daude martxan. Horrez gain, HUB Basque Circular sortu da.	·Helburua abian.

7.2. Jarduera gehigarriak

·Lantaldearen barruan gogoeta bat irekitzea erabaki da, energia berriztagarrien sorkuntzaren eta kontsumoaren arloan gizartearen informazio- eta partaidetza-prozesu bat bultzatzeko beharrari buruz, bai eta gai horren inguruan Euskal Akordio Sozial zabal bat sustatzeko ere.

8. Eraldaketa Ekonomiko-digitalaren Lantaldearen balantzea

8.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
<p>·Trantsizio ekonomiko-digitala: gaitasun digitalak bultzatzea.</p>	<p>·Enpresa-mundurako gaitasun digitalerako laguntza-programa. Diru-laguntzen deialdiaren aurrekontua milioi batetik milioi eta erdira igo da, enpresetan profil digitalak diagnostikatzen lanak egiteko.</p> <p>·Sektore publikoko eskumen digitalei buruzko lantalde batean parte hartzen ari da Gipuzkoako Aldundiarekin, Erretereriako Udalarekin eta UPV/EHurekin.</p> <p>·Erabili eta botatzeko material digitalak birziklatzeko zentroak zabaltzeko Reciclanet proiektuan aurrera egiten ari da. Ingurumen Sailburuordetzarekin hitz egiten ari da ingurumenaren eta digitalizazioaren arteko loturak ebaluatu ahal izateko.</p> <p>-GAIArekin lankidetzan:</p> <p>·Adimen artifizialeko proiektua: GJHen ikuspegia ezagutarazteko errealitate birtualeko sistema bat garatzen ari da. Helburua da gizarteari ikusaraztea eguneroko jokabideek eragina dutela GJHetan (7. eta 9. GJHen garapena). Lehenengo bertsioak 2024ko urtarrilerako aurreikusita daude.</p> <p>·Lehen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleekin proiektu pilotua, trebetasun eta gaitasun digitalak hobetzeko eta ezartzeko. Irakasleen eta ikasleen gogobetetze-maila positiboa denez, jarraitzeko interesa oso handia da.</p>	<p>·Helburua abian.</p>
<p>·Digitalizazioaren ekitate: teknologiak egokitzea desberdintasun digitala murrizteko.</p>	<p>-EJIErekin lankidetzan:</p> <p>·MRR (Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoa) Espainiako Berreskuratze Planaren esparruan, bultzada oso handia jaso da, aparteko finantzaketa gisa, oinarritzko trebakuntza digitaleko ikastaroak sustatzeko eta, horrela, gaur egun dauden arrakalak murrizteko (landa-eremua, bazterketa-arriskuan dauden pertsonen kolektiboak).</p>	<p>·Helburua abian.</p>

<p>·Enpresa-arloko informazioa.</p>	<p>-Basque Open Industry antolatzea:</p> <p>·Aurrerapen nabarmenak egin dira ETEei zuzendutako BDIH Konexio programan, haien produkzio-prozesuetan teknologia digital jasagarriak txerta daitezten. 1,2 milioiko laugarren laguntza-programa abiarazi da (iaz baino 200.000 € gehiago). Lantalde horren konpromisoa zen kasu arrakastatsuen bideoak sortzea, beste enpresa batzuk erakartzeko. Bideo horiek SPRIren webgunean daude argitaratuta.</p> <p>-Gipuzkoako Foru Aldundiarekin lankidetzan:</p> <p>·Adinberri estrategiaren aurrerapenak: azaroan kongresu bat egiteko, eta Silver Economyko adituen parte hartzearekin.</p>	<p>·Helburua abian.</p>
-------------------------------------	---	-------------------------

8.2. Jarduera gehigarriak

·Lantaldearen barruan erabaki da euskal administrazio publikoak eskaintzen dituen zerbitzuetan dauden eten digitalak antzematea, EJIek KZguneen bidez eskaintzen dituen presakuntza-ikastaroekin horiek gainditzen saiatzeko.

9. Guneak Ekimenaren balantzea

9.1. Aurreikusitako jarduerak

2023ko lan-helburua	Jarraipena	Betetze-maila
<p>·Udalentzako tresna-kutxa. Tokiko 4 lan-ardatz osagarri planteatzen dira, EAEko udalerriek GJHen lokalizazioan aurrera egin ahal izan dezaten, GJHak udal-ekintzaren funtsezko elementu gisa zeharkatuta.</p>	<p>·EUDELeK, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiarekin lankidetzan, esparru estrategiko bat eta laguntza-tresnak prestatu ditu EAEko udalerrietan GJHen lokalizazioan bizkortzeko. Urrian aurkeztu zen.</p>	<p>·Helburua beteta.</p>
<p>·Enpresa-konpromisoaren hedapena. Garapen bidean dauden herrialdeetan egoitza duten euskal enpresekin partekatu ahal izango den hausnarketa bat planteatzea Guneak ekimenaren barruan, ingurumen- eta gizarte-konpromisoaren ondorioak zabaltzeko.</p>	<p>·Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida/markoak ere helburu horri erantzuten dio.</p>	<p>·Helburua abian.</p>
<p>·Herritarrak aktibatzea. 2030 Agendaren inguruan aktibazio sozialerako proposamen bat aurkeztea eta sustatzea, hainbat udalerritan herritarren komunitateak eratuz.</p>	<p>·Deusto Cities Lab-ekin lankidetzan, herritarrek parte hartzeko 10 laborategi jarri dira martxan Guneak ekimenaren talde eragileko kideen baitan (Arantzazulab, UN Etxea, Kutxa, BBK Kuna, Vital Fundazioa, MCC eta DCL).</p>	<p>·Helburua abian.</p>

<p>·Nazioarteko proiektzioa. Guneak osatzen duten eragileen jarduketak koordinatzea eta lehenestea, nazioarteko proiektzioari eta Nazio Batuen Local 2030 Idazkaritzarekin eta etorkizuneko Maila Anitzeko Gobernantzako HUBa-ekin duten harremanari dagokienez.</p>	<p>·Lan-ildo hori bultzatzeko prozesuak aurrera jarraitzen du eta Local 2030 egoitza Euskadin martxan jartzeko zain dago.</p>	<p>·Helburua abian.</p>
--	---	-------------------------

9.2. Jarduera gehigarriak

·Beste hiru lan-ildo jarri dira abian:

-**GJHen aldeko Euskal Aliantza eratzea.** Aliantza horrekin 90 erakundek baino gehiagok bat egin dute, eta "Agenda 2030 Euskadi Kontratu Sozial baterako" Adierazpenean oinarritzen da. Adierazpen horrek bost konpromiso eta bost inplikazio praktikoko ditu. Inplikazio horietako bat da "Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida" erakunde bakoitzaren barruan pixkanaka aplikatzea. 2023ko urriaren 2an, GJHen aldeko Euskal Aliantza eratu zen Artium Museoan, 2030 Agenda eta haren Garapen Jasangarri-rako Helburuak garatzeko lankidetzak bilatzen duen ekimena. Bai GJHen aldeko Euskal Aliantzaren ekimena bai Adierazpena 2023an garatu dira, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren eta Guneak ekimenaren arteko lankidetzaren bidez.

-**Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida/esparrua.** "Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida" egin da. Helburua da enpresen eta erakundeen kudeaketan modu egiturazkoan sartzea (1) autodiagnostikoaren metodologia, (2) hobekuntza-helburuak identifikatzea eta (3) aurrerapenen eta emaitzen jarraipena egitea, GJHei buruzko adierazle bidez. Eusko Jaurlaritzaren Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiaren bultzadarekin; Euskaliten aholkularitzarekin eta honen "Kudeaketa Aurreratuaren Eredua" garatzen izandako esperientziarekin; eta 2030 Agenda Euskadi Foroko Guneak ekimena eta Euskaliten kolaboratzaile sarea osatzen duten ehun erakunde ingururen parte-hartzearekin, bai eta hamar bat esperientzia pilotu abian jartzearekin ere.

-**Guneak osatzen duten eragileen 2030 Agendaren narratiba bateratzea,** herritarren artean, oro har, eta gazteen artean, bereziki, zabalkunde handiagoa eta hobe lortzeko. 70 proiektu baino gehiago bateratu dira Guneak ekimenaren talde eragileko kideen artean, sinergia handiagoak sortzeko eta horiei eskalagarritasun handiagoa emateko helburuarekin. Idazkaritzak aurtan emandako bi ikerketa-bekek laguntzen dute zeregin horretan.

10. Ondorioak eta *Now 2030 Basque Country* dokumentua

10.1. Kontsiderazio orokorrak

·2023an, Nazio Batuek 2015etik 2030era bitarteko aldiaren erdian ebaluatu dituzte GJHak. Gainera, mundu osoarentzat pandemiaren osteko bigarren urtea izan da, Ukrainako Gerraren bigarren urtea eta Gazako gerraren lehen urtea. 2008tik, inpaktu globaleko krisi sakoneng segida etengabea bizi du munduak.

2023an, gainera, Estatuan bi hauteskunde-prozesu luze eta tirabiratsu bizi izan ditugu: maiatzaren 28ko udal- eta foru-hauteskundeak eta uztailaren 23ko hauteskunde orokorrak. Azaroa ondo sartu arte ezin izan da gobernu berria eratu Espainian.

Aurrekoak dira 2023. urtea igaro den testuinguruari forma eman dioten ongailu nagusiak. Aurkeztu berri den helburuen betetze-mailari buruzko balantzeak baieztatzen du, egoera konplexu eta kontrako hori gorabehera, euskal erakundeek eta 2030 Agendarekin konprometitutako gizarte-eragileek Garapen Jasangarrirako Helburuak bultzatzen jarraitu dutela, beren eskumenen eta aukeren esparruan.

·Foroa sortu zenetik 27 hilabete igaro ondoren, 2030 Agendaren gobernantzarako, koordinaziorako eta eztabaida partekaturako organo gisa finkatu da. Bigarren urte honetako balantzea erabat eraikitzailea izan da. 2022ko balantzean nabarmendu ziren hiru lorpen garrantzitsu finkatu ditu: *governantza, koordinazioa eta zehaztapena* hobetzea Euskadin GJHen betetzea bultzatzeko.

10.2. 2023an hiru lorpen garrantzitsuen finkapena

Urte honen amaieran, etorkizuneko proiektio garrantzitsu batekin sendotzen diren hiru lorpen handi nabarmendu daitezke:

10.2.1. 2030 Agenda Euskadi Forotik GJHen aldeko Euskal Aliantzara

·**Foroa.** 2021eko uztailaren 6an, Eusko Jaurlaritzak 166/2021 Dekretua onartu zuen, 2030 Agenda Euskadi Foroa eratu eta arautzen duena. Hiru urte horien ondoren, hiru lorpen garrantzitsu izan dira: (1) Gobernantza-eredu arina finkatu da, partaidetza publikoarekin, pribatuarekin eta gizarte zibilarekin; (2) koordinazio- eta eztabaida-guneak eratu dira, informazio- eta lankidetzeta-mugimenduak hobetzeko; eta (3) 2030 Agenda zehatzaren metodologiarekin eta proiektu eta helburu argietan islatzearekin lotzen duen irizpide bat bultzatu da.

·**Aliantza, Kontratu Soziala eta Gida.** Guneak, Foroaren organoetako bat, GJHen aldeko Euskal Aliantza sortu zuen, 2023ko urriaren 2an aurkeztua. Memoria hau itxi arte 90 gizarte-eragilek parte hartu dute. Akordioaren oinarria «2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako» Adierazpena da, bost konpromiso eta bost inplikazio praktiko biltzen dituena. Bigarren ardatzari dagokionez, «Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida» aurkeztu zen. Gida honek mota guztietako erakundeei aukera ematen die GJHekiko konpromisoa barne-kudeaketan txertatzeko.

Azken batean, 2030 Agenda Euskadi Foroak, GJHen aldeko Euskal Aliantzak, “2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako” Adierazpenak eta 2030 Agenda enpresetan eta erakundeetan garatzeko gidak lehen ez zeuden azpiegiturak ordezkatzeko dituzte. Gaur egun, sendotuta daude GJHekiko euskal konpromisoaren euskarri gisa.

10.2.2. Local 2030 egoitza globala Euskadin

Legegintzaldi honen amaieran, Euskadin sustraituta geratu da Nazio Batuen Local 2030 Koalizioaren Idazkaritzaren egoitza globala. 2023ko azaroaren 3an "Espainiako Gobernuaren, Eusko Jaurlaritzaren, Bilboko Udalaren eta BBK Fundazioaren artean Local 2030 Idazkaritzaren egoitza Bilbon kokatzeari buruzko administrazioen arteko lankidetzahitzarmena" sinatu zen. Sinadura horrek behin betiko amaitu zuen barneko eta nazioarteko izapide luzea.

Local 2030 Koalizioa Nazio Batuen sistemaren plataforma da, GJHen lokalizazioa bizkortzeko. GJHak lokalizatzen laguntzea du helburu, mundu osoko tokiko eta eskualdeko erakundeetatik, tokiko eragileekin, sektore pribatuarekin eta Erkidegoko erakundeekin berrikuntza eta lankidetzaz sustatuz.

Azken batean, Local 2030 Euskadin kokatzeak Euskadin GJHen arloan egindako ibilbidea airtortzen du, eta euskal erakundeei orainaren eta etorkizunaren erantzukizuna gehitzen die. Lehen mailako eta garrantzi handiko nazioarteko erakunde bat utzi du Euskadin. Euskal erakundeek lokalizazio-prozesuan lagunduko dute, Local 2030 Idazkaritzaren bidez, GJHekiko konpromiso-eredu propio baten esperientzia eskainiz.

10.2.3. Adierazleen, jarraipenaren eta balantzearen sistema

Euskadin azterketa- eta ebaluazio-sistema bat finkatu da, eta hiru erreferentzia handitan gorde da: adierazleen panela, jarraipen-memoriak eta Borondatezko Jarraipen Txostenak.

- Adierazleen panela.** 2023ko urtarriletik, adierazleen panel bat dago, Eusko Jaurlaritzaren, foru-aldundien eta udalen politika publikoen baterako jarraipena eta ebaluazioa egiteko. Adierazle estatistiko horiek Euskadiko 251 udalerrietan bereizteko aukera ematen du. Herrialde-ikuspegia eskaintzen du GJHak betetzeari dagokionez. Panela Eustat erakundeak 2030 Agendaren adierazleak zabaltzeko duen plataforman dago eskuragarri.

- Urteko memoria eta kudeaketa-plana.** Legegintzaldi osoan, 2030 Agenda Euskadi Foroak eta bere organoetako bakoitzak memoria bat eta kudeaketa-plan bat egiten dute urtero. Dokumentu horiek bi zatitan egituratzen dira: batetik, konpromisoak betetzeari buruzko memoria bat; eta, bestetik, hurrengo urte bakoitzerako kudeaketa-plan bat.

- Urteko Borondatezko Jarraipen Txostenak.** Urteko balantze-ekitaldien osagarri, 2030 Agendaren Urteko Borondatezko Jarraipen Txostenak aurkezten zaizkio Nazio Batuei. Txosten horiek egiten eta aurkezten dituen lehen estatu-azpiko gobernu gisa aitortu da Eusko Jaurlaritza. 2023ko txostena, zazpigarrena, maila anitzekoa da.

- Azken batean, Euskadiko adierazleen, jarraipenaren eta balantzearen sistema bateratuak estrategiak eta jarduerak neurtzeko, aztertzeko eta berregokitzeko azpiegitura sendoa uzten du emaitza gisa.

10.3. Hobetzeko esparruak

Balorazioa, beraz, oso positiboa da. Hala ere, eta iazko memorian esaten zen bezala, "balorazio positibo bat ere ez da nahikoa hobetzeko aukera ukatzeko", eta hau ere ez da nahikoa. Hiru hobekuntza-eremu nabarmentzen dira argi eta garbi: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa.

10.3.1. Energia berriztagarriak

Berotegi-efektuko gasak murrizteari dagokionez, % 30eko murrizketa gainditzea eta % 35,5era iristea lortu da, Europako batez bestekoaren azpitik, baina Euskadin urrun gaude energia berriztagarriak sortzeko eta kontsumitzeko ezarritako helburuetatik. Helburua azken kontsumoaren % 20 gainditzea da. Eustat erakundearen 2021eko datuen arabera, Euskadin energia berriztagarrien azken kontsumoa % 17koa da. EB 27ko batez bestekoa % 22koa da. Horixe da orain Euskadiren helburua.

Energia horien hazkunde askoz ere handiagoa lortzeak lehen mailako herri-lehentasuna izan behar du. Funtsezkoa da ahalegin partekatu bat egitea konpromiso hori gizarteratzeko eta hedatzeko, klima-aldaketaren erronkari erantzuteko. Ildo horretan, aktibatutako beste tresna batzuen artean, 2024ko otsailaren 8an Trantsizio Energetikoaren eta Klima Aldaketaren Euskal Legea onartu zen, eta Energia Berriztagarrien Lurralde Plan Sektoriala izapidetzen ari da. Bestalde, 2030 Agenda Euskadi Foroak helburu hori kokatu du datozen urteetarako zeharkako helburu partekatuen artean.

10.3.2. Erronka demografikoa

Gazteak emantzipatzeko batez besteko adina 26,5 urtekoa da EBn. Euskadin 29,7 dira. Euskadin, lehenengo semea edo alaba edukitzeko batez besteko adina 32,3 urtekoa da; EBn, 29,7koa. Euskadin ugalkortasun-tasa 1,28koa da. EBko batez bestekoa 1,5koa da. Euskadiko batez besteko adina 45,5 urtekoa izan zen 2022an, Europako batez bestekoa baino urtebete gehiago. Azken batean, Euskadi etorkizun gutxien duten datu demografikoak dituzten Europako herrialdeen artean dago. Funtsezkoa da lehentasun handiena ematen jarraitzea erronka horri; izan ere, gizarte-orekan duen eraginagatik, zeharka eragiten die 2030 Agendak bultzatzen duen eraldaketaren eta jasangarritasunaren alderdi sozialarekin lotura zuzenena duten GJHei.

Errealitate horri erantzuteko, azken urteotan 2030erako helburu espezifikoak finkatzen dituzten hainbat neurri antolatu dira. Aipatzekoak dira, besteak beste, Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategia (2022ko ekainean onartua) eta Gazteen Emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategia (2023ko martxoan onartua). Biek biltzen dituzte neurri-ekosistema gisa eraturako jarduerak, enpleguaren, etxebizitzaren, hazkuntzarako edo emantzipaziorako laguntza ekonomiko zuzenenekin, edo kontziliazioa eta haur eskolen doakotasuna 0-2 urteko etapan.

10.3.4. Dibulgazioa

Oraindik ere beharrezkoa da 2030 Agendaren komunikazio- eta dibulgazio-ahaleginak areagotzea. Gizarteak ez daki zer esan nahi duen eta zer erabilgarritasun duen. Euskadiko GJHen aurrerapenei buruzko berriak ez daude komunikabideen agendan.

Funtsezkoa da informazio- eta inplikazio-maila hobetzea gizarte osoan eta haren antolamendu-adierazpen guztietan. Euskal erakundeek oso jarduera ugari sustatzen dituzte helburu horrekin, eta, hala ere, oraindik ez dira nahikoak herritarrek GJHekiko duten ezagutza- eta inplikazio-maila hobetzeko.

10.4. Ondare nagusia

Iazko balantzeak ondorioztatu zuen Local 2030 egoitza globala Euskadin kokatzea erantzukizun bat zela: *“barrurantz gehiago eta hobeto egitea dakar (lokalizazio-konpromisoa), eta kanporantz intentsitate handiagoz partekatzea eta trukatzeko (nazioartekotze-konpromisoa)”*. 2023an aurrera egin dugu *barrurantz lokalizazio-konpromisoan eta kanporantz nazioartekotze-konpromisoan*.

Adierazpenik adierazgarriena *Now 2030 Basque Country*. GJHen lokalizatorako euskal konpromisoaren eredia dokumentua da (osorik dator hurrengo koadroan). Eredu horren eraikitzea izan da, alde batetik, eta barrurantz, GJHen aldeko Euskal Aliantza sortzea ekarri duen trakzio-edukia, Foroaren mugarrietako bat 2023an. Eta, bestalde, kanpora begira, nazioartean proiektatu du euskal konpromisoa 2030 Agendarekin, bai eta estatuz azpiko gobernuek GJHen sustapenean eta gobernantzan duten zeregina defendatzea ere.

Now 2030 Basque Country eredia 2024an eta hurrengo urteetan Bilbon egoitza global eta iraunkorra duen Local 2030 Koalizioaren Idazkaritzarekin elkarlanean lan egiteko tresna gisa ere aurreikusten da. Local 2030 Idazkaritzaren helburua, hain zuzen ere, mundu osoan GJHak betetzea bizkortzea da, estatuz azpiko gobernuen konpromisoaren bidez. Euskadik helburu horri egiten dion ekarpena gauzatzeko, hiru konpromiso hartu eta sustatu dira: 2030 Agendaren eta GJHen instituzionalizazio handiagoa, sozializazio handiagoa eta pertsonalizazio handiagoa.

Now 2030 Basque Country

GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren eredua

Aurrekariak: konpromisoa eskatzea eta eskaintzea

•2023ko martxoaren 15ean, Iñigo Urkullu Renteria Lehendakariak Now 2030 Proposamena aurkeztu zuen 2030 Agenda Euskadi Foroaren Osoko Bilkuran, baita Nazio Batuetara eta Europako erakunde nagusietara zuzentzeko asmoa ere. Now 2030 Proposamenak Nazio Batuek irailean New Yorken egin behar zuten GJHen Goi-bileraren formatua eta ondorioak zabaltzea proposatu zuen.

Dokumentuak proposatzen zuen ebaluazio zorrotza egitea, 2015etik 2023ra, eta GJHetarako premiazko lehentasunak zehaztea, 2023tik 2030era. Horrekin batera, erakunde eta eragile sozialen Konpromiso Zehatzen Adierazpen baten alde egiten zuen, "2030 orain delako" luzamendurik ez dagoela onartuta.

Proposamen horren bidez, Euskadik, ahal zuen neurrian, nazioarteko adostasuna lortzen lagundu nahi zuen, 2023. urtea inflexio-puntu gisa, globala eta tokikoa, GJHak betetzeko.

Now 2030 Proposamenak konpromiso bat eskatzen eta eskaintzen zuen. Estatuen erreakzioa eskatzen zuen 2030era arte. Estatukoak ez ziren gobernuen zeregina eskaintzen zuen GJHen kokapenean eta gobernantzan. Eskatu eta eskaini. Une horretatik aurrera, Eusko Jaurlaritzak proposamen bat egin zuen, Euskadik bere konpromiso gisa eskaini zezakeena- ren edukia artikulatzeko.

•Euskal ordezkariak batek Nazio Batuen GJHen Goi-bileran parte hartu zuen irailaren 16an eta 17an, Local 2030 Koalizioaren egoitzaren anfitrioi gisa. Esparru horretan aurkeztu zuen Euskadik eskaini zezakeena definitzen zuen euskal konpromisoaren eredua, bere gaitasun eta gaitasunetatik abiatuta.

•2023ko abenduaren 14ko bileran, 2030 Agenda Euskadi Foroaren Batzorde Iraunkorrak Now 2030 Basque Country dokumentua onartu zuen. GJHen lokalizazioarekiko euskal konpromisoaren eredua, martxoan eta New Yorkeko GJHen Goi-bileran Nazio Batuen aurrean aurkeztutako proposamenak garrantzitsuak dituenak.

GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren eredia

2030 Agendarekin konprometitutako erakundeok eta gizarte-eragileok kezka-diagnostiko bat partekatzen dugu, bi gakorekin: 2030erako aurreikusitako helburuak eta xedeak oro har ez betetzea, eta gizarteak ez jakitea zer diren eta zer esan nahi duten GJHeK.

Euskadin dago Nazio Batuen Local 2030 Koalizioaren idazkaritzaren egoitza. Helburua GJHen lokalizazioan laguntzea da. Egoitza hori Bilbon kokatzea aukera paregabea da keza bikoitz horri euskal erantzuna bideratzeko.

Euskadik partekatzen eta sustatzen duen ereduak lokalizazioaren kontzeptua garatzea planteatzen du, erakundeei, gizarte-eragileei eta herritar guztiei dei egiten dien konpromiso praktiko hirukoitz baten bidez.

I. Lokalizazioa, lehenik eta behin, instituzionalizazio handiagoaren konpromisoa da

Alderdi praktikoenean, gutxienez lau azpiegitura artikulatu behar dira, instituzio- eta erakunde-ikuspegitik ikuspegitik GJHen garapen exekutiboa arriskuan jar dezaten.

-Lehenengo azpiegitura. GJHen arloko zeharkako zuzendaritza- eta koordinazio-organo betearazlea sortzea, edozein erakunde edo erakunderen gobernu-ekintza gidatzeko.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-Eusko Jaurlaritzaren Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia, Lehendakaritzan kokatua.
(<https://www.euskadi.eus/eusko-jaurlaritza/trantsizio-soziala-2030-agenda/>)

-Bigarren azpiegitura. Plangintza estrategikoko dokumentuak izatea, helburuak, irizpideak, lehentasunak, jarduketa-planak, egutegiak eta aurrekontu-lerrokatzea barne hartzen dituztenak.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programa, lau lehentasun ardatz zehaztuta.
(<https://www.euskadi.eus/2030-agendaren-lehentasunen-euskal-programa/web01-a2lehetr/eu/>)

-Hiri Agenda Euskadi Bultzatu 2050.
(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/bultzatu_2050/eu_def/adjuntos/bultzatu_2050/agenda_eus.pdf)

-2030 Agenda Euskadi Foroaren urteko kudeaketa-planak.
-Eusko Jaurlaritzaren aurrekontua GJHeKin lerrokatzeko txostena.
(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/docs_interes_transicion-social/eu_def/adjuntos/Informe-Seguimiento-2022-Agenda-2030_eusk.pdf)

-Euskadiko udaletan GJHak ezartzeko tresna-kutxa, EUDELeK sustatua.
(https://eudel.eus/eu/file/libro_ficheros/2030_agenda_udalenzako_tresnak)

-Udal mailako 14 proiektu traktore definitzea, 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programarekin lerrokatuta.

-Hirugarren azpiegitura. Ebaluazio-tresna eraginkorrak prestatzea eta erabiltzea, hala nola norberaren errealitatera egokitutako adierazleak, urteko memoriak edo urteko Borondatezko Jarraipen Txostenak. Neurtzea eta ebaluatzea da 2030 Agenda serio hartzeko modurik onena.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

- Eusko Jaurlaritzak, foru-aldundiek eta udalek partekatutako adierazleen aginte-taula.
(<https://eu.eustat.eus/adierazleak/gjh.html>)
- 2030 Agenda Euskadi Foroaren organo bakoitzaren urteko memoriak.
(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/docs_interes_transicionsozial/eu_def/adjuntos/Plan-Gestio-n-2023-Foro-Agenda-2030-enero-2023-eusk.pdf)
- Eusko Jaurlaritzak 2018tik egindako urteko Jarraipeneko Borondatezko Txostenak. 2023koak maila anitzeko ikuspegia eskaintzen du.
(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/docs_interes_transicionsozial/eu_def/adjuntos/Informe-Seguimiento-2022-Agenda-2030_eusk.pdf)

-Laugarren azpiegitura. Gobernantza-ereduak eta erakundeen eta gizartearen arteko lankidetzazabala sustatzea, eta horietan parte hartzea.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

- Euskadin, Lehendakariaren dekretu bidez, 2030 Agenda Euskadi Foroa eratu zen, urteko kudeaketa-planen eta jarraipen-memorien metodologia batekin.
(<https://www.euskadi.eus/bopv2/datos/2021/07/2104183e.pdf>).
- Honako hauek hartzen dute parte: Eusko Jaurlaritzako sail guztiek, hiru foru-aldundiek, EUDELeK, hiriburuetako udalek, euskal unibertsitateek, hirugarren sektoreko erakundeek, lankidetzaz publiko-pribatuaren ordezkariek, klusterrek eta zentro teknologikoek.
- Foro horrek honako organo hauek ditu: Osoko Bilkura, Batzorde Iraunkorra, bost Lantalde: Gobernantza, Hiri Agenda, Eraldaketa Soziala, Eraldaketa Energetiko-klimatikoa eta Eraldaketa Ekonomiko-digitala; baita Guneak ekimena ere, Foroaren irekiera-gunea, parte-hartze eta lankidetzaz publikoari, pribatuari eta gizarte zibilari.

II. Lokalizazioa, bigarrenik, sozializazio handiagoaren konpromisoa da

GJHen inguruko ezjakintasun sozial handia dugu abiapuntu. Lehentasunezkoa da 2030 Agendaren zabalkundea eta gizarte-eragileen inplikazioa sustatzera bideratutako baliabideak eta ahaleginak inbertitzea. Konpromiso horri eduki zehatza ematen dioten jarduketetako batzuk honako hauek dira:

-Komunikazio-kanpainak edo -ekimenak.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

- Eusko Jaurlaritzak GJHei buruz urtero egiten duen dibulgazio-kanpaina.
- 2030 Agenda Euskadi Basque Country Saria Donostiako Zinemaldian.
(<https://www.irekia.euskadi.eus/eu/news/88276>)

-Dibulgazio-ikastaroak eta argitalpenak.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-2030 Agendari buruzko doako dibulgazio-ikastaroen urteko eskaintza bi-koitza, Eusko Jaurlaritzaren eta gizarte zibileko erakundeen artean lankidetzan garatuak.

(<https://www.euskadi.eus/2030-agenda-ulertzeko-ikastaroak/web01-a2-lehetr/eu/>)

-Erronkak argitalpenen bilduma, 2030 Agendaren erronka handiak ulertzen eta hobeto aurre egiten laguntzeko.

(<https://www.euskadi.eus/erronkak-bilduma/>)

-Gizarte-dibulgaziorako eta herritarren partaidetzarako dirulaguntzak.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-Eusko Jaurlaritzaren "2030 Agenda Bonuak" dirulaguntza programa, GJHen inguruko herritarren hedapena, parte-hartzea eta inplikazioa sustatzeko.

(<https://www.irekia.euskadi.eus/eu/news/84009-gobierno-vasco-pone-marcha-edicion-del-programa-bonos-agenda-2030>)

-Tresna didaktikoak.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-2030 Agendari buruzko material pedagogikoa, "Zer izan zen etorkizunaz" izenekoa. Ikus-entzunezko serie bat, lau denboraldikoa eta 3 minutuko 17 kapitulukoa, DBHn lantzeko.

-Euskara-gaztelania-ingelesa hiztegi hirueleduna, 2030 Agendari lotutako 3.600 termino eta definizioekin.

(<https://2030agendahiztegia.eus/>)

-Enpresetan eta erakundeetan GJHak garatzeko gida.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-Enpresetan eta erakundeetan GJHak garatzeko gida argitaratzea eta zabaltzea, prestakuntza-eskaintza batekin batera.

(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/transicionsocial_agenda2030/eu_def/adjuntos/Guia-ODS-EUS.pdf)

-Prestakuntza espezializatua.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-2030 Agendaren eta GJHen integrazio estrategikoari, jarraipenari eta komunikazioari buruzko unibertsitate arteko espezialistaren titulua lortzeko graduondoko ikastaro bat sustatzea, hiru euskal unibertsitateen eta Eusko Jaurlaritzaren lankidetzaren bidez.

(<https://www.ehu.eus/eu/web/graduondokoak/2030-agendaren-gjh-integrazio-estrategikoa-jarraipena-komunikazioa-unibertsitate-espezializazioa>)

-Gizarte-lankidetzako aliantzak.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-GJHen aldeko Euskal Aliantzaren Agenda 2030 Euskadi Foroa bultzatzea Guneak gunearen bidez, bost konpromiso eta bost inplikazio praktiko dituen adierazpen batean oinarrituta. Aliantzari atxikitako 90 gizarte-eragile baino gehiago ditu.

(<https://www.euskadi.eus/gjhen-aldeko-euskal-aliantza/web01-a2-lehetr/eu/>)

-Euskadiko 2030 Agendan sartzea hizkuntza- eta kultura-aniztasunari lotutako 18. GJHa, gizarte- eta erakunde-eragileen arteko lankidetzan.

III. Lokalizazioa, hirugarrenik, pertsonalizazio handi-goko konpromisoa da

2030 Agenda gure eguneroko bizitzari eragiten dion interpelazio pertsonala ere bada, bai bakarka, bai familian edo maila pribatuan. GJHen instituzionalizazioak eta sozializazioak kon-tuan izan behar du hirugarren dimentsio hori. Herritarren parte-hartze eta inplikazio aktibo eta informaturik gabe, Agendaren etorkizuna kaltebera da.

-Herritarrekin partekatzea 2030 Agendaren ABCa.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

- Eusko Jaurlaritzak ABC hori formulatu du, honako laburpen honekin:

A. Pobreziari hobeto aurre egitea eta oparotasuna partekatzea.

B. Berdintasunaren alde eta diskriminazioa saihesteko gehiago egitea.

C. Hondakinak murriztea, energia gutxiago kontsumitzea eta gehiago birziklatzea.

-Azken interpelazioa ideia honetan laburbiltzen da:

“Ezer ez da aldatzen, ezer aldatzen ez badugu”.

Eduki horiekin komunikazio-kanpaina zabalak egiten dira. (<https://www.euskadi.eus/2030-agendaren-abc-a/web01-a2lehetr/eu/>)

-2030 Agenda eta Garapen Jasangarrirako 17 Helburuak sustatzea, konpromiso eta inplikazio pertsonala eta beste pertsona eta talde batzuekin lankidetzan aritzeko prest egotea eskatzen duen kontratu sozial gisa.

Aplikazio praktikoaren erreferentziak

-2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programak GJHak kontratu sozial berri gisa planteatzen ditu.

(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/docs_interes_transicion-social/eu_def/adjuntos/EUS-Programa-prioridades.pdf)

-GJHen aldeko Euskal Aliantzaren oinarria “2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako” Adierazpena da.

(https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/alianza_vasca_ods/eu_def/adjuntos/Atxikimenduak-Aliantza-eus.pdf)

-Kontratu sozialaren ideia 2030 Agenda Euskadi Foroaren eta bertako ki-deen ohiko diskurtsoaren parte da.

Now 2030 Basque Country printzipioa eta metodologia

GJHen lokalizazioarekiko konpromisoaren euskal eredu hau printzipio batean eta metodologia batean oinarritzen da.

*·**Proaktibitatearen printzipioa.** 2030 Agendarekiko konpromisoa programa propioak GJHekin atxikitzea eta formalki lerrokatzea baino gehiago da. Horrek esan nahi du geure buruari galdetu behar diogula zertan aldatzen diren GJHak gure aurretik zeuden politikak eta jarduteko moduak. Horretan datza eraldatzeko gaitasuna.*

*·**Zehatzaren metodologia.** GJHek zehaztasun gehiago eta abstrakzio gutxiago behar dute. Beharrezkoa da hitzetatik ekintzetara pasatzea. Proiektua betetzera hurbilduko gaituzten proiektu zehatzetan islatzea. Kontua ez da 17 helburuetarako proiektuak izatea, baizik eta lehentasunak eta proiektu eragileak definitzea.*

Amaiera

Now 2030 Basque Country-k konpromiso handiagoa eskatzen eta eskaintzen du. Inplikazio-eredu hori Euskadiko GJHen kokapenarekin aurkeztuz, adibidea betetzen saiatzen da. Azken helburua da 2030ean Agendak ahalik eta balantze onena ematea. 2030 orain da. Konpromisoa orain behar da.

2030 Agenda planetak eta gizateriak aurrean dituzten erronka handiei aurre egiteko inoiz egin den mundu mailako lankidetzak ahalegin handiena eta garrantzitsuena da. Justifikatuta dago bakoitzak bere gain hartzea dagokion erantzukizunaren eta konpromisoaren kuita. Ez dago eraginkorragoa edo kooperatiboagoa den beste metodorik.

Bigarren zatia

2024rako Kudeaketa Plana

1. Sarrera 2024ko ikuspegira

2024rako aurreikus daitekeen testuinguru globala eta nazioartekoa ez da oso laudagarria. GJHak oro har betetzeko aurreikuspena ez da aldekoa. 2023aren amaieran, gerra-egoera nagusiek bizirik jarraitzen dute munduan. Tentsio geoestrategikoak, polarizazio politikoa eta gobernu populisten eta iliberalen agerpena gero eta handiagoak dira. Testuinguru horretan, nazioarteko agertokiaren lehentasunek jarrera defentsiboetara eta epe laburrekoagoetara biratu dute. Eraldaketa handien beharrak lehentasuna galtzen du.

Gerrak gero eta presentzia handiagoa izateak eta horrek munduan dituen ondorioek 16. GJHren edukiari eta proiektio eguneratuari buruzko gogoeta ekarri beharko lukete berekin: Gizarte bidezkoak, baketsuak eta inklusiboak sustatzea. Ezinbestekoa da 2030 Agenda aginte-erreferentzia izatea gerraren aurrean eta bakearen alde. 2030 Agenda Euskadi Foroak mezu hori partekatuko du nazioarteko foroetan parte hartzeak aukera ematen dion guztietan.

2020-2024 aldia ez da egokia izaten ari GJHak bultzatzeko. Hala ere, duela urtebete egindako hausnarketa berretsi behar da: "2030 Agendaren nukleoak: pobrezia, aurkako borroka, genero-berdintasuna, hezkuntza, osasuna, klima-aldaketa, planetaren zaintza, hazkunde ekonomiko inklusiboa, hiri eta komunitate jasangarriak, justizia edo bakea erronka globalak eta tokikoak dira, eta batera ekin behar diegu, eta hurrengo krisien ondorioek premiazkoagoak egiten dituzte".

Ez dago beste aukerarik. Gizateria kolapso-arriskutik libra dezakeen zerumuga bakarra da Garapen Jasangarrirako Helburuen betetze orokor, bateratu eta koordinatura hurbiltzea. 2030 Agenda planetak eta gizateriak aurrean dituzten erronka handiei aurre egiteko inoiz egin den mundu mailako lankidetzaren ahalegin handiena eta garrantzitsua da.

GJHekiko euskal konpromisoa diagnostiko horretan oinarritzen da. 2030 Agenda Euskadi Foroa mundu-mailako ahalegin horretan laguntzeko erakundearen eta gizartearen borondatearen adierazgarri da, tokiko konpromiso irmo eta partekatu batekin. Euskal erakunde guztiek ibilbide bat eta etorkizuneko proiektu bat dute 2024an 2030 Agendarekin, kudeaketa-plan honen bidez gauzatuko dena.

Euskadin, 2024an egingo dira Eusko Legebiltzarrerako hauteskundeak, eta Legegintzaldi berria eta Eusko Jaurlaritza berria ekarriko dituzte. 2030 Agenda Euskadi Foroa da, nolana ere, GJHekiko euskal konpromisoari jarraipena ematen dion organoa.

"2030 orain da", hau da kudeaketa-plan honen mamia: Now 2030... Orain 2030 dela esateak esan nahi du GJHak instituzionalizatzeko, sozializatzeko eta pertsonalizatzeko konpromisoak areagotu behar ditugula instituzioen, erakundearen eta gizartearen esparru guztietan.

·Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren ereduak da Nazio Batuen Agendaren sustapenean inplikaturik dauden euskal instituzio eta erakundearen ibilbide-erria. Lokalizazioaren barrurako konpromisoa.

·*Now 2030 Basque Country. GJHak lokalizaziorako euskal konpromisoaren eredia da Euskadik nazioartean partekatuko duen lan-proposamena, Local 2030 Idazkaritzarekin ados jarrita eta lankidetzan. Nazioartekotzearen kanpoko konpromisoa.*

Esparru orokor horren barruan, 2024ko Kudeaketa Plan honek hiru gako nagusitan jartzen du arreta berezia. Balantzearen ondorioekin bat datoz, eta zeharkako printzipio partekatu gisa aurkezten dira:

·Lehenik eta behin, trantsizio energetiko-klimatikorako erantzun praktikoak bizkortzea, herri-lehentasun estrategiko gisa aintzat hartuta. Zehazki, energia berriztagarrien sorreraren eta kontsumoaren hedapen handiagoa sustatzea Euskadin, 7. GJHaren helburua baita atzerapen handiena duena Euskadin. Horrek guztiak konpromiso hori gizarteratze-ko eta hedatzeko ahalegin partekatua eta pedagogikoa egitea eskatzen du.

·Bigarrenik, Erronka demografikoari lehentasun handiena ematen jarraitzea, 2030 Agendak bultzatzen duen eraldaketaren eta jasangarritasunaren alderdi sozialarekin lotura zuzenena duten GJHei zeharka eragiten dien gizarte-orekan duen eraginagatik.

·Hirugarrenik, 2030 Agendaren komunikazio- eta dibulgazio-ahaleginak areagotzea, herritarrek horren berri izan dezaten eta era guztietako instituzioetan eta erakundeetan koherentziaz aplika daitezen.

Esparru orokor horren barruan, 2030 Agenda Euskadi Foroko organo bakoitzak, Osoko Bilkuratik eta Batzorde Iraunkorretik hasi eta Guneak Ekimenaraino, bere bost Lantaldeetako bakoitzetik igarota, Legegintzaldiko lehentasunen eta lan-helburuen definizio espezifikoak du, 2024rako ibilbide-orria zehazten duena. GJHekiko euskal konpromisoaren proiektzio-arriketa hau Now 2030 da: 2030 orain da.

2. Osoko Bilkuraren 2024rako lan-programa

2.1. Legegintzaldiko lehentasunak

-**Estrategia definitzea.** Euskadin Garapen Jasangarrirako Helburuak (GJH) ezartzeko gidalerroak eta orientazio estrategikoko ildoak definitzea eta proiektatzea, politiken koherentziarekin, genero-berdintasunarekin eta giza eskubideen ikuspegitik.

-**Lokalizazioari eta erronka berriei buruzko hausnarketa partekatua bultzatzea.** Foroaren proiektzio estrategikoan eta Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzan, lehentasuna ematea GJHen azelerazioari eta lokalizazioari buruzko hausnarketa proaktiboari. Foroaren ekarpenaren oinarria eta abiapuntua GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren eredia izango da, Now 2030 Basque Country: Institutuzionalizazio gehiago, Sozializazio gehiago eta Pertsonalizazio gehiago. Horrez gain, 16. GJH Bakeari buruzko hausnarketa nazioartean partekatzea, gerrek gero eta presentzia handiagoa duten egungo testu-inguruari erantzuteko.

-**Jarduera partekatua sustatzea.** Erakundeen arteko jardunerako eta lankidetzaren publiko, pribatu eta sozialerako ekimenak eta proposamenak onartzea, Garapen Jasangarrirako Helburuen arloko gauzatzeen anbizioan sakontzeko.

-**Foroaren jarraipena eta balantzea egitea.** Euskadik 2030 Agendari dagokionez hartutako konpromisoen garapenaren etengabeko jarraipena eta urteko balantzea egitea, urteko memoriek dituzten hobekuntza-eremuei arreta berezia eskainiz.

2.2. 2024rako lan-helburuak

-Martxoan VI. Osoko Bilkura egitea, honako helburu hauekin:

·Euskadik Nazio Batuei aurkezten dion 2023ko Borondatezko Jarraipen Txostena ezagutzea.

·7. helburuari (energia irisgarria eta ez kutsagarria) berariazko dedikazioa eskaintzea gai-zerrendan.

·*Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizatorako euskal konpromisoaren ereduaren* kudeaketaren jarraipena egitea.

·2023ko Memoria eta 2024ko Kudeaketa Plana onartzea.

·2023ko Memorian zehaztutako hiru hobekuntza-eremuei buruzko azterketa: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa.

·Foroaren Presidentziaren VI. Adierazpena aurkeztea.

-Urriari VII. Osoko Bilkura egitea, honako helburu hauekin:

·Batzorde Iraunkorrek ekaineko bileran proposatzen duen GJHari berariazko dedikazioa eskaintzea gai-zerrendan.

·*Now 2030 Basque Country* ereduaren kudeaketaren jarraipena egitea.

·2030 Agendaren erronka berriei buruzko eztabaida planteatzea.

·2023ko Memorian zehaztutako hiru hobekuntza-eremuei buruzko azterketa: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa.

·2024ko Kudeaketa Planaren oinarriari eta ildo nagusiei buruzko gogoeta hastea.

·Foroaren Presidentziaren VII. Adierazpena aurkeztea.

2.3. Bilera-programa

Gutxi gorabehera-ko datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko martxoaren 20ko bilera	<p>·I. blokea: Informazioak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jardueraren balantzea aurreko bileratik. 2. Euskadik Nazio Batuei aurkezten dion 2023ko Borondatezko Jarraipen Txostena. 3. 5. helburua: Genero-berdintasuna. 4. <i>Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizatorako euskal konpromisoaren ereduaren kudeaketaren jarraipena.</i> 5. GJH ikuspegia sartzea 2025eko aurrekontu-prozesuetan. 6. Bestelakoak <p>·II. blokea: Proposamenak</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. 2023ko Memoria eta 2024ko Kudeaketa Plana onartzea. 8. 2023ko Memorian zehaztutako hobekuntza-eremuei buruzko azterketa eta proposamenak: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa. 9. Beste batzuk. 10. Galde-eskeak. <p>·III. blokea: Adierazpena</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. 2030 Agenda Euskadi Foroaren Presidentziaren VI. Adierazpena.
·2024ko urriko bilera	<p>·I. blokea: Informazioak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jardueraren balantzea aurreko bileratik. 2. Tratamendu espezifikoko GJHak. 3. <i>Now 2030 Basque Country</i> ereduaren jarraipena. 4. Beste batzuk. <p>·II. blokea: Proposamenak</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. 2023ko Memorian zehaztutako hobekuntza-eremuei buruzko azterketa eta proposamenak: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa. 6. 2024ko Kudeaketa Planaren oinarriak eta ildo nagusiak. 7. Beste batzuk. 8. Galde-eskeak. <p>·III. blokea: Adierazpena</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. 2030 Agenda Euskadi Foroaren Presidentziaren VII. Adierazpena.

3. Batzorde Iraunkorraren 2024rako lan-programa

3.1. Legegintzaldiaren lehentasunak

-**Plangintza proposatzea.** Euskal 2030 Agenda koordinatu eta integral baten plangintza aztertzea, bultzatzea, sustatzea eta proposatzea, Foroaren eremu bakoitzean plan eta jarduketa zehatzak dinamizatuz.

-**Koordinazioa dinamizatzea.** Beharrezko koordinazioa eta harmonizazioa ezartzea Foroaren Osoko Bilkuraren, haren bost Lantaldeen, Guneak ekimenaren eta bertan ordezkaturak dauden erakunde eta entitate guztien artean.

-**Ebaluazioa ezartzea.** Foroko lanen jarraipena eta ebaluazioa egiteko mekanismoak antolatzea, urteko memoriak eta lan-plan berriak eginez.

-**GJHen betetze-mailaren lokalizazioari eta azkartzeari buruzko hausnarketa proaktiboa bultzatzea.** Now 2030 Basque Country ereduaren oinarri hartuta, 2030 Agendaren lokalizazioari buruzko hausnarketa proaktiboa bultzatzea, Nazio Batuen Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzan eta GJHen betetzea bizkortzeko helburuarekin.

3.2. 2024rako lan-helburuak

-Urtean zehar lau bilera egitea: otsailean, ekainean, irailean eta abenduan.

-Martxoko eta urriko Osoko Bilkuretako gai-zerrenda eta edukiak prestatzea.

-Martxoko Osoko Bilkurak onartu beharko dituen 2023ko Memoriaren proposamena eta 2024ko Kudeaketa Planata prestatzea, bai eta horien betetzea koordinatzea eta dinamizatzea ere.

-Lantaldeen eta Guneak ekimenaren koordinazioa eta komunikazioa bultzatzea.

-Jarraipen berezia egitea definitutako hiru hobekuntza-eremuei erantzun behar dituen planei: energia berriztagarriak (gizartearen informazio- eta partaidetza-prozesua), erronka demografikoa (Estrategiaren jarraipena) eta dibulgazio soziala (analisei eta proposamenei buruzko mintegia).

-*Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizatorako euskal konpromisoaren ereduaren kudeaketa dinamizatzea eta bultzatzea, GJHak bizkortzeko hausnarketa proaktiborako tresna gisa.*

-Local 2030 Idazkaritzarekin koordinatzeko eta lankidetzan aritzeko mekanismoak ezartzea.

-2024ko Jarduera Memoriaren eta 2025erako Kudeaketa Planaren oinarria prestatzea.

3.3. Bilera-programa

Gutxi gorabehera-ko datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Martxoaren 15eko Osoko Bilkuraren gai-zerrenda eta edukiak onartzea. 2. 2023ko Memoriaren proposamena eta 2024ko Kudeaketa Plana behin betiko onartzea. 3. Lantaldeen jarduerari eta Guneak ekimenari buruzko informazioa. 4. 2025eko aurrekontu-prozesuetan GJH ikuspegia pixkanaka txertatzea sustatzeko proposamenak eta urratsak. 5. Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren ereduaren kudeaketaren jarraipena. 6. 2023ko Memorian zehaztutako hobekuntza-eremuei buruzko azterketa eta proposamenak: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa. 7. Beste batzuk.
·2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Martxoko Osoko Bilkuraren garapenaren balorazioa. 2. Lantaldeen eta Guneak ekimenaren informazioa eta koordinazioa. 3. Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren espazioei buruzko hausnarketa eta balorazioa. 4. Urriko Osoko Bilkuraren gai-zerrenda eta edukiak prestatzea. 5. Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren ereduaren kudeaketaren jarraipena. 6. 2023ko Memorian zehaztutako hobekuntza-eremuei buruzko azterketa eta proposamenak: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa. 7. Beste batzuk.
·2024ko iraileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lantaldeen eta Guneak ekimenaren informazioa eta koordinazioa. 2. Osoko Bilkuraren urriko bilera-plana berrikustea eta onartzea. 3. Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren espazioei buruzko hausnarketa eta balorazioa. 4. 2025erako lehentasunei buruzko eztabaidarako abiapuntuak onartzea. 5. Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren ereduaren kudeaketaren jarraipena. 6. 2023ko Memorian zehaztutako hobekuntza-eremuei buruzko azterketa eta proposamenak: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa. 7. Beste batzuk.
·2024ko abenduko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urriko Osoko Bilkuraren garapenari buruzko balorazioa. 2. Lantaldeen eta Guneak ekimenaren informazioa eta koordinazioa. 3. Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren espazioei buruzko hausnarketa eta balorazioa. 4. 2025erako lehentasunei buruzko eztabaidarako abiapuntuak onartzea. 5. Now 2030 Basque Country GJHen lokalizaziorako euskal konpromisoaren ereduaren jarraipena. 6. 2023ko Memorian zehaztutako hobekuntza-eremuei buruzko azterketa eta proposamenak: energia berriztagarriak, erronka demografikoa eta dibulgazioa. 7. 2024ko Memoriaren zirriborroa eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea. 8. Beste batzuk.

4. Gobernantzako Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria

4.1. Legegintzaldiko lehentasunak

-**Erakundeen arteko kontzertazioa sustatzea.** Jarduketa-irizpideak eta -programak partekatzea, eta erakundearteko koordinazioa eta lankidetzaren optimizatzea, erakunde bakoitzaren autonomia errespetatuz, 2030 Agendaren arloan.

-**Euskal erakunde guztien aurrekontuetan eta kudeaketan GJH ikuspegia sartzea zabaltea.** Datozen hiru urteetarako lehentasun gisa ezartzea GJHak pixkanaka hedatzea aurrekontu-prozesuetara eta udalen eta euskal erakunde guztien kudeaketara.

-**Jarraipena eta ebaluazioa egiteko metodologia partekatzea.** 2030 Agendaren arloko politika publikoak lerrokatzea, aldizka gabeziak eta hobetzeko esparruak identifikatzea ahalbidetuko duten adierazleak eta jarraipen- eta ebaluazio-metodologiak partekatuz.

-**Nazioarteko jarduna bateratzea.** Euskadi 2030 Agendaren arloan globalki kokatzeko nazioarteko jardura koordinatzea, baterako intereseko sareetan, ekitaldietan eta jardueretan parte hartzea koordinatuz.

-**GJHen lokalizatorako konpromisoaren euskal ereduaren barneko eta nazioarteko proiektzioa indartzea.** Beste herrialde batzuekin jardunbide egokien trukea sustatzea eta Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren ildoak ezartzea, Now 2030 Basque Country, GJHen lokalizatorako euskal konpromisoaren eredia, barnean eta nazioartean proiektatzeko.

-**Tokiko 2030 Agendetan integratutako trakzio-proiektuak ezartzeko laguntza indartzea, Maila Anitzeko Gobernanzatik abiatuta.** Agendetako trakzio-proiektuak, horien inplementazio-maila eta aurkitutako oztupoak partekatuz eta irtenbide bateratuak ematen saiatuz.

4.2. Lantaldean partekatutako diren 2024rako helburuak eta proiektuak

·Erakundeen arteko kontzertazioa

-Mintegi-formatuan edo jardunaldietan "2030 Agendaren ezagutza sozialaren defizitari buruzko analisia eta proposamenak" bultzatzea. Balantzean identifikatutako hiru hobekuntza-eremuetako bati erantzuten dion jardura honek aurreko Kudeaketa Planean aurreikusitako ekimena birformulatzen du, 2030 Agendaren arloan erakunde guztiek elkarrekin komunikazio-ekimen bat egiteari buruzkoa.

-Udalentzako 2030 Agendako Tresna Kutxa garatzen laguntzea. Bertan, Udaletan 2030 Agendaren ezarpena erraztu dezaketen prestakuntza-ikastaroak, gidak edo lan-tresnak biltzen dira.

-2024an aurrera egitea GJH ikuspegia pixkanaka txertatzen aurrekontu publikoak egin eta kudeatzean, eta arreta berezia jartzea udal-eremuan agenda lokalizatzearen behar den laguntzari. Era berean, 2030 Agendaren inguruan aurrekontu parte-hartzaileen esperientziak errazteko gida bat sustatzea.

-Kontratazio publiko arduratsua sustatzea eta, zehazki, euskal erakunde-sarean kontratazio publikoari buruzko proposamenak zabaltzea bultzatzea, 2030 Agendaren ikuspegiarekin bat etorritik.

-2030 Agendari buruzko dibulgaziozko prestakuntza-prozesuetan laguntzea, bai administrazio publikoetako langileentzat, bai herritar guztientzat.

·Jarraipena eta ebaluazioa

-Garapen Jasangarrirako Helburuen garapenaren eta betetzearen jarraipen- eta ebaluazio-adierazleen panelaren potentzialtasuna garatzea, hiru erakunde-mailek partekatzen dutena, urteko borondatezko jarraipen txostenak (herrialde-ikuspegiarekin) zein erakunde-eremu bakoitzaren txosten espezifikoak egin ahal izateko.

-2024ko Maila Anitzeko Urteko Borondatezko Jarraipen Txostenaren hobekuntzan eta hedapenean aurrera egitea, 2023ko txosteneko esperientzian oinarrituta.

-Tokiko Administrazioen 2030 Agendak eta Borondatezko Tokiko Txostenak hedatzen laguntzea, zeregin horretarako espazio bereziak sortuz edo erabiliz, eskualde, estatu, Europa zein nazioarte mailan.

·Nazioarteko jarduera

-2030 Agendari dagokionez, nazioartean euskal presentzia izateko programak eta egutegiak bateratzea eta koordinatzea.

-16. GJHri (Bakea) buruzko hausnarketa nazioartean partekatzea, gerrek gero eta presentzia handiagoa duten egungo testuinguruari erantzuteko.

·Lokalizazio- eta gobernantza-eredua

-Now 2030 Basque Country, GJHen lokalizatorako euskal konpromisoaren eredua barretik sustatzea eta nazioartean partekatzea, beste jardun posible batzuen artean Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren esparru bat ezarritik.

4.3. Lantalde honek aztertu eta baloratuko dituen gaiak

-Gobernantzako Lantaldeak 2024ko lehen seihilekoan egingo dituen bileren gai-zerrendan honako gai hauek sartuko dira eztabaidagai gisa:

·Berrikuntza

·Berrikuntza demokratikorako tresna gisa, herritarren batzarretako pilotajeak bultzatzeko aukera baloratzea. Helburua da demokrazia deliberatiboa sustatzea, herritarrek gero eta gehiago parte har dezaten erabakiak hartzerakoan.

·Ikuspegi lokal-globala

·Euskadiko jarduerak gure mugetatik kanpo eragiten dituen inpaktuei buruzko azterlan bat enkargatzeko aukera baloratzea, ikuspegi ekonomikotik, sozialetik eta ingurumenetik.

·Gobernantza, politiken koherentzia eta giza eskubideen ikuspegia

·Gobernantza, politiken koherentzia eta GJHen ikuspegia areagotzeko eta bultzatzeko proposamen zehatzak baloratzea, eta Eusko Jaurlaritza enpresa transnazionalen eta giza eskubideen inguruan egiten ari den lana partekatzea.

4.4. Bilera-programa

Gutxi-gorabeherako datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
-2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren esparrua eta nazioarteko informazio-trukea. 2. 2023ko Memoria eta 2024ko Kudeaketa Plana bateratzea. 3. 2023ko Maila Anitzeko Borondatezko Jarraipen Txostenaren zirriborroa. 4. GJH ikuspegia 2025eko aurrekontuetan txertatzeari buruzko proposamenak eta urratsak, bai eta parte hartzeko esperientziei buruzkoak ere. 5. GJHen ikuspegia duten kontratazio publikoko estrategien arloko proposamenak eta urratsak. 6. Analisari eta dibulgazio-proposamenei buruzko mintegia. Dibulgazio-analisiei eta -proposamenei buruzko mintegia. 7. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Herritarren batzarrak. -Euskal jardueraren kanpo-inpaktuari buruzko azterlana. -Esperientzia pilotuak giza eskubideen ikuspegiarekin. 8. Beste batzuk.
-2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren esparrua eta nazioarteko informazio-trukea. 2. Dibulgazio-analisiei eta -proposamenei buruzko mintegia. 3. Aurrekontuetan GJH ikuspegia txertatzeko prozesuen jarraipena egitea, baita aurrekontu parte-hartzaileen esperientziena ere. 4. GJH ikuspegia duten kontratazio publikoko estrategien hedapenaren jarraipena egitea. 5. Adierazle partekatuen panelaren kudeaketaren jarraipena egitea. 6. <i>Now 2030 Basque Country</i> ereduaren inguruko ekimenak. 7. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Herritarren batzarrak. -Euskal jardueraren kanpo-inpaktuari buruzko azterlana. -Esperientzia pilotuak giza eskubideen ikuspegiarekin. 8. 2030 Tokiko Agendak babestea. 9. Beste batzuk.
-2024ko iraileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzaren esparrua eta nazioarteko informazio-trukea. 2. Dibulgazio-analisiei eta -proposamenei buruzko mintegia. 3. Aurrekontuetan GJH ikuspegia txertatzeko prozesuen jarraipena egitea, baita aurrekontu parte-hartzaileen esperientziena ere. 4. <i>Now 2030 Basque Country</i> ereduaren inguruko ekimenak. 5. Beste batzuk.

<p>·2024ko azaroa-abendu arteko bilera</p>	<ol style="list-style-type: none">1. 2024ko Memoria eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea.2. Local 2030 egoitzarekin lankidetzaren esparrua eta nazioarteko informazio-trukea.3. Kontratazio publikoko estrategien jarraipena.4. Adierazle partekatuen panelaren kudeaketaren jarraipena egitea.5. <i>Now 2030 Basque Country</i> ereduaren inguruko ekimenak.6. Beste batzuk.
--	--

5. Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria

5.1. Legegintzaldiko lehentasunak

Lantalde horren lehentasunak gizarte-, ingurumen-, teknologia-, eta ekonomia-erronkaren kontzeptu global baten barruan kokatzen dira, eta honako ildo hauetan laburbiltzen dira:

-**Tokiko eremutik enplegua sustatzea.** Enplegua eta enpleguaren aldeko tokiko itunak (merkataritza/turismoa); enplegua tokian-tokian eta hirian egituratzeko jarduerak garatzea.

-**Hiri-eredua berritzea.** Hiri-berroneratze integrala, eraikinen birgaitze sakona, espazio publikoan esku hartzea, ekipamenduak eta neurri sozialak barne.

-**Mugikortasun jasangarria bultzatzea.** Hiriko eta hiriarteko mugikortasun jasangarria.

-**Garapen komunitariorako planak eta jarduerak partekatzea.** Garapen komunitarioko planak eta Hiri Agenda eta 2030 Agenda kokatzeko beste jarduketak batzuk.

-**Hiri jasangarriei buruzko Europako proiektuen jarraipen sakona egitea,** Lantalde honetako kideek abian jarritakoak, sinergiak eta lankidetzak aukerak sor daitezela. Horren barruan, New European Bauhaus-i buruzko Europako Misio berriaren jarraipena egingo da, baita Hirien Europako Misioarena ere.

-**2024an monitorizatu beharreko beste gai egoki batzuk** honako hauek dira: hiri-eremuetako osasuna, klima-aldaketara egokitzea, digitalizazioa edo bidezko trantsizioa.

Lantalde bakoitzak bere funtzionamendu-eredua ezarri ahal izango du, zereginak talde tematikoen bidez banatuz, taldearen bileren arteko aldietan aurreikusitako helburuen garapenean aurrera egiteko. Zehazki, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldeak talde tematiko hauek ezarri ditu:

· Etxebizitza eta ekipamenduak, mugikortasuna eta hiri-plangintza.

· Hiri-berrikuntza, enplegua eta lehiakortasuna.

· Jasangarritasuna.

· Bizi-kalitatea eta gizarte-kohesioa.

5.2. Lantaldean partekatuko diren 2024rako helburuak eta proiektuak

· **Hiri-adierazleen jarraipenerako lehen esparrua zehaztea, ixtea eta lantzea,** 2030 Agendako adierazleekin eta Espainiako Hiri Agendatik nahiz Nazio Batuen Urban Monitoring Framework-etik eratorritakoekin bat etorritik. 2024an, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lehentasun Estrategiko bakoitzerako berriazko txostenek proposatutako eta ebaluatutako adierazleak Gobernantzako Lantaldeak proposatutakoekin eta Nazio Batuen Urban Monitoring Framework-ekin bateratzeko lan egingo da.

· **Bultzatu 2050 hirugarren txostena egitea,** Lantalde honek 2023an adostutako dinamikarekin jarraituz, bi Lehentasun Estrategikoren azterketa sakona egiteko: L.E. 6 (Hiri jasangarriak eta erresilienteak) eta L.E. 8 (Aniztasuna eta inklusioa nortasun-ikur gisa).

·Euskadiko Hiri Proiektuen Plataforma/Mapa eztabaidatzea, diseinatzea eta egitea, jardunbide egokiak biltzeko eta proiektu horiek Hiri Agendaren helburuak betetzeko egiten duten ekarpenari balioa emateko gune gisa. 2024an gaikako abordatze horretan sakonduko da, hiri-garapen jasangarriaren alderdi guztietan ikuspegi holistikoa eman ahal izateko, Hiri Agendako Lantaldearen osaera plurala islatuko duena.

5.3. Lantalde honek aztertzen eta baloratzen dituen gaiak

Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agendako Lantaldeak 2024ko lehen seihilekoan egingo dituen bileren gai-zerrendan honako gai hauek sartuko dira eztabaidagai gisa:

·Hiriak

·Babesleku klimatikoak sustatzeko proposamenak bultzatzeko aukera baloratzea, bero-boladen aurkako estrategia gisa.

·Garraioa

·Mugikortasun iraunkorrari laguntzeko programa berriak garatzeko aukera baloratzea, garraio publikoaren doakotasuna barne, eta errepideko garraioan arreta jarriz. Helburua berotegi-efektuko gasen emisioak arintzea da.

·Bateratze-lana

·Hiri-estrategiak bateratzeko formulak balioestea, hiri-espazio inklusiboak eta irisgarriak sustatzeko; bizitza osasungarria eta aktiboa adin guztietan; berdintasunezko hiri desberdintasunei aurre egiteko; bizikidetzaren aniztasunean eta kulturartekotasunean; eta hiri hezitzailea.

5.4. Bilera-programa

Gutxi gorabeherako datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. Hiri Agenda ezartzeko proiektuen egoera. Martxoko Osoko Bilkuran aurkeztu beharreko informazioa onartzea. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Babesleku klimatikoak bultzatzeko proposamenak. -Mugikortasun iraunkorrari laguntzeko programak. -Hiriko estrategiak bateratzeko formulak. Beste batzuk.
·2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. Aurreko aktako erabakien jarraipena. 2024ko lan-helburuen programaren jarraipena. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Babesleku klimatikoak bultzatzeko proposamenak. -Mugikortasun iraunkorrari laguntzeko programak. -Hiriko estrategiak bateratzeko formulak. Beste batzuk.

2030 Agenda Euskadi Foroa

·2024ko iraileko bilera	<ol style="list-style-type: none">1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa.2. Aurreko aktako erabakien jarraipena.3. 2024ko lan-helburuen programaren jarraipena.4. Hirugarren hiri-txostenaren zirriborroaren aurkezpena eta eztabaida.5. Beste batzuk.
·2024ko azaroa-abendua arteko bilera	<ol style="list-style-type: none">1. 2024ko Memoria eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea.2. Aurreko aktako erabakien jarraipena.3. 2024ko lan-helburuen programaren jarraipena.4. Bultzatu 2050 hirugarren hiri-txostena onartzea.5. Beste batzuk.

6. Eraldaketa sozialaren Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria

6.1. Legegintzaldiaren lehentasunak

2030 Agenda Euskadi Foroaren jarduketa-plan orokorrean zein Lantalde honetan ezarritako zazpi lehentasunetako bakoitzean, genero-ikuspegia zeharkako ardatza da. Berdintasunarekiko konpromisoak berariaz agertu behar du ekintza guztietan.

-Ekitaterako estrategiak indartzea. Gizarteratzea eta ekitatea sustatzeko eta pobrezia-aren eta bazterkeriaren aurka borrokatzeko estrategiak eta jarduerak indartzen eta bultzatzen laguntzea, zaintza-ereduaren eraldaketari arreta espezifiko eskainiz.

-Erronka demografikoari emandako erantzunak partekatzen laguntzea. Erronka demografikoari aurre egiteko estrategiak eta jarduerak eremu guztietan garatzen eta indartzen laguntzea, landa-eremuen garapenean berariaz eraginez.

-Migrazioaren arloko ekimen inklusiboak babestea. Euskal Harrera Eredua definitzeko eta eraikitzeko aurrerapenak bateratzea, arreta berezia jarriz kolektibo migratzaileak gizarteratzeko helburuan. Migrazioarako Euskal Itun Sozialaren edukietan sakontzen eta indartzen lagunduko duten estrategia eta jarduera espezifikoak partekatzea.

-Osasun globalaren arloko konpromisoak eta proiektuak babestea. Hegoaldeko herrialdeekin osasun-arloan lankidetzan aritzeko eta osasun-langileak prestatzeko ekimenak bultzatzea, bai eta txertaketa globalaren prozesuan inplikatzekeo ekimenak ere.

-Bizikidetzaren integratua eta integratzailea bultzatzea. Bizikidetzaren babestea eta sustatzea, giza duintasunaren, bakearen, berdintasunaren aldeko hezkuntza eta balioak, eta aniztasun politiko, kultural eta erlijiosoarekiko errespetua sustatuz.

-Gazteriaren arloko lankidetzaren sustatzea. 2030 Agendaren arloko estrategia eta jarduketa espezifikoak definitzea, gazteak xede dituztenak, eta Euskadiko Gazteriaren Kontseiluarekin lankidetzan aritzea, arreta berezia jarriz gazteen emantzipazio-prozesuak bultzatzeko helburuan.

-Hezkuntza inklusiboaren arloko konpromisoak eta proiektuak babestea. Hezkuntza inklusiboan sakonduko duten ekimenak eta proiektuak bultzatzea, gizarte kohesionatua, goa, solidarioa eta jasangarriagoa sustatzeko.

-Dibulgazio soziala sustatzea. 2030 Agendaren arloko informazioko, pedagogiako eta dibulgazio sozialeko estrategiak eta jarduerak partekatzea.

-Sustatzea 18. GJHa: Hizkuntza eta Kultura Aniztasuna. Hizkuntzari eta kultura aniztasunari buruzko 18. GJHa bultzatzea eta garatzea.

6.2. Lantaldean partekatuko diren 2024rako helburuak eta proiektuak

·Ekitatea

-Ekitatea proiektu adierazgarriaren zazpi programetako bakoitzaren ebaluazioa eta ondorioak partekatzea, pandemiaren osteko testuinguruan: Diru-sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko Euskal Sistemaren Programa eta haren osagarria, Etxebizitzako Gastuetarako Prestazio Osagarriaren Programa, Gizarte Larrialdietarako Laguntzen Programa (GLL), Azken Sarea Indartzen Programa, Lehen Urratsa Programa, Aukerak Suspertzen Programa, Euskarri Programa, Gizarte Zerbitzuen II. Plan Estrategikoa eta

Gizarteratzeko V. Planean jasotako jarduera-programa; bai eta 2023-2030 aldirako Haur Bermerako Euskal Estrategiaren garapena ere.

-Emakumeen eta gizonen berdintasunaren eremu zehatzean, Berdintasunaren aldeko eta emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko gizarte baten aldeko Itun sozialaren eta herritarraren garapena babestea eta partekatzea.

-12. GJHari dagokionez (Desberdintasunak murriztea), Desgaitasuna duten Pertsonen Eskubideei buruzko Nazio Batuen Konbentzioaren 19. artikuluan aitortutako bizimodu independentearen eredia bultzatzea.

-Zainketen aldeko Itun Soziala partekatzea eta sustatzea, zainketen eredu historikoa eraldatzen eta tokiko zainketen ekosistemak sustatzen eta berritzen lagundu behar duen tresna gisa.

-Haur Bermearen Euskal Estrategia bultzatzea, haur-pobreziaren aurka lan egiteko ardatz gisa, batez ere GJHetako askotan duen zeharkotasunagatik eta eraginagatik. Haur Bermearen Estrategia horrek, gainera, Euskadiko Haur eta Nerabeen Legea edo Familien eta Haurtzaroaren aldeko Euskal Ituna bultzatu behar ditu.

•Erronka demografikoa

-Erronka Demografikorako 2030 Euskal Estrategiaren garapena partekatzea, baita Gazteen Emantzipazioa laguntzeko 2030 Euskal Estrategia ere. Familiei laguntzeko erakunde arteko V. Plana (2023-2026) bultzada kontrastatzea. Landako eta hiriko birkonexioa sustatzea pertsonengan.

•Migrazioa

-Migraziorako Euskal Itun Sozialaren ebaluazio bat partekatzea Kulturartekotasunaren VI. Planaren barruan, eta datozen urteetan proiektatzeko lehentasunak bateratzea.

-Migraziorako Euskal Itun Sozialaren edukietan sakontzen lagunduko duten estrategia eta jarduera espezifikoak bateratzea, eta Harrerako Euskal Eredua eraikitzen jarraitzea, arreta berezia jarrita bazterkeriaren prebentzioan.

•Osasun globala

-Txertaketa globalaren eta solidarioaren arloan informazioa partekatzea eta ahalegiak koordinatzea, bai eta osasun globalaren eta solidarioaren arloko ekimenak babestea eta sustatzea ere.

•Bizikidetzatza

-Talde eragileak "Gazteria, Bizikidetzatza eta Etorbizunari" buruzko azken proposamena aurkeztea eta kontrastatzea.

-ADOS Batzordearekin koordinazioa mantentzea, kulturen arteko bizikidetzatza sustatzeko, Lantalde honen Talde Tematikotzat hartuta.

-2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programaren 7. proiektu adierazgarria partekatzea, euskal kasuaren ikaskuntzei buruzkoa.

•Gazteria

-2030 Agendari dagokionez, Euskadiko Gazteriaren Kontseiluko partaidetzatza-prozesuak partekatzea eta haiekin lankidetzan aritzea. Helburua da gazteak garapen jasangarrirako prozesuetan sartzea, haien inplikazioa eta gardentasun-mekanismoak sustatuz.

-Gazteen emantzipazioa laguntzeko edukiak partekatzea eta estrategia espezifikoak abian jartzea.

-Partaidetza-prozesua babestea eta partekatzea, Euskadiko gazteen aldeko ituna sustatzeko, gazteekin eta gazteentzat.

·Hezkuntza

-Lantaldean partekatzea Hezkuntzaren Auzolana proiektu adierazgarriaren jarraipena, 2024rako ezarritako proiektuaren aurrerapen-adierazleak kontuan hartuta: (1) Lanbide-ekin lankidetzan aritzea, Zereginen Ikaskuntzako Geletako ikasleek 1. mailako lanbide-gaitasunen ziurtagiria lor dezaten; eta (2) Lehen Hezkuntzan ikasteko zailtasunak goiz detektatzeko eta horietan esku hartzeko protokoloak garatzea.

·Dibulgazioa

-2030 Agendari buruzko prestakuntza-, komunikazio- eta dibulgazio-ekimenak eta material didaktikoak partekatzea eta sustatzea.

-Esparru honetan, honako hauek azpimarratzea: komunikazio erraza, komunitateari arreta ematea, gizarte-eragileak ahalduntzea eta konektatzea, aurrerabidearen eragile gisa, eta Euskadin bizi diren kultura berrietan GJHen ezarpenean partaide egin.

·18. GJHa: Hizkuntza eta Kultura Aniztasuna

-Hizkuntza eta kultura aniztasunari buruzko 18. Helburuaren bultzada partekatzea.

-Kultura eta kultura-eragileak txertatzea, ikusaraztea eta sustatzea garapen jasangarriaren sustapenean eta 2030 Agendaren prozesuetan.

6.3. Lantalde honek aztertzen eta baloratzen dituen gaiak

Eraldaketa Sozialaren Lantaldeak 2024ko lehen seihilekoan egingo dituen bileren gai-zerrendan honako gai hauek sartuko dira eztabaidagai gisa:

·Gizarte-politikak

·Pobrezia-adierazle nagusien bilakaerari buruzko azterketa bat egiteko edo agintzeko aukera baloratzea, eta 2030erako helburuak betetzeari buruzko joera ezagutzea.

·Gizarteratze-sistemen artean tokiko mahaiak sustatzeko aukera baloratzea, zerbitzu guztiak koordinatzeko.

·Osasuna

·Osasunaren prebentzioan fokua indartzeko aukerak baloratzea, bereziki adinekoentzat.

·Hezkuntza

·Bizitza osoan zehar hezkuntza sustatuko duten proposamenak baloratzea. Sektore pribatuko funtsezko eragileen eta urratutako kolektiboen ezagutza eta esperientzia zehatzak izatea, besteak beste.

6.4. Bilera-programa

Gutxi gorabeherako datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Gizarte Zerbitzuen II. Plan Estrategikoa eta Haur Bermearen Euskal Estrategia 2023-2030. -Inklusiorako V. Plana (2022-2026) eta 2023-2024rako Plan Operatiboa. -Berdintasunaren eta emakumeen kontrako indarkeriarik gabeko bizitzaren aldeko Herri Ituna. -2030 Agendari buruzko material didaktikoa aurkeztea. -Dibulgazio-ekimenei buruzko hausnarketa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Pobrezia-adierazleei buruzko azterlana. -Osasunaren prebentzioan fokua indartzeko aukerak, bereziki adinekoentzat. -Bizialdi osoko hezkuntza sustatzea. 4. Beste batzuk.
·2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko Euskal Sistemaren Programa eta haren osagarria Etxebizitzarako Prestazio Osagarriaren Programa (EPO). -Gizarte Larrialdietarako Laguntzen Programa (GLL). -Euskarri Estrategia. -Bizimodu independentearen eredia, desgaitasuna duten pertsonen eskubideei dagokienez. -Zaintzaren aldeko Itun Soziala. -2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programaren 7. proiektu adierazgarria, euskal kasuaren ikaskuntzei buruzkoa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Pobrezia-adierazleei buruzko azterlana. -Osasunaren prebentzioan fokua indartzeko aukerak, bereziki adinekoentzat. -Bizialdi osoko hezkuntza sustatzea. 4. Beste batzuk.

<p>·2024ko iraileko bilera</p>	<p>1. Local 2030 Idazkaritzari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoan azterketa.</p> <p>2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Erronka demografikoa. -Migrazioa. -Osasun Globala. -Bizikidetzaz. <p>4. Beste batzuk.</p>
<p>·2024ko azaroa-abendu artekoko bilera</p>	<p>1. 2024ko Memoria eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea.</p> <p>2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Gazteria. -Erronka demografikorako 2030 Euskal Estrategia. -Hezkuntzaren Auzolana proiektu adierazgarria. -18. GJHa. <p>3. Beste batzuk.</p>

7. Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria

7.1. Legegintzaldiko lehentasunak

2021-2024 aldirako Trantsizio Energetikoaren eta Klima Aldaketaren Planaren 2024rako helburuak honako hauek direla kontuan hartuta: berotegi-efektuko gasak % 30 murriztea 2005. urtearekin alderatuta, energiaren % 20 iturri berriztagarrietatik etortzea azken kontsumoarekin alderatuta, eta lurraldearen erresilientzia bermatzea, Lantalde honen lehentasunak honako hauek izango dira:

-Lehentasuna ematea klima-aldaketaren ondorioek eskatzen dituzten erantzunei. Gure ingurune natural eta soziala klima-aldaketara egokitzeko eta deskarbonizazioa sustatzera bideratutako proiektuak eta ekimenak identifikatzea. Euskadin energia berriztagarrien aldeko adostasun sozial zabala sustatzea.

-Trantsizio energetiko-klimatikorako estrategiak indartzea. Alde batetik, eraldaketa inklusiboa sustatzera bideratutako trantsizio energetiko-klimatikoaren estrategiak eta jarduerak indartzen eta bultzatzen laguntzea, arreta berezia jarriz generoaren eta lankidetzaren arloan.

Bestalde, trantsizio ekologikoari ere laguntzea, paduretako, estuarioetako eta kostaldeko uretako ekosistemak eta biodibertsitatea babestuz eta berreskuratuz, ur-masetan eta eremu babestuetan ingurumen-helburuak lortuz, klima-aldaketaren ondorioetara egokitzuz, eta gure hustubide naturalen ahalmena hobetuz, bereziki karbono urdinarena, lurraldeari erresilientzia handiagoa emanez.

-Gai horri buruzko informazioa indartzea. Informazioaren eta dibulgazioaren arloko estrategiak eta jarduerak partekatzea gizarte- eta ekonomia-eremu guztietan, klima-eraldaketa energetikoaren prozesua errazteko eta arintzeko. GJHen arteko erlazio- eta ulermen-ildo transbertsalak ezartzea. Klimaren eta energiaren arloan udalek bultzatzen dituzten jarduera zehatzei buruzko informazioa eta dibulgazioa sustatzea.

7.2. Lantaldean partekatuko diren 2024rako helburuak eta proiektuak

•Deskarbonizazioa

Energia-Ekiola ekimenetik:

-2024rako aurreikusitako jarduerari ekitea, hedapen-planaren arabera.

•Trantsizio energetiko-klimatiko

Klima-Ondarea ekimenetik:

-Txingudiko Badiaren inguruko naturaguneen konektibitatea leheneratzeko eta hobetzeko Plan Zuzentzailea bultzatzen jarraitzea, eta Urdaibaiko Biosfera Erreserbaren Sustapertze, Transformazio eta Erresilientzia Plana egitea JEGIPen garapenarekin eta EKZP berritzearekin.

•Ekonomia zirkularra

-Ekonomia zirkularren erronka garrantzitsuez ohartaraztea eta euskal ekonomiarentzat eratorritako aukerak aztertzea, Euskadiko 2024ko Ekonomia Zirkularren eta Bioekonomiaren Planaren helburuak lortzen laguntzeko.

·Gai horri buruzko informazioa

-Lantalde honetan gogoeta egitea energia berriztagarrien sorkuntzaren eta kontsumoaren arloan gizartearen informazio- eta partaidetza-prozesu bat bultzatzeko beharrari buruz, bai eta gai horren inguruan Euskal Gizarte Akordio zabal bat sustatzeko ere.

-Herritarren artean trantsizio energetikoari eta klima-aldaketari buruzko informazioa sustatzea, gutxienez, honako ekimen hauen bidez:

-Herritarrek trantsizio energetikoari eta klima-aldaketari buruz duten pertzepzioa aztertzea 2024:

·ASTEKLIMA 2024.

·Klimametrojearen 3. edizioa.

·Euskadiko klimaren egoeraren lehen txostena prestatzea. (IHOBE)

-GJHen arteko zeharkako harreman- eta ulermen-ildoak ezartzea, ekonomia zirkularra, trantsizio energetiko-klimatikoa eta ekonomiaren deskarbonizazioa eragingo duten hiru erakunde-mailen arteko lankidetzaproiektuetatik abiatuta, bereziki energia berriztagarrien garapenean.

7.3. Lantalde honek aztertzen eta baloratzen dituen gaiak

Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren Lantaldeak 2024ko lehen seihilekoan egingo dituen bileren gai-zerrendan honako gai hauek sartuko dira eztabaidagai gisa:

·Energia berriztagarrien aldeko Itun Soziala

-Energia berriztagarrien aldeko EAEko adostasun sozial, akordio edo itun sozial zabalaren sustatzeko aukera baloratzea, maila guztietan instalatzea erraztu eta bultzatzeko, gizartearen itzulera positiboak sortuz eta herritarren inplikazioa duten energia-komunitateak sustatuz.

·Kultura-aldaketa

-Herritarrekin lan egitea ahalbidetzen duten formulak edo proposamenak baloratzea (informazioa eta prestakuntza), batez ere gazteekin, kultura-aldaketa sustatzeko, ingurumenaren aldetik jasangarriagoak diren bizi-ohiturak errazteko eta erabaki arduratsuak hartzeko.

-Norbanakoaren, etxearen eta erakundearen ingurumen-inpaktuaren murrizketa neurtzeko, murrizteko eta saritzeko mekanismoak baloratzea, eta datu horiek komunikatzea, autokudeaketa, kontzientzia eta lehiaketa osasuntsua bultzatzeko (batez ere gazteen, eskolen, klubaren, unibertsitateen eta abarren artean). Ekokontsumitzailea eta teknologiaren erabilera arduratsua egiten duena aintzat hartzea.

-Ingurumenaren zaintzan erabat inplikaturik dauden sektoreak aintzatestea eta duintzea ahalbidetuko duten proposamenak baloratzea. Lehen sektorearen lanari balioa ematen lagunduko duten jarduerak eta programak garatzea eta haren garrantziari buruzko eza-gutza partekatzea.

-Ekitaldien ingurumen-inpaktua neurtzeko mekanismoak ezartzeko urratsak baloratzea, bereziki handienak, eta horiek murrizteko neurriak aurreikustea.

·Politiken koherentzia

-2030 Agendarekin lotutako politika publikoetan koherentzia-irizpideak baloratzea, ingurumen-dimentsioaren zeharkakotasunean aurrera egiten jarraitzeko, bai eta dirulaguntzen deialdietan ere.

7.4. Bilera-programa

Gutxi gorabeherako datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Deskarbonizazioa. -Trantsizio energetiko-klimatikoa. -Ekonomia zirkularra. -Informazioa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Energia berriztagarrien aldeko Itun Soziala. -II. Topaketan proposatutako kultura-aldaketarako proposamenak. -Ingurumenaren arloko politika publikoetan koherentzia-irizpideak baloratzea. 4. Beste batzuk.
·2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoan azterketa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Deskarbonizazioa. -Trantsizio energetiko-klimatikoa. -Ekonomia zirkularra. -Informazioa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Energia berriztagarrien aldeko Itun Soziala. -II. Topaketan proposatutako kultura-aldaketarako proposamenak. -Ingurumenaren arloko politika publikoetan koherentzia-irizpideak baloratzea. 4. Beste batzuk.
·2024ko iraileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoan azterketa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Deskarbonizazioa. -Trantsizio energetiko-klimatikoa. -Ekonomia zirkularra. -Informazioa. 3. Beste batzuk.

·2024ko azaroa-abendu
dua arteko bilera

1. 2024ko Memoria eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea.
2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena:
 - Deskarbonizazioa.
 - Trantsizio energetiko-klimatiko.
 - Ekonomia zirkularra.
 - Informazioa.
3. Beste batzuk.

8. Eraldaketa Ekonomiko-digitalaren Lantaldearen 2024rako ibilbide-orria

8.1. Legegintzaldiko lehentasunak

Nazio Batuek ezarritako 2030 Agendan eta Garapen Jasangarrirako Helburuetan (GJH), enpresek funtsezko eginkizuna dute, eta hori, aldi berean, aurrekaririk gabeko erantzukizuna eta aukera da negozio baten helburuak ekitatearen eta jasangarritasunaren helburuekin lerrokatzeko. Agenda horrek, gainera, aukera ematen du garapen jasangarriaren arloan munduko erronka handienei aurre egitea ahalbidetuko duten konponbideak eta teknologiak garatzeko eta ezartzeko. Izan ere, teknologia digitalek eta palanka gisa ezartzen diren politika publikoko plan eta ibilbide-orriek laguntzen dute GJHek ezartzen dituzten helburuetarantz aurrera egiten. Zehazki, Lantalde horren lehentasunak honako hauek izango dira:

-**Trantsizio ekonomiko-digitalaren erronkari emandako erantzunak identifikatzea.** Trantsizio ekonomiko-digitalaren erronkei irtenbideak emango dizkieten proiektu eta ekimen teknologikoak identifikatzea.

-**Digitalizazioan ekitatea sustatzea.** Digitalizazio inklusiboa sustatzera bideratutako estrategiak eta jarduerak indartzen eta bultzatzen laguntzea.

-**Enpresa-eremuan informazioa partekatzea.** 2030 Agendaren arloko enpresa-eremuko informazioaren eta dibulgazioaren arloko estrategiak eta jarduketak partekatzea.

8.2. Lantaldean partekatuko diren 2024rako helburuak eta proiektuak

·**Trantsizio ekonomiko-digitala: gaitasun digitalak bultzatzea**

-Enpresa-mundurako gaitasun digitaletarako laguntza-programaren garapena areagotzea.

-Erabili eta botatzeko material digitalak birziklatzeko zentroak zabaltzeko Reciclanet proiektuan aurrera egitea.

-GAIArekin lankidetzan:

·Adimen artifizialeko proiektua abian jartzea: errealitate birtualeko sistema bat garatzea, GJHen ikuspegia ezagutarazteko. Helburua da gizarteari ikusaraztea eguneroko jokabideek eragina dutela GJHetan.

·Lehen eta bigarren hezkuntzako ikasleekin hezteko proiektu pilotua zabaltzea, trebetasun eta gaitasun digitalak hobetzeko eta emateko.

·Silver economy-arekin eta 3. GJHarekin (Osasuna) lotuta, zahartzeari buruzko ekimen berritzaile traktore bat garatzea, lotutako gaixotasunak prebenitzeko, atzertzeko eta tratatzeko, adinekoen gizarteratzea eta partaidetza soziala sustatzeko eta bizi-ohitura osasungarriak ezartzeko.

·4. GJHri dagokionez, Hezkuntza Sailak Civic Club proiektua bultzatuko du. Proiektu horren bidez, programazio-lengoaian eta pentsamendu konputazionalan trebatuko dira EAEko 2.500 haur baino gehiago, eta lehentasuna emango zaie gizarte-bazterketa jasateko arriskuan daudenei.

·UPV/EHurekin hitzarmen bat sinatzea, ikasgela/enpresa bat sustatzeko eta, beste lan-ildo batzuen artean, prestakuntza-edukiak garatzeko, irakasleengan gaitasun digitalak hedatzeko.

·Ekitatea digitalizazioan: teknologiak egokitzea desberdintasun digitala murrizteko

-Arrakala digitalak murrizteko ekimen zehatzak identifikatzen jarraitzea (generokoak, linguistikoak, lurraldekoak, adinekoak): Eraldaketa Ekonomiko-digitalako Lantaldearen helburuak sartzea, KZgunea zentroyen sareko prestakuntza-programak gauzatzeko. Prestakuntza-programa horiek MRR-Next-EU funtsaren 1. inbertsioaren esparruan garatuko dira, herritarren gaikuntza digitalari buruzko 19. osagaiaren Zeharkako Konpetentzia Digitalak izenekoan.

·Enpresa-eremuko informazioa

-ETEEi zuzendutako BDIH Konexio programan aurrera egitea, beren produkzio-prozesuetan teknologia digital jasangarriak txerta daitezzen.

-Gipuzkoako Foru Aldundiarekin lankidetzan, Adinberri strategiaren aurrerapenean laguntzea. Adinberri Gipuzkoako Foru Aldundiaren estrategia berritzailea da, zahartze osasungarriaren zerbitzura dagoen berrikuntza-potentziala maximizatzeko.

-Lankidetzan Deusto Ingeniaritzarekin ekonomia zirkularraren eta ekodiseinuaren arloan.

8.3. Lantalde honek aztertzen eta baloratzen dituen gaiak

Eraldaketa Ekonomiko-digitalaren Lantaldeak 2024ko lehen seihilekoan egingo dituen bileren gai-zerrendan honako gai hauek sartuko dira eztabaidagai gisa:

·Teknologiaren erabilera

·Garapen teknologikoak ingurumenean duen eragina aztertzea eta zaharkitze programatuaren aurka borrokatzea.

·Sektore pribatuari trantsizio jasangarriantza laguntzea

·Pisu esanguratsua duten lizitazio eta dirulaguntzetan derrigortasun-irizpideak sartzea aztertzea, enpresen estrategietan benetan eragin dezan.

·Kalitatezko enplegua

·Arriskuan dauden pertsonen enplegarritasuna hobetzea:

-adineko pertsonak: reskilling.

-migratutako pertsonak: prestakuntza eta inklusioa.

·Ekonomia zirkularra

·Hiri-eremuetan zirkulartasun-planak sustatzea/bultzatzea (bertan kontzentratzen dira kontsumoa eta ekoizpena).

·Hiriak

·Jarduera sortzea hurbileko inguruneetan, hurbileko hiri-inguruneetan (auzoak), ikasleen parte-hartzearekin (arreta espezifikoko gunea eskoletan).

·Sektore pribatua

·Balio ez-linealak dituen enpresa-kultura sustatzea.

8.4. Programa de reuniones

Gutxi gorabeherako datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Trantsizio ekonomiko-digitala: gaitasun digitalak bultzatzea. -Ekitatea digitalizazioan. -Enpresa-eremuko informazioa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Garapen teknologikoaren ingurumen-inpaktua aztertzea. -Derrigortasun irizpideak lizitazio eta dirulaguntzetan. -Arriskuan dauden pertsonen enplegarritasuna hobetzea. 4. Beste batzuk.
·2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoen azterketa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Trantsizio ekonomiko-digitala: gaitasun digitalak bultzatzea. -Ekitatea digitalizazioan. -Enpresa-eremuko informazioa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak: <ul style="list-style-type: none"> -Zirkulartasun-planak sustatzea/bultzatzea. -Hurbileko hiri-inguruneetan (auzoak) jarduera sortzea, eskolen parte-hartzearekin. -Balio ez-linealak dituen enpresa-kultura sustatzea. 4. Beste batzuk.
·2024 iraileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoen azterketa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Trantsizio ekonomiko-digitala: gaitasun digitalak bultzatzea. -Ekitatea digitalizazioan. -Enpresa-eremuko informazioa. 3. Beste batzuk.
·2024ko azaroa-abendu arteko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2024ko Memoria eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -Trantsizio ekonomiko-digitala: gaitasun digitalak bultzatzea. -Ekitatea digitalizazioan. -Enpresa-eremuko informazioa. 3. Beste batzuk.

9. Guneak Ekimenaren 2024rako ibilbide-orria

2019 eta 2020 artean, lankidetzaren publiko-pribatu-gizarte zibilaren esperientzia pilotu bat garatu zen, Euskadi 2030 Guneak izenekoak. Hainbat esparrutako (publikoak, pribatuak, hirugarren sektorekoak eta unibertsitatekoak) 17 euskal erakundek parte hartu zuten. Lankidetzaren espazio hori helburu zehatz batekin eratu zen, eta bete egin da: edozein euskal erakunderi zuzendutako "2030 Agenda ezartzeko moduari buruzko eta Garapen Jasangarriko Helburuak lortzen laguntzeko Gida praktikoa bat egitea Euskal Erakundeentzat".

Esperientzia oinarri hartuta eta haren espirituari jarraipena emateko asmoz, 2030 Agenda Euskadi Foroak erabaki zuen foroaren parte-hartze eta lankidetzaren publiko, pribatu eta gizarte zibilera irekitzeko ekimen bat sortzea, Guneak ere deiturikoa. 2030 Agendaren Lehenaren Euskal Programaren "II. Lehenatua: Koordinazioa eta Lankidetzaren Gobernantza" atalean sustatzea aurreikusten da. 2023an, Guneak izan da GJHen aldeko Euskal Aliantza sortu duen organoa.

9.1. Legegintzaldiko lehentasunak

- **Eragile anitzeko parte-hartzea eta lankidetzaren.** 2030 Agenda Euskadi Foroaren dinamikari heltzea, proiektu zehatzen eta partekatuen garapeneren inguruan parte-hartze eta lankidetzaren publikorako, pribaturako eta sozialerako bideak zabaltzea.
- **GJHen ikuspegia enpresetan, erakundeetan eta instituzioetan zabaltzea.** Jasangarritasunaren eta elkartasunaren ikuspegia ezartzen laguntzea, 2030 Agendaren eta GJHen bidez, era guztietako erakunde, enpresa, entitate eta instituzioen barne-prozesuetan.
- **Dibulgazioa eta herritarren aktibazioa.** 2030 Agendaren dibulgazio sozialaren helburuan laguntzea eta herritarren inplikazioko esperientziak bultzatzea gizarte-eremu guztietan.
- **Now 2030 Basque Country sustatzea.** Gure gizartearen barrurantz sakontzen eta nazioartean GJHen lokalizatorako euskal ereduaren partekatzen laguntzea, 2030 Agendaren instituzionalizazio, sozializazio eta pertsonalizazio handiagoko konpromiso hirukoitzaren batean oinarrituta.

9.2. 2024rako lan-helburuak

- **GJHen aldeko Euskal Aliantzarako atxikpenak zabaltzea**
 - Aliantza horretan 90 erakundek baino gehiagok hartu dute parte, eta «2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako» Adierazpenean oinarritzen da. Adierazpen horrek bost konpromiso eta bost inplikazio praktikoa ditu. Gizarte-eragile berriak sartzen jarraitzea da helburua.
- **GJHen aldeko Euskal Aliantzaren barruan ekimen berritzaileak identifikatzea eta garatzea**
 - Foroaren 2024 Kudeaketa Planaren identifikatutako hiru hobekuntza-eremuei erantzuten lagunduko duten ekimen berritzaileak eta parte-hartzaileak diseinatzea: (1) energia berriztagarriak sortzea eta kontsumitzea, (2) erronka demografikoa, eta (3) 2030 Agendaren gizarte-dibulgazioa.
- **Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko Gida zabaltzea**
 - Denboran iraungo duen lan-plan bat garatzea, gida honekin ahalik eta enpresa eta erakunde gehienengana iristeko, modu horretan (1) autodiagnostikoko, (2) hobekuntza-helburuen identifikazioko eta (3) aurrerapenen eta emaitzen jarraipeneko metodologia hori modu estrukturalan txertatzeko GJHeekin lotutako adierazleen bidez.

•Enpresa-konpromisoaren hedapena

-Garapen bidean dauden herrialdeetan egoitza duten euskal enpresekin partekatu ahal izango den hausnarketa bat planteatzea Guneak ekimenaren barruan, ingurumen- eta gizarte-konpromisoaren ondorioak zabaltzeko.

•Herritarrak aktibatzea

-2030 Agendaren inguruan gizarte-aktibaziorako proposamen bat aurkeztea eta sustatzea, hainbat udalerritan herritar-komunitateak eratuz. Lankidetzak, zehazki, Udalentzako tresnen kutxa abian jartzearekin lotutako herritarren partaidetzako esperientzietan.

•Eskolako 2030 Agendaren Foroekin lankidetzan aritzea

-Lankidetzak eraginkorra udalerrietako herritarren erkidegoen eta Eskolako 2030 Agendako foroen artean, garapen jasagarria eta jasagarritasunean oinarritutako hezkuntza sustatzeko, honako ildo hauen bidez: (1) Ideien trukea; (2) Baterako proiektuen garapena; eta (3) Parte-hartze aktiboa foroetan eta ekitaldietan.

•Lokalizazio handiagoa eta nazioartekotze handiagoa

-Local 2030 Idazkaritzarekin lankidetzan, *Now 2030 Basque Country. GJHen lokalizaziorako konpromisoaren euskal ereduak* barnean eta nazioartean hedatzeko ekimenetan parte hartzea eta sustatzea.

9.3. Guneak Ekimenak aztertzen eta baloratzen dituen gaiak

Guneak Ekimenak 2024ko lehen seihilekoan egingo dituen bileren gai-zerrendan honako gai hauek sartuko dira eztabaidagai gisa:

•Kultura-aldaketa

-Parte hartzeko eta elkarriketarako formula berritzaileen sustapena baloratzea, hala nola entzuteko sareak, herriko/auzoko elkarriketa. Enpatia eta elkarri entzutea sustatzen duten formulak, espazio mistoen bidez: herritar-kargu publikoak, herritar-teknikariak, erakunde mota desberdinak, aniztasunak eta kolektibo kalteberak ordezkatzeko pertsonak.

9.4. Bilera-programa

Gutxi gorabeherako datak	Gai-zerrenda bakoitzaren behin-behineko zerrenda
·2024ko otsaileko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -GJHen aldeko Euskal Aliantzarako atxikipenak zabaltzea. -GJHen aldeko Euskal Aliantzaren barruan ekimen berritzaileak identifikatzea eta garatzea. -Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida zabaltzea. -Enpresa-konpromisoaren hedapena. -Herritarrak aktibatzea. -Eskolako 2030 Agendaren Foroekin lankidetzan aritzea. -Lokalizazio handiagoa eta nazioartekotze handiagoa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak, II. Topaketan iradoki zirenak: <ul style="list-style-type: none"> -Kultura-aldaketa: <ul style="list-style-type: none"> ·Parte hartzeko eta hitz egiteko formula berritzaileak, hala nola entzuteko sareak, herriko/auzoko elkarrizketa. ·Espazio mistoak: herritar-kargu publikoak, herritar-teknikariak, erakundeak eta askotariko pertsonak. 4. Beste batzuk.
·2024ko ekaineko bilera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoak azterketa. 2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena: <ul style="list-style-type: none"> -GJHen aldeko Euskal Aliantzarako atxikipenak zabaltzea. -GJHen aldeko Euskal Aliantzaren barruan ekimen berritzaileak identifikatzea eta garatzea. -Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida zabaltzea. -Enpresa-konpromisoaren hedapena. -Herritarrak aktibatzea. -Eskolako 2030 Agendaren Foroekin lankidetzan aritzea. -Lokalizazio handiagoa eta nazioartekotze handiagoa. 3. Aldez aurretik eztabaidatzeko fasean dauden gaiak, II. Topaketan iradoki zirenak: <ul style="list-style-type: none"> -Kultura-aldaketa: <ul style="list-style-type: none"> ·Parte hartzeko eta hitz egiteko formula berritzaileak, hala nola entzuteko sareak, herriko/auzoko elkarrizketa. ·Espazio mistoak: herritar-kargu publikoak, herritar-teknikariak, erakundeak eta askotariko pertsonak. 4. Beste batzuk.

2030 Agenda Euskadi Foroa

<p>·2024ko iraileko bilera</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Local 2030 Idazkaritza zabaltzeko prozesuari buruzko informazioa eta egon daitezkeen lankidetzaz-ildoan azterketa.2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena:<ul style="list-style-type: none">-GJHen aldeko Euskal Aliantzarako atxikipenak zabaltzea.-GJHen aldeko Euskal Aliantzaren barruan ekimen berritzaileak identifikatzea eta garatzea.-Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida zabaltzea.-Enpresa-konpromisoaren hedapena.-Herritarrak aktibatzea.-Eskolako 2030 Agendaren Foroekin lankidetzan aritzea.-Lokalizazio handiagoa eta nazioartekotze handiagoa.3. Beste batzuk.
<p>·2024ko azaroa-abendu arteko bilera</p>	<ol style="list-style-type: none">1. 2024ko Memoria eta 2025erako Kudeaketa Plana prestatzea.2. 2024ko lan-helburu hauen jarraipena:<ul style="list-style-type: none">-GJHen aldeko Euskal Aliantzarako atxikipenak zabaltzea.-GJHen aldeko Euskal Aliantzaren barruan ekimen berritzaileak identifikatzea eta garatzea.-Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida zabaltzea.-Enpresa-konpromisoaren hedapena.-Herritarrak aktibatzea.-Eskolako 2030 Agendaren Foroekin lankidetzan aritzea.-Lokalizazio handiagoa eta nazioartekotze handiagoa.3. Beste batzuk.

4. dokumentua

Topaketa

II. Topaketa 2023

GJHen erronkak eguneratzea,
erlazionatzea eta zehaztea

II. Topaketaren Memoria

2023ko abenduaren 14a

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia
Lehendakaritza – Eusko Jaurlaritza

AURKEZPENA

2023ko II. Topaketaren aurkezpena

2023ko otsailaren 6an, 2030 Agenda Euskadi Foroaren I. Topaketa egin zen, 90 pertsonak parte hartuta. Foroko organoen arteko elkarrizketa eta interakzioa sustatzea izan zuen helburu, eremu bakoitzeko gogoeta sektoriala zeharkako ikuspegi batekin lotzeko.

Balorazio orokorra oso positiboa izan zen. Parte-hartzaileen ebaluazioa, diseinuari, metodologiari, planteamenduari eta emaitzei dagokienez, oso handia izan zen batez beste. Esperientzia on horren eta jasotako iradokizunen ondorioz, 2030 Agenda Euskadi Foroaren Batzorde Iraunkorrek, 2023ko otsailaren 22ko bileran, honako hau erabaki zuen:

- Parte hartzeko formatu horri jarraipena ematea eta urtean gutxienez Topaketa bat egitea, gai espezifikoekin, puntualekin edo sektorialekin lotutako beste deialdi batzuk egin daitezkeela baztertu gabe.

- Urteko ohiko Topaketa udazkenean egitea, haren garapena eta planteatutako proposamenak kontuan har daitezzen memoria eta hurrengo urteko kudeaketa-plana egiteko.

- II. Topaketaren 2023ko deialdia egitea, azarotik abendura, haren garapena 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2023ko Memoriarekin eta 2024ko Kudeaketa Planarekin lotuz.

Horrela, II. Topaketa azaroaren 13an egin zen, 15:00etatik 18:00etara, Arabako Parke Teknologikoan, Miñaon. Foroaren bost Lantaldeetan, Guneak ekimenean eta GJHen aldeko Euskal Aliantzan parte hartzen duten pertsona guztiak gonbidatuta egon ziren.

Bigarren Topaketak bi helburu izan zituen:

- 2030 Agenda Euskadi Foroak bere organoen bidez egiten duen lanaren zeharkako ikuspegia partekatzea.

- 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2024ko Kudeaketa Planean txerta daitezkeen GJHen arloko lehentasunak identifikatzea.

Lehenengo Topaketaren ereduari jarraituz, saioaren garapenak bi zati izan zituen: lehenengo, *Entzutea*, eta bigarrena, *Elkarrizketa*.

LEHEN ZATIA

Topaketa bat entzutekoeta elkarrizketarako

I. Saioaren lehen blokea: *entzutea*

Lehen blokeak bi osagai izan zituen. Lehenik eta behin, Victor Viñualesek inaugurazio-hitzaldi bat eman zuen, Erronkak bildumaren hirugarren zenbakiaren edukia aurkezteko: “Krisi klimatikoa konpontzeko hiru kontratu”.

Bigarrenik, hiru minutuko sei komunikazio egin ziren, gazteen ahotsetan, GJHen egungo erronkekin lotutako ikuspegi eta proposamen jakin batzuekin, gazteriaren ikuspegitik. Irizpide metodologiko hori behar bezala errespetatu zen. Sei hitzaldi labur horiek honako hauek izan ziren:

- Klima-aldaketa. Ainara Monsalve.
- Feminismoa eta berdintasuna. Leire Abecia.
- Elkartasuna. Pobreziaren aurkako borroka Euskadin. Aitor Calvo.
- Osasuna-Osasun mentala. Ander Bargos.
- Enplegua-Hezkuntza. Elena Etxepare.
- Bakea. Iratxe Uriarte.

Saioaren lehen zatian, gazteen sei ahots horiek entzuteak bigarren zatiko elkarrizketa egungo eta etorkizuneko errealitateari gazteen begiradak eragiteko asmo argia izan zuen.

II. Saioaren bigarren blokea: *elkarrizketa*

Saioaren lehen zatiaren garapenak eta atsedenaldira labur batek ordu eta erdiko iraupena izan zuten. Horrela, World-Kafe metodologian oinarritutako elkarrizketa-dinamika parte-hartzaile gisa planteatu zen bigarren blokerako ia bi ordu izan ziren. Saioaren zati hau garatzeko UN Etxearen laguntza teknikoa izan zen.

Dinamika 10 eztabaida-mahairen inguruan eratu zen, 7 parte-hartzaileekin bakoitza. Talde bakoitzean, horietako batek moderatzailearen funtzioa bete zuen. Bost UN Etxeakoak ziren eta beste bost Lehendakartzakoak. Moderatzaile guztiek alde aurretik jaso zuten World-Kafearen inguruko dokumentu bat, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusiak egina. Saioa hasi aurretik bilera bat egin zuten, garatu beharreko zereginaren irizpideak koordinatzeko eta bateratzeko.

World-Kafe moduko metodologia batek 70 pertsona ingururekin egiten duen topaketan zenbat denbora dagoen eta zer aukera dauden kontuan hartuta, gogoeta egiteko gaiak aukeratu behar dira. Horrela, elkarrizketa garapen jasangarriaren hiru dimentsioen inguruan egituratzea planteatu zen: soziala, ekonomikoa eta ingurumenekoa.

Horrela, World-Kafean oinarritutako metodologia baten bidezko elkarrizketarako proposamenak hiru deliberazio-ardatz izan zituen ardatz:

- Garapen jasangarrirako ingurumen dimentsioaren lehentasunak.** Trantsizio ekologikoaren, energetikoaren eta klimatikoaren arloan, Foroaren 2024ko Kudeaketa Planeari sar litezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.
- Garapen jasangarrirako dimentsio ekonomikoaren lehentasunak.** Trantsizio ekonomikoaren, teknologikoaren eta digitalaren arloan, Foroaren 2024ko Kudeaketa Planeari sar litezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

-Garapen jasangarrirako dimentsio sozialaren lehentasunak. Foroaren 2024ko Kudeaketa Planean sar litezkeen proposamen zehatzak, eraldaketa sozialaren, demografikoaren eta desberdintasunen arloan, Euskadin aplikatzeko.

Topaketan parte hartu zuten pertsonen alde zuten aurretik jaso zuten programa, formatu, egitura, eduki eta metodologiari buruzko informazio-dokumentu bat. Dokumentu horretan eta aurretiazko komunikazioetan jakinarazi zen topaketa garatzeko proposatzen zen zeharkako irizpidea zehatzaren metodologia aplikatzea zela.

Metodologia honek azalpenek, hausnarketek eta iritziek zehaztasuna bilatzera gonbidatzen du. GJHekiko konpromisoa ulertu behar da proiektuetan eta jarduketetan islatzen delako, abstrakzioetan baino gehiago. Azken batean, ikuspegi praktikoa hori Foroko organo bakoitzaren jarduera-eremutik proiektatu behar da, baita haren ikuspegi bateratutik eta zeharkakotik ere.

Oinarri horiekin, elkarrizketa-dinamikak, World-Kafearen metodologian oinarrituta, aurreikusitako hiru gaiak jorratu zituen, eta horietako bakoitzerako 20-25 minutu izan zituen. Gai bakoitzari buruzko elkarrizketa amaitu ondoren, parte-hartzaileak mahaiz aldatzeko gonbidapena jaso zuten, hurrengo txandan bat ez etortzeko ahaleginean, aurretik mahaian berean egon ziren solaskide berberekin. Saioa amaitzeko, bateratze labur bat egin zen, eta hiru moderatzailek beren mahaian jorratutakoa azaldu zuten, mahaigaineratutako gai bati buruz.

III. Emaitzak eta ondorioak

• II. Topaketa honen garapenari buruzko balorazioak balorazio orokor oso positiboa jaso du. Euskadi 2030 Agenda Foroko eta haren Batzorde Iraunkorreko lantaldeen bileretan egindako balorazioak bat datoz ebaluazio horrekin. Bereziki azpimarragarritzat eta errepikagarritzat jo dira saioaren hiru osagai:

-Lehenik eta behin, Victor Viñualesek eskainitako hasierako hitzaldiaren kalitatea eta gaurkotasuna. Saioa krisi klimatikoari buruzko ikuspegi batekin hastea egokia izan zen, energia berriztagarriak Euskadiko GJHak betetzeko gabeziaren bat baitira.

-Bigarrenik, hiru minutuko komunikazio-formatuaren emaitza ona, oraingo honetan gazteak protagonista direla. Metodologia horri esker, askotariko gaiei buruzko ahots asko entzun ahal izan ziren, eta, gainera, eman behar zutena entzun ahal izan zen.

-Azkenik, elkarrizketak ondo funtzionatzea eta egokitzea, World-Kafearen metodologian oinarrituta. Haren diseinuak aukera eman zien pertsona guztiei parte hartzeko, entzuteko, proposamenak egiteko eta gai interesgarriari buruz hitz egiteko, ikuspegi desberdinetatik eta 2030 Agenda Euskadi Foroaren 2024ko Kudeaketa Planean gauzatzera bideratuta.

•World-Kafearen garapenak, zehazki, 157 iradokizun biltzea ahalbidetu zuen. Horietako asko proposamen zehatzak edo operatiboak dira. Gainerakoak ideia, gogoeta edo behaketa orokorragoen proposamenak, baina, gehienetan, praktikotasuna bilatzera jotzen dutenak.

•Dokumentu honen bigarren zatia saioan jasotako proposamenak bi bertsiotan aurkezten ditu: lehenik, formatu laburtuan, eta, ondoren, jasotako proposamen guztien zerrenda osoa. Bi bertsioak hiru ataletan egituratzen dira, planteatutako hiru elkarrizketa-eremuei dagozkienak. Atal bakoitzean, era berean, edukiaren gaiari buruzko azpiguaiak aipatzen dira.

•Jasotako iradokizunek Foroko organoren baten lan-programan sar daitekeen formulazio zehatz bat aurkezten duten heinean, iradokizun horiek 2024ko Kudeaketa Planaren proposamen-dokumentuan sartu dira. Laneratze hori zuzenean islatu da "2024rako lan-helburuak" atalean edo Foroko lantalde edo organo bakoitzak aztertu eta baloratu beharreko gaiak atalean.

•157 ideia eta proposamen horiek 2030 Agenda Euskadi Foroko organo guztien eta horietan parte hartzen duten erakunde eta pertsona guztien eskura egongo den tresna-kutxa kolektibo batean sartuko dira. Horiek guztiak aprobetxatu eta planteatu daitezke, bai foroko organoen barruan, bai foroan parte hartzen duten erakunde eta antolakundeen barruan.

BIGARREN ZATIA

Proposamenen Txostena

IV. Jasotako proposamenen bertsio laburtua

1. gaia. Garapen jasangarrirako ingurumen dimentsioaren lehentasunak. Trantsizio ekologikoa, energetikoa eta klimatikoa arloan, Foroaren 2024ko Kudeaketa Planeari sar litezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

Oro har, ingurumen-erronkei heltzea proposatzen da, klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoa ikuspegitik ez ezik, fokua kontsumo-eredu lokalago eta iraunkorragoetarako trantsizio ekologiko bidezko eta ekitatiboan jartzea ere. Proposamenak honako hauen inguruan egituratzen dira:

•**Herritarrekin lan egitea, kultura-aldaketa sustatzeko eta ingurumenaren aldetik jasangarriagoak diren bizi-ohiturak errazteko**

·Norbanakoaren, etxearen eta erakundearen ingurumen-inpaktuaren murrizketa neurtzeko, murrizteko eta saritzeko mekanismoak identifikatzea, eta datu horiek komunikatzea, autokudeaketa, kontzientzia eta lehiaketa osasuntsua bultzatzeko (batez ere gazteen, eskolen, klubuen, unibertsitateen eta abarren artean). Ekokontsumitzailea eta teknologiaren erabilera arduratsua egiten duena aintzat hartzea (ecofriendly).

•**Herritarrak sentsibilizatzea eta prestatzea, ahalduntzeko eta erabaki arduratsuak hartzeko**

·Tokiko klimaren aldeko ekintzaren arloan herritarren proposamenetarako prestakuntza eta foroa eskaintzea.

•**Politika publiko guztien (hezkuntza, pobreziaren aurkako borroka...) ingurumen-dimentsioaren integrazioan eta zeharkakotasunean aurrera egitea**

·Koherentzia bermatzea neurriak ezartzean: 2030 Agendarekin lotutako irizpideak txertatzea dirulaguntzen deialdi guztietan

•**Lehen sektorea**

·Lehen sektorearen lanari balioa ematea eta ezagutza partekatzea.

•**Energia berriztagarrien aldeko itun soziala: maila guztietan instalatzea erraztu eta bultzatzea, gizartean itzulera positiboak sortuz**

·Herritarren inplikazioa duten energia-komunitateak sustatzea.

•**Ekitaldien ingurumen-inpaktua neurtzea, batez ere ekitaldi handiena, eta horiek gutxitzen saiatzea. Adib.: Bilbao Arima Berdea, Bilbao Convention Bureau.**

•**Arreta garraioan jartzea, eta, bereziki, errepideko garraioan, sektore hori baita berotegi-efektuko gasen emisio gehien erantzulea**

·Mugikortasun iraunkorrari laguntzeko programak, garraio publikoaren doakotasuna barne.

•**Hiriak**

·Klima-babeslekuak, bero-boladen aurkako estrategia gisa.

- **Gazteak**

- Ingurumen-aktibista gazteak konplize bihurtzea, eta bozgorailu izatea.

- **Ekosistemen babesa**

- Ingurumenaren zaintzan bete-betean inplikaturik dauden sektoreak aitortzea eta duintzea.

2. gaia: Garapen jasangarrirako dimentsio ekonomikoaren lehentasunak. Trantsizio ekonomikoaren, teknologikoaren eta digitalaren arloan, Foroaren 2024 Kudeaketa Planean txerta daitezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

- **Teknologiaren erabilera**

- Garapen teknologikoak ingurumenean duen eragina aztertzea eta zaharkitze programatuaren aurka borrokatzea.

- **Sektore pribatuari laguntzea trantsizio jasangarrirako bidean**

- Derrigortasun-irizpideak sartzea pisu esanguratsua duten lizitazio eta dirulaguntzetan, enpresen estrategietan benetan eragin dezan.

- **Kalitatezko enplegua**

- Arriskuan dauden pertsonen enplegarritasuna hobetzea:

- adinekoak: reskilling.

- migratuak: prestakuntza eta inklusioa.

- **Ekonomia zirkularra**

- Hiri-eremuetan zirkulartasun-planak sustatzea/bultzatzea (bertan kontzentratzen dira kontsumoa eta ekoizpena).

- **Hiriak**

- Hurbileko inguruneetan jarduera sortzea, inguruko hiri-inguruneetan (auzoetan), ikasleen parte-hartzearekin (arreta berezia eskoletan).

- **Berrikuntza**

- ETEen eskola. Enpresen, unibertsitatearen eta herritarren arteko lotura. Enpresa traktoreak sortzea.

- **Ikuspegi lokal-globala**

- Euskaditik kanpo sortzen dugun eragin geostrategikoari erreparatzea, bai ekonomiari dagokionez, bai gizarteari eta ingurumenari dagokienez, ondorio negatiboak murrizteko.

- **Politika publikoa**

- 2030 Agendara bideratutako aurrekontu parte-hartzaileak.

3. gaia. Garapen jasangarrirako dimentsio sozialaren lehentasunak. Eraldaketa sozialaren, demografikoaren eta desberdintasunen arloan, Foroaren 2024ko Kudeaketa Planean sar daitezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

- **Aniztasunak**

- Euskadin bizi diren kultura berriek GJHen ezarpenean parte hartzea.

- **Erronka demografikoa**

- Tokiko zaintza-ekosistemak sustatzea eta eraberritzea.

•Gazteak

·Gazteak garapen jasangarrirako prozesuetan sartzea, haien parte-hartzea eta gardentasun-mekanismoak sustatuz.

•Hezkuntza

·Bizitza osoko hezkuntza. Funtsezko eragileen ezagutza eta esperientzia zehatzak izatea:
-Sektore pribatua.
-Urratutako kolektiboak.

•Garapen jasangarrirako aldeko herritarren kultura-aldaketa sustatzea

·Garapen jasangarriaren sustapenean kultura eta kultura-eragileak txertatzea, ikusaraztea eta sustatzea, eta eragile horiek 2030 Agendaren prozesuetan sartzea.

·Entzuteko sareak. Herriko/auzoko elkarrizketa. Osasun mentala. Enpatia. Anaitasuna. Elkarrekiko enpatia eta entzutea sustatzea espazio mistoen bitartez: herritar-kargu publikoak, herritar-teknikariak, erakunde mota desberdinak, aniztasunak eta kolektibo kalteberak ordezkatzen dituzten pertsonak.

•Euskadi landatarra eta urbanoa elkarrekin lotzea

·Landa- eta hiri-eremuko birkonexioa sustatzea pertsonengan (adibidez: Gure Lurra, Gipuzkoa).

•Gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna

·Zainketen berrantolaketa soziala teoria feministatik abiatuta. Zaintza-sistema koordintatzea hiru lurraldeen eta administrazio-mailen artean.

·Tokiko zainketen ekosistemak.

·Lurralde zaintzaileak eta kultura anitzekoak.

•Osasuna

·Arreta osasunaren prebentzioan jartzea, osasunaren arloko prebentzio-jardueren bidez, bereziki adinekoentzat.

•Gizarte-ekintza

·Gizarteratze-sistemen arteko tokiko mahaiak: zerbitzu guztiak koordinatuko dira eta, horrela, pertsonen gizarte-babesa emateko arreta erraztuko da.

•Gobernantza

·Erabakiak hartzeko orduan herritarrek gero eta gehiago parte har dezaten, eztabaidazko demokrazia, herritarren batzarrak abian jarritz, gizartearen aniztasuna txertatzeko berrikuntza demokratikorako tresna gisa (parte-hartzaileak ordezkaritza gisa aukeratzeko dira).

•Sektore pribatua

·Balio ez-linealak dituen enpresa-kultura sustatzea.

•Komunikazioa eta sentsibilizazioa

·Komunikazio erraza. Atera ziren proiektuei balioa ematea.

•Bizikidetzatza

·Komunitateari arreta eskaintzea. Eragile sozialak eta komunitarioak ahalduntzea eta konektatzea, aurrerapenaren eragile gisa.

V. Jasotako proposamen eta iradokizunen zerrenda osoa

1. gaia. Garapen jasangarriko ingurumen dimentsioaren lehentasunak. Trantsizio ekologikoaren, energetikoaren eta klimatikoaren arloan, Foroaren 2024 Kudeaketa Planear txerta daitezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

•**Herritarrekin** lan egitea, kultura-aldaketa sustatzeko eta ingurumenari dagokionez jasangarriagoak diren bizi-ohiturak errazteko:

1. Aisiadi jasangarriko estiloak sustatzea.
2. Herritarren artean kontsumoa murrizteko kanpainak sustatzea eta tokiko kontsumoa eta hondakinen minimizazioa sustatzea.
3. Norbanakoaren, etxearen eta erakundearen ingurumen-inpaktuaren murrizketa neurtzeko, murrizteko eta saritzeko mekanismoak identifikatzea, eta datu horiek komunikatzea, autokudeaketa, kontzientzia eta lehiaketa osasuntsua bultzatzeko (batez ere gazteen, eskolen, klubek, unibertsitateen eta abarren artean). Ekokontsumitzailea eta teknologiaren erabilera arduratsua egiten duena aintzat hartzea (ecofriendly).
4. Materialen zikloi buruzko kontzientziazioa eta ikusgaitasuna ematea, ekoizten direnetik desegin arte (adibidez: Berziklatu), eta etxeko hondakinak ere ekonomia zirkularreko zikloetan sartzeko mekanismoak.
5. Birziklatzeari buruzko mezu positiboak indartzea eta "falsu-birziklatzearen" sinesmenak indargabetzea (adibidez: Aclimaren webgunean proposatutako gamifikazioa).

•**Herritarrak sentsibilizatzea** eta prestatzea ahalduzko eta erabaki arduratsuak hartzeko:

6. Planeten mugak eta hurrengo belaunaldien baliabideak nola kolonizatzen ari garen.
7. Komunitate zientifikoak trantsizio energetikoaren arloan dituen diskurtsoa eta mezuak herritarrek eta hezitzaileek argi eta ulertzeko moduan helaraztea (komunikazio erraza), eta zientziak, teknologiak eta berrikuntzak trantsizio ekologikoari egiten dioten ekarpena jakinaraztea.
8. Tokiko klima-ondorioei buruzko informazioa ematea, beste lurralde batzuetan eta hainbat pertsonatan, bereziki kalteberenetan.
9. Klimaren aldeko tokiko ekintzari buruz herritarren proposamenetarako prestakuntza eta foroa eskaintzea.
10. Ingurumen-kontzientziazioa/ekintza: sortutako inpaktuen eta hurbileko konponbidearen gaineko erantzukizuna (ez nire atzeko lorategian).

•**Aurrera egitea politika publiko** guztien ingurumen-dimentsioaren integrazioan eta zeharkakotasunean (hezkuntza, pobreziaren aurkako borroka...):

11. Neurrien ezarpenean koherentzia ziurtatzea: 2030 Agendarekin lotutako irizpideak sartzeko dirulaguntzen deialdi guztietan.
12. Erreferenteak eta eredugarriak izatea administrazio publikoetan.
13. Ingurumen-osasuna sustatzea, zerbitzu egoki eta egokituen bidez.
14. Bidezko ingurumen-zergak.
15. Erregai fosilei edo horiekin lotutako jardueri emandako dirulaguntzen amaiera.

•**Lehen sektorea:**

16. Lehen sektorea estrategiko bihurtzea, ekonomian, ingurumenean, kulturen, hizkuntzetan eta abarretan egiten duen ekarpenari balioa emanez.

17. Lehen sektoreko hondakinak murrizteko eta birzirkulatzeko tresnak ematea.
 18. Tokiko nekazariak aktibista gisa.
 19. Deskontaminatzeko baratzeak.
 20. Lehen sektorearen lanari balioa ematea eta ezagutza partekatzea.
- Energia berriztagarrien aldeko Itun Soziala:** energia horiek maila guztietan instalatzea erraztea eta bultzatzea, gizartean itzulkin positiboak sortuz.
21. Herritarren inplikazioa duten energia-komunitateak sustatzea.
 22. Bizitegi-teilatuak sustatzea, parke fotovoltaiko gisa.
 23. Energia kudeatzeko asoziazionismoa sustatzea.
 24. Emisio txikiko zonak ezartzea.
 25. Testuinguru-erlaketak. Etxebizitzarako eta bizitegi-parkerako finantzaketa eta legeria, adibidez, fatxadetan eguzki-plakak instalatzeko.
 26. Adierazleak komunikatzea: deskarbonizazioko / ekonomiako / emisioetako adierazleen ospea sortzea; eskualdeko rankingak sortzea/jardunbide onenei ospea ematea.
 27. Energia berriztagarrien lurralde-plan sektorialaren ezarpena garatzeko erantzukizun soziala / politikoa.
 28. Hirietako BEG isurien inbentarioa.
 29. Egokitzapen-neurriak ikusaraztea.
 30. Energia berriztagarrien inpaktuak konpentsatzea.
- Ekitaldien ingurumen-inpaktua** neurtzea, bereziki handien kasuan, eta minimizatzen saiatzea. Adib.: Bilbao Arima Berdea, Bilbao Convention Bureau.
- Arreta garraioan jartzea**, eta, bereziki, errepideko garraioan, sektore hori baita berotegi-efektuko gasen emisioen zati handi bat eragiten duena.
31. Mugikortasun jasangarriari laguntzeko programak, garraio publikoaren doakotasuna barne.
 32. Lan deslokalizatua sustatzea, eguneko ordu jakin batzuetara eta leku jakin batzuetara (zentro teknologikoak, industrialdeak, hiriburuak...) joan-etorri masiboak egitea saihesteko: bulego partekatuak, telelana, hainbat egoitza...
 33. Erregai fosilak darabiltzaten ibilgailuen erabilera pribaturako muga handiagoak ezartzea.
 34. Eredugarritasuna, garraioaren eta mugikortasunaren elektrifikazioaren arloan erreferente izatea.
- **Hiriak:**
35. Herriak eta hiriak birnaturalizatzea: berdeguneak, zuhaitzak eta abar handitzea.
 36. Bizitegi-sektorerako finantzaketa-plana.
 37. Kalitatezko espazio publikoa: plaza gehiago, topagune gehiago, ezagutzaren mugikortasun gehiago.
 38. Klima-babeslekuak, bero-boladen aurkako estrategia gisa.
 39. Euskal Hiriaren kontzeptua.
 40. Hutsik edo gutxiegi erabiltzen diren eraikin publiko guztiak helburu sozialetarako berrerabiltzea.

• **Gazteak:**

41. Gazteen inplikazioa tokiko ingurumen-eremuari dagokionez boterea hartzeko eta erabakiak hartzeko.
42. Ingurumen-aktibista gazteak konplize bihurtzea eta bozgorailuak izatea.

• **Ekosistemak babestea:**

43. Lurraldearen egokitzapena sustatzea, gure ekosistemak babestuz eta konponduz.
44. Karbonoa bahitzeko ahalmena handitzea lurralde mailan.
45. Kutsatuta egon daitezkeen industria-lurzoruen erabilera berreskuratzeko estrategia.
46. Ingurumenaren zaintzan bete-betean inplikaturik dauden sektoreak aitortzea eta duintzea.
47. Lurralde-oreka berdea landa-eremutik klima-aldaketari aurre egiteko: tokiko ekoizpena, ekosistemen zerbitzuak, basoen zaintza, lurralde-kohesioa...

2. gaia: Garapen jasangarrirako dimentsio ekonomikoaren lehentasunak. Trantsizio ekonomiko, teknologiko eta digitalaren arloan, Foroaren 2024 Kudeaketa Planean txerta daitezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

• **Teknologiaren erabilera:**

48. Elikagaien autosufizientzia eta klimaren erresilientzia areagotzeko (digitalizazioa, biosanitarioak...).
49. Garapen teknologikoak ingurumenean duen eragina aztertzea eta zaharkitze programatuaren aurka borrokatzea.
50. Teknologiaren erabilera etikoa eta kritikoa.
51. Demokratizatzea eta teknologiaren erabilera erraztea urrunago dauden kolektiboe-tan, adinagatik, egoera sozioekonomikoagatik, landa-inguruneetan egoteagatik...
52. Zerbitzu publikoak digitalizatzea inor atzean utzi gabe: prozesuak birdiseinatzea benetan digitalak izateko eta herritarren alfabetatze digitala sustatzea, eten digitalari helduz.
53. Trantsizio digitalean aukera-berdintasuna bermatzea teknologia digitalak eskuratzean, erabiltzean eta prestatzean, arau-erregulazioaren bitartez, adibidez.
54. Sektore ekonomiko ahulenen egokitzapen teknologikoa eta trantsizio digitala sustatzea, hala nola saltoki txikien egokitzapena.
55. Adimen artifizialaren ahalmenak identifikatzea ahalbidetzen duten programak.
56. ETEen trantsizio digitala babestea, adibidez: Gipuzkoa.

• **Sektore pribatuari laguntzea trantsizio iraunkorrerako bidean:**

57. Gehiago ikusaraztea garapen jasangarrirako diharduten enpresak eta erakundeak, kontuan hartuta askotariko tamainak eta sektoreak dituztela.
58. Karbono-aztarnak erakundeen balio-kate osoan duen eragina neurtzeko eta murrizteko tresna errazak eta aplikagarriak ematea.
59. Iraunkortasun-irizpide frogatuekin jarduten duten enpresentzako hobari fiskaletan aurrera egitea.
60. Trantsizio energetikorako PFEZaren desgrabazio-funtsa ("baldintzatua").

61. Zirkulartasuna sustatzen duten jarduerak ekonomikoki sustatzea, fiskalitate finalista barne, beren kabuz ezin baitute beste enpresa batzuekin baldintza berberetan lehiatu.
 62. Sektore pribatuan honako irizpide hauek txertatzeko eskakizunean aurrera egitea: garapen jasangarria, inklusioa (generoarena, biq+, kulturarena, adinarena, jatorria-rena...) eta aberastasuna birbanatzea. Horretarako, honako hau proposatzen da:
 63. Derrigortasun irizpideak sartzea pisu esanguratsua duten lizitazio eta dirulaguntzetan, enpresen estrategietan benetan eragin dezaten.
 64. Laguntzak/finantzaketa publikoa lortzeko trantsizio horiek gauzatzeko nahitaez bete beharreko egutegiak ezartzea.
 65. Politiken koherentzia-mekanismoetan aurrera egitea, hala nola enpresei laguntzeko programak erakunde publikoetan Garapen Jasangarriaz arduratzen diren sailek elkarrekin onartzea.
 66. Sektore pribatuak garapen jasangarrian dituen eragin negatiboak kontrolatzeko eta zehatzeko mekanismoak indartzea (ingurumena, pertsonen osasuna, lan-baldintzak...).
 67. Europako taxonomia euskal enpresetan integratzea.
- Kalitatezko enplegua:**
68. Gazteak lan-merkatuan duintasunez sar daitezzen sustatzea, prestakuntzen, beken, mentoreen, ekintzailatza erraztearen eta beste laguntza batzuen bidez.
 69. Lan-baldintzak hobetzea (soldatakoak barne) kualifikazio txikiko enpleguetan, enplegu horiek duintzeko (zaintzak, landa-eremua, kualifikazio txikiko industria/eraikuntza...).
 70. Arriskuan dauden pertsonen enplegarritasuna hobetzea:
 - adinekoak: reskilling.
 - migratuak: prestakuntza eta inklusioa.
- Ekonomia zirkularra:**
71. Hiri-eremuetan zirkulartasun-planak sustatzea/bultzatzea (bertan kontzentratzen dira kontsumoa eta ekoizpena).
 72. Birziklatzean eraginkortasunaren alde egitea eta produktu konpongarrien diseinuak berreskuratzea (osagai ateragarriekin).
 73. Desazkundera (ekonomia zirkularraren 7Rak).
 74. Etxeko ekonomia orain dela urte gutxi arte zirkularra izan dela jakitea eta herritarrei eredu horretara itzultzeko gida bat ematea, belaunaldien arteko konexioaren bidez.
 75. Ekonomia zirkularrari buruzko pedagogia egitea, bereziki gazteen artean.
- Hiriak:**
76. Jarduera sortzea hurbileko inguruneetan, hurbileko hiri-inguruneetan (auzoak), ikasleen parte-hartzearekin (arreta espezifikoko gunea eskoletan).
 77. Hiri-berroneratzeko prozesuetan, planetan eta tokiko estrategietan ikasleen parte-hartzea bultzatzea.
 78. Garapen ekonomiko jasangarria tokiko komunitateetan bizi dela ziurtatzeari garrantzia ematea.

•**Berrikuntza:**

79. I+G+b bultzatzeko apustu argia eta irmoa (ez epe laburrekoa), Europako batez bestekoa gutxienez berdinez (gainditzen ez badu).
80. Aukera-eremuen azterketa kritikoa egitea (RIS 3), klima-aldaketaren inpaktua kontuan hartuta.
81. ETEen eskola. Enpresen, unibertsitatearen eta herritarren arteko lotura. Enpresa traktoreak sortzea.

•**Ikuspegi lokal-globala:**

82. Euskaditik kanpo sortzen dugun **eragin geostrategikoari** erreparatzea, bai ekonomian, bai gizartean eta bai ingurumenean, ondorio negatiboak murrizteko.

•**Politika publikoa:**

83. 2030 Agendara bideratutako aurrekontu parte-hartzaileak.

3. gaia: Garapen jasangarrirako dimentsio sozialaren lehentasunak. Eraldaketa sozialaren, demografikoaren eta desberdintasunen arloan, Foroaren 2024ko Kudeaketa Planean sar daitezkeen proposamen zehatzak egitea, Euskadin aplikatzeko.

•**Aniztasunak:**

84. Kolektibo kalteberen errealitatea ezagutzea beren ikuspegietatik, lehen eskutik ezagutzeko eta erakunde-mekanismoetan txertatzeko (adibidez: AFA kanpaina, "ikusten duzuna baino askoz gehiago").
85. Lantaldeetan aniztasun handiena sartzeari herritar anonimoen artean: adin-aniztasuna, sexua, jatorria...
86. Eskola-segregazioa desagerraraztea, arreta immigrazioan bakarrik jarri gabe.
87. Immigrazioaren arloan, gure gizarteak egiten dituen ekarpenak jasotzea eta helaraztea.
88. Migratzaileen kualifikazioa eta enplegarritasuna indartzea.
89. Gaitasun desberdinak dituzten pertsonak atzean ez uztea eta haien eskubideak bermatzen saiatzea, baita lanerako eskubidea ere.
90. Lehentasuna: inor atzean ez uztea. Giza bilakaerarik ez dago desberdintasunak elikatzen baditugu.
91. Osasun mentaleko arazoak dituzten pertsonak dituzte langabezia-maila handienak. 10etik 7k ez dute lanik.
92. Ordezkaritza txikia sentitzen duena ahalduntzea.
93. GJHen inplementazioan parte hartzea Euskadin bizi diren kultura berrietan.

•**Erronka demografikoa:**

94. Zahartze aktiboa sustatzea, beren errealitate eta premietara egokitutako zaintza-sistema egoki baten bidez.
95. Tokiko zaintza-ekosistemak sustatzea eta eraberritzea.
96. Hiriak biztanleriaren zahartzera egokitzea, hiri-antolamenduko plan orokor egoki bidez eta bizikidetzaren sortzen duten espazio publikoen kalitatea hobetuko duten hiri-proiektuen bidez.

97. Nahi ez den bakardadearen gizarte-erronkari heltzea.
98. Dagoen talentu seniorren aprobetxamendu handiagoa.
99. Jaiotza-tasa sustatzea, garapen ekonomikoaren eta kontziliazio jasangarri erantzukidearen bidez.
100. Hezkuntza-laguntzak eta beste baliabide batzuk indartzea adin goiztiarretan (0-6 urte).
101. Belaunaldien artekootasuna sustatzea, enpleguan sartuz.

•Gazteak:

102. Gazteen osasun mentalari heltzea.
103. Gazteak garapen jasangarriko prozesuetan sartzea, haien parte-hartzea eta garrantasun-mekanismoak sustatuz.
104. Gazteen emantzipazioa epe labur, ertain eta luzean sustatzeko estrategiak eta ekintzak abian jartzea.
105. Kultura arteko truke-programak gazteen boluntariora sustatzeko.
106. Gazteei parte-hartze guneetan ahotsa ematea.
107. Gazteei arreta ematea eta haien parte-hartzea sustatzeko espazioak eskaintzea.
108. Belaunaldien arteko "birkonexioa", gure ongizate-maila lortzea kostatu zaigunaren "ahantzuraren" aurrean.
109. Udal-jardunbide hobeak, EGK bezalako aliantzen bidez.
110. Gazteen talentua kudeatzea.

•Hezkuntza:

111. Bizitza osoko hezkuntza. Funtsezko eragileen ezagutza eta esperientzia zehatzak izatea:
 - Sektore pribatua.
 - Urratutako kolektiboak.
112. Hezkuntza-laguntzak eta beste baliabide batzuk indartzea adin goiztiarretan (0-6 urte).
113. Giza eskubideen eta balioen arloko prestakuntza, hezkuntza formalean zein ez-formalean.
114. EHUK kalteberatasun-egoeran dauden ikasleentzako programak gara ditzan sustatzea.
115. Lanbide Heziketako 2030 Agenda sustatzea, TKNIKAren eta Berritzegune Nagusiarren arteko lankidetzaren hobetuz.
116. Eskolako 2030 Agendaren finantzaketa bermatzea.

•Garapen iraunkorraren aldeko herritarren kultura-aldaketa sustatzea:

117. Garapen jasangarriaren sustapenean kultura eta kultura-eragileak txertatzea, ikusaraztea eta sustatzea, eta eragile horiek 2030 Agendaren prozesuetan sartzea.
118. Euskara elementu kohesionaile gisa sartzea 2030 Agendaren kontratu sozialean.
119. Entzuteko sareak. Herriko/auzoko elkarrizketa. Osasun mentala. Enpatia. Anaitasuna. Elkarrekiko enpatia eta entzutea sustatzea espazio mistoen bitartez: herritarkargu publikoak, herritar-teknikariak, erakunde mota desberdinak, aniztasunak eta kolektibo kalteberak ordezkatzeko dituzten pertsonak.
120. Euskal aliantza herritarrei irekitzea.

121. Herritarren arteko enpatiaren balioa berreskuratzea, kontzientziatzeko eta gizarte-arazoak konpontzeko ekintzak egiteko oinarri gisa.

•**Euskadi Landatarra eta Urbanoa** elkarlotzea:

122. Landa-eremuetako bizitza bideragarri egitea nekazaritza harago.

123. Landa-bizitzako jardunbide egokiak ikusaraztea (adibidez: Koartango).

124. Landa- eta hiri-eremuko birkonexioa sustatzea pertsonengan (adibidez: Gure Lurra, Gipuzkoa).

•**Gizonen eta emakumeen arteko berdintasuna:**

125. Eragin-estrategiak eta -ekintzak abian jartzea, genero-berdintasuna maila guztietan sustatzeko epe labur, ertain eta luzean.

126. Zaintza berrantolaketa soziala teoria feministatik. Zaintza-sistema koordinatzea hiru lurraldeen eta administrazio-mailen artean.

-Tokiko zaintza ekosistemak.

-Lurralde zainzaileak eta kultura anitzekoak.

•**Osasuna:**

127. Arreta osasunaren prebentzioan jartzea, bereziki adinekoentzako jardueren bidez.

128. Osasun mentalerako ohiturak eta zaintzak sustatzea gizarte osoarentzat.

129. Osasun mentaleko arretan esku har dezaketen eragilei baliabideak ematea.

•**Gizarte-ekintza:**

130. Gizarteratze-sistemen arteko tokiko mahaiak: zerbitzu guztiak koordinatuko dira, eta, horrela, pertsonen gizarte-babesa emateko arreta erraztuko da.

131. Errentaren edo kalteberatasun-egoeraren arabera automatikoki ematen (eta igo-tzen) diren laguntzak.

•**Gobernantza:**

132. Deliberazio-demokrazia, herritarrek gero eta gehiago parte har dezaten erabakiak hartzen, herritarren batzarrak abian jarri, berrikuntza demokratikorako tresna gisa, gizartearen aniztasuna txertatzeko (parte-hartzaileak modu ordezkatzailean hautatzen dira).

133. Herritarrei aktiboki entzutea benetako premiei erantzun dieten erabakiak hartzeko.

134. Klimaren eta gizarte-ekintzaren aldeko ekintza lotzea: klimaren aldeko narratiba gizarte-eremutik.

135. Ez bereizi ekonomia, gizarte eta ingurumena. Elkarren artean lotuta daudela eta dimentsio estankoa ez direla jakitea.

136. Ekintza iraunkorren zeharkako onurak kuantifikatzea.

137. Siloetan lan egiteari uztea, bai barruan, bai beste administrazio publiko batzuekin, administrazio mailan.

138. 2030 Agenda bultzatzeko herritarren plataformak sortzen laguntzea (adibidez: Klima-aldaketaren aurkako borroken herritarren plataforma).

139. Erakunde eta administrazioen arteko jasangarritasun estrategikoa eta zeharkakoa.

140. Harreman eta sinergia gehiago Eragile Anitzeko Foroko lantaldeen artean.

141. GJHen arabeko lantaldeak egitea.

142. Gizarte-, ingurumen- eta gobernantza-adierazleak kontratazio publikoan eta pribatuan.

•**Sektore pribatua:**

143. Enpreetan (generokoak, dibertsitate funtzionalekoak, jatorrikoak...) berdintasuna sustatzea, laguntzen, erraztasunen eta abarren bidez lagunduz.

144. Balio ez-linealak dituen enpresa-kultura sustatzea.

145. B Corp-ei bultzada bat ematea.

146. ESG (Environmental, Social eta Governance) ziurtagiria Euskadin: Nola izan punta-puntakoak?

147. 30 orduko eta 10 orduko lanaldia gizarte-lanean.

148. Enpresen administrazioari asmo sozialeko sentimendua bultzatzea.

149. Talentua. Talentua erakartzeko eta atxikitze programak, talentu seniorra kudeatzeko programak barne.

•**Komunikazioa eta sentsibilizazioa:**

150. Komunikazio erraza. Atera ziren proiektuei balioa ematea.

151. Banakako kontzientziazioa eta interpelazioa.

152. Kode ireki lehenetsia, datuen egiaztapena sustatzeko, negazionismotik sustatzen diren gezurrak, fake news-ak saihestuz.

153. Zirkulua ireki, banakako ekintza eraldatzaileak komunikatzeko ardura hartuta.

154. Sentsibilizazioa egungo problematikekin eta desberdintasunekin.

155. Jardunbide egokiak eta adibideak ikustea, lagungarri eta traktore izan daitezen.

•**Bizikidetza:**

156. Arreta komunitarioa. Eragile sozialak eta komunitarioak ahalduntzea eta konektatzea, aurrerapenaren eragile gisa.

157. Bakea, memoriarako politika publikoak bultzatzea, "bakea ez baitago modan", baina beharrezkoa da enpatian hezteko eta gorrotoa prebenitzeko.

5. Dokumentua

Guneak Ekimenetik

GJHen aldeko

Euskal Aliantzara,

“2030 Agenda

Euskadi Kontratu

Sozial baterako”

Adierazpenaren bidez

Memoria

Guneak Ekimenetik GJHen
aldeko Euskal Aliantzara,
**“2030 Agenda
Euskadi Kontratu
Sozial baterako”**
Adierazpenaren bidez

2024ko martxo

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia
Lehendakaritza – Eusko Jaurlaritza

Sarrera eta aurrekariak

Euskadiko gizarte- eta ekonomia-sarean dauden sektore guztietan 2030 Agenda sustatzeko asmoz, XI. Legegintzaldian zehar, Eusko Jaurlaritzak talde pilotu bat sortzea bultzatu zuen, Euskadi 2030 Gunea izeneko. Talde pilotu hori hainbat sektore ordezkatzeko zituzten 17 erakunde osatzen zuten, hala nola hezkuntza, industria-sektorea, elkargo profesionalak, erakunde publikoak, hirugarren sektore sozialeko erakundeak edo zentro teknologikoak, eta, guztien artean, ekonomia-, gizarte- eta ingurumen-esparruak ere hartzen zituzten.

Euskadi 2030 Gunea prozesuaren ondorioz, euskal erakundeentzako Gida praktikoa adostu zen: “Nola inplementatu 2030 Agenda eta nola lagundu Garapen Jasangarrirako Helburuei”. Gainera, ekimenak taldeko erakundeek bultzatutako jardunbide egokiak identifikatu zituen, eta horiek Gidan txertatu ziren adibide zehatz gisa; halaber, hainbat erakunderen arteko proiektu komun potentzialak identifikatu zituen, aliantzak eta proiektu zehatz partekatutako bultzatzeko.

Eragile anitzeko lankidetzaren ekimen horren helburua zen Euskadin aliantza sendoa bat eratzeke aukerak aztertzea, etorkizunean proiektuak ezartzeko eta eragile gehiagoren atxikipenaren bidez haien eskalagarritasuna bermatzeko balioko zuena.

XII. Legegintzaldian, eta sailen eta erakundearen arteko gobernantza-mekanismoak ezartzeko eta lankidetzaren eta parte-hartze publiko, pribatu eta soziala errazteko, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroa eratu zen (aurrerantzean, 2030 Agenda Euskadi Foroa edo Foroa).

Osoko Bilkuraren lehenengo bileran, 2021eko azaroaren 9an, “Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren egitura, lehentasunak eta lehen lan-agenda” dokumentua onartu zen. Bere edukiaren arabera, Foroak honako organo hauek ditu: Osoko Bilkura, Batzorde Iraunkorra eta bost Lantalde: Gobernantza, Bultzatu 2050 Euskadiko Hiri Agenda, Eraldaketa Soziala, Eraldaketa Energetiko-klimatikoa eta Eraldaketa Ekonomiko-digitala.

Horrez gain, eta Foroaren dinamiken barruan partaidetza soziala eta eragile anitzeko lankidetzaren zabaltzeko pentsatutako gune bat sortzeko helburuarekin, 2022ko otsailaren 7an, Guneak Ekimena eratu zen, hasiera batean, Eraldaketa Sozialaren, Eraldaketa Energetiko-klimatikoaren eta Eraldaketa Ekonomiko-digitalaren Lantaldeekin bat zetozen hiru mahai zituena.

2021eko ekainaren 29an, Eusko Jaurlaritzaren Legegintzaldiko plan estrategiko gisa onartutako 2030 Agendaren Lehentasunen Euskal Programan jasotako aurreikuspenetako baten garapenari erantzuten zion ekimen horrek. Zehazki, bigarren lehentasunaren barruan (“Koordinazioa eta lankidetzako gobernantza”), “2030 Agenda Guneak Lankidetzaren Mahaiak” bultzatzea aurreikusten zen. Mahai horiek “Euskadi 2030 Gunea esperientzia hartuko zuten erreferentzia gisa, jardunbide egoki hori biderkatu eta hedatu ahal izateko, 2030 Agendarekiko eta GJHekiko konpromisoa sustatzeko eta aplikatzeko erakunde mota guztietan”.

I. Guneak Ekimena, lau lan-ildo eta hiru erronka nagusi

2022ko irailaren 20an, Guneak Ekimenaren hiru mahaiek batera egindako bileran, hiru eremuak gune bakar batean bateratzea erabaki zen, eta Guneak Ekimena eragile anitzeko lankidetza-laborategi bihurtu zen, Foroko organo guztiekin lotuta.

Koordinazio hobea lortzeko, talde eragile bat eratu zen, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Idazkaritza Nagusia buru duena eta honako erakunde hauek osatzen dutena: UN Etxea, Arantzazu Lab eta GJHen Arabako Aliantza, BBK Fundazioa-BBK Kunarekin, Kutxa Fundazioarekin eta Vital Fundazioarekin batera. Gainera, Euskaliten laguntza dute erakundeetan eta enpresetan 2030 Agenda ezartzeko, eta Deusto Cities Lab-en laguntza, herritarrak aktibatzeke. Talde eragile horiei Mondragon Korporazioa, Basque Culinary Center, Unicef, Sareen Sarea eta Hibridalab gehitu zitzaizkien geroago.

Guneak Ekimenaren ekintza-plana honako lan-ildo hauen bidez hedatzen da:

- Eragile anitzeko partaidetza eta lankidetza. 2030 Agenda Euskadi Foroaren dinamika iragazkortzea, proiektu zehatzen eta partekatuen garapenaren inguruko parte-hartze eta lankidetza publikorako, pribaturako eta sozialerako bideak zabalduz.
- GJH ikuspegia hedatzea enpresetan, erakundeetan eta instituzioetan. Jasangarritasunaren eta elkartasunaren ikuspegia ezartzen laguntzea, 2030 Agendaren eta GJHen bidez, era guztietako erakundeen, enpresen, entitateen eta instituzioen barne-prozesuetan.
- Dibulgazioa eta herritarren aktibazioa. 2030 Agendaren dibulgazio sozialaren helburuan laguntzea eta herritarren inplikazioko esperientziak bultzatzea gizarte-eremu guztietan.
- Nazioarteko proiektzioa. Guneak osatzen duten eragileen jarduerak koordinatzea eta lehenestea, nazioartean duten proiektzioarekin eta Nazio Batuen Local 2030 Idazkaritzarekin eta Maila Anitzeko Gobernantzaren etorkizuneko HUBarekin duten harremanarekin lotuta.

Horretarako, Guneak Ekimenaren aktibazioak hiru erronka nagusi ditu:

- KONEKTATU: Euskadiren ikuspegi partekatua ezartzea, Garapen Jasangarriko Helburuekin (GJH) konprometitutako eskualde gisa. Eragileen artean aliantza berriak sortzen laguntzea. Baliabideen eta ezagutzen trukea sustatzea Guneak Ekimeneko kideen artean.
- ERAIKI: aliantza eta lankidetza berriak aktibatzea, Euskadiko GJHen ekosistema indartzeko. Hainbat sektoreen arteko lankidetza-aukerak identifikatzea eta eragile gehiago motibatzea GJHekin konprometitzera. Euskadin GJHak lortzen lagunduko duten ekimen zehatzak bultzatzea, eragin nabarmena eta neurgarria sortuz. Euskadiko GJHen ekosistemari buruzko narratiba sendoa eta koherentea garatzea.
- ZABALDU: ekintza bateratuen portafolio partekatua diseinatzea eta garatzea, Euskadiko GJHe-kin lotutako erronka premia-koenei aurre egiteko. Lurralde-mailara eraman ekimen arrakastatsuak, irismena handitzeko eta Euskadiko zein planetako beste eremu geografiko batzuetan errepikatzeke.

Azken erronka horri dagokionez, talde eragilea gai izan da kideen artean 70 lankidetza-proiektu potentzial baino gehiago identifikatzeko, 2030 Agenda Euskadin garatzeko funtsezkoak diren proiektuen *Portfolio Guneak* definituz.

Hurrengo urratsa, ariketa bera une honetan Guneak Ekimena osatzen duten 100 kide baino gehiagoren artean egitea izango da. Hori guztia, 2030 Agendaren garapenaren inguruan partaidetza eta lankidetza publikorako, pribaturako eta sozialerako bideak zabaltzeko hasierako helburuarekin, proiektu zehatzen eta partekatuen bitartez.

II. GJHen aldeko Euskal Aliantza eta “2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako” Adierazpena

Aipatutako hiru erronkak garatze aldera, Guneak Ekimenak GJHen aldeko Euskal Aliantza proiektua garatu zuen 2023an. Horren emaitza izan zen 2023ko urriaren 2an Gasteizko Artium Museoa egin-dako jendaurreko aurkezpena. Une hartan, Aliantzak 55 entitateen atxikimendua zuen, eta bilduma hau itxi arte 90 erakunde baino gehiagotara zabaldu da.

Aliantza horren bidez, euskal erakundeek eta Euskadiko eragile akademiko, zientifiko, ekonomiko eta zibil ugari GJHekiko konpromiso irmoa dute. Akordioaren oinarria “2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako” adierazpena da (https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/alianza_vasca_ods/eu_def/adjuntos/Atxikimenduak-Aliantza-eus.pdf). Adierazpen horrek honako bost konpromiso eta bost inplikazio praktiko ditu:

1. Gizarte-eragileen eta erakundeen arteko lankidetzaren indartzea. 17. GJHarekin bat etorriz, 2030 Agenda garatzeko ahaleginak bateratzeko konpromisoa hartu da lehentasun gisa. Konpromiso horrek eskatzen du gizarte-eragileen eta erakundeen arteko lankidetzarako eta kontuak emateko esparruak indartzea.

Sektoreko lehentasun partekatutako identifikatzen laguntzea, bai eta proiektu adierazgarriak batera sortzen ere, eta adostea 2030 Agenda Euskadi Foroaren Guneak eremua erreferentzia-gune bihurtzea GJHen aldeko Euskal Aliantzaren proiektuen deliberazioarako, gobernantzarako, jarraipenerako eta sustapenerako.

2. GJHak ezartzea enpresen eta erakundeen kudeaketan eta barne-funtzionamenduan. 2030 Agendaren jasangarritasun- eta elkartasun-printzipioek, aurrerapen- eta lehiakortasun-faktoreak izateaz gain, entitateen eta enpresen barruan eraldaketa-metodologia berri bat ezartzea dakarte, helburuak, baliabideak eta funtzionamendua zehazterakoan.

Adierazpenarekin batera aurkeztu zen “Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida” bai eta haren erreferentzia-esparrua ere pixkanaka txertatzea erabaki zen. Aliantzak konpromisoa hartu zuen aurrekontuak egitean eta kudeatzean eta partekatutako adierazleak erabiltzean GJH ikuspegia aplikatzeko.

3. 2030 Agenda zabaltzea eta sustatzea, eta herritarren parte-hartzea eta inplikazioa bultzatzea. 2030 Agenda zabaltzea, gaur egun munduak behar dituen eraldaketa nagusiei erantzun globala, tokikoa eta pertsonala emateko. Era berean, GJHei buruzko dibulgazio-, prestakuntza-, hezkuntza-, herritarren partaidetza- eta elkarrizketa- eta eztabaida-guneak sortzeko programak bultzatzea erabaki zen. 2030 Agenda zabaltzea, gaur egun munduak behar dituen eraldaketa nagusiei erantzun globala, tokikoa eta pertsonala emateko.

4. Elkartasun- eta jasangarritasun-printzipioak bultzatzea, 2030 Agendaren oinarri gisa. GJHen elkartasun- eta jasangarritasun-printzipioak sustatzea euskal gizartean, 2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozialaren oinarri gisa, eta, hala, 2030 Agendaren protagonista diren herritar aktiboak sustatzen laguntzea. Era berean, 2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozialaren filosofia eskaintzen duten ekimenak partekatzea erabaki zen, herritarrak inplikatzeko, parte hartzeko, ahalduntzeko eta GJHei egiten zaien euskal ekarpenaren partaide egiteko.

5. Euskal esperientzia modelizatzea eta nazioartean trukea bultzatzea. Aliantzak konpromisoa hartzen du 2030 Agenda nazioartean bultzatzen laguntzeko 2030 Agendaren lokalizazioarako eta lankidetzarako gobernantzarako euskal esperientziaren modelizazioaren bidez eta nazioarteko beste errealitate batzuekin jardunbide egokiak topaketa-, ikaskuntza- eta trukatzeko-guneak sortuz. Hala-ber, lokalizazioa eta nazioartekotzea aldi berean egiteko konpromisoa hartzen du.

Azkenik, nazioarteko esparruari dagokionez, Aliantzak erabaki du Local 2030 Idazkaritzarekin interlokuzio eta lankidetzan aritzeko esparru bat ezartzea, Euskadin eta nazioartean sortutako espazioetan euskal esperientziak zabaltzen laguntzea, eta Local 2030 Idazkaritzari lotutako maila anitzeko eta eragile anitzeko gobernantza-huba eratzen parte hartzea.

Proposamen honek asmo bikoitza du. Alde batetik, instituzionalizatzea, epe luzean egonkortasuna eta jarraipena emateko eragile anitzeko lankidetzarako Guneak Ekimenari, eta, horrela, GJHen aldeko Euskal Aliantza indartzea. Bestalde, 2030 Agendaren lokalizaziorako Nazio Batuen Local 2030 Koalizioarekin harreman estrategiko, arin eta operatibo bat ezartzea, Local 2030 Idazkaritzaren bidez, Nazio Batuen ekosistemari 2030 Agendaren maila eta eragile anitzeko gobernantza-eredu bat eskainiz, planetako beste leku batzuetara eraman daitekeena.

Ildo horretan, Adierazpenak jasotzen duen bezala, helburu globalak behar bezala garatu ez diren arren, eta aurkako testuingurua gorabehera, munduak ezinbestean egin behar du aurrera agenda global hori betetzeko bidean.

Aberastasunaren birbanaketa eta jasangarritasun ekologiko eta soziala lehentasunezko helburutzat hartuko dituen eredu bat behar dugu. Azken batean, eredu berriak behar ditugu, hazkunde ekonomiko mugagabearen imajinario nagusitik ateratzen direnak, eta berriz ere pertsonak zaintzea eta bizitza beren kezken eta analisisien erdigunean jartzen dutenak.

Beharrezkoa da erantzun positibo bat sustatzea, inflexio-puntu bat sortzen lagunduko duena. Euskadin ez dugu nazioarteko erabakiak aldatzeko araugintza-ahalmenik, baina eragiteko gaitasuna dugu, bai eta laguntzeko borondatea ere.

III. Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida

Aliantza aurkeztu zen egun berean, eta bigarren konpromisoari dagokionez (Adierazpenaren inplikazioa), "2030 Agenda enpresetan eta erakundeetan garatzeko gida" ere aurkeztu zen (https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/transicionsocial_agenda2030/eu_def/adjuntos/Guia-ODS-EUS.pdf). Gida honek GJHekiko konpromisoa barne-kudeaketan txertatzeko aukera eskaintzen die mota guztietako erakundeei.

Lehenik eta behin, enpresei eta erakundeei laguntzeko tresna da Nazio Batuen 2030 Agendarekiko konpromisoa garatzen eta GJHekin aurrera egiteko jarrera hartzen.

Bigarrenik, diagnostikoa, antolaketaren hobekuntza eta emaitzen bilaketa kokatzeko esparru gisa ulertzen da, kudeaketa- eta lehiakortasun-eredu arduratsuen, iraunkorren eta solidarioen bidez.

Eta, hirugarrenik, erreferentzia multzo bat da, Garapen Jasangarrirako 17 Helburuek gonbidatzen gaituzteten eraldaketetan modu partekatuan, malgutasunez eta progresibotasunez aurrera egiteko.

Gidaliburua aplikatzeari dagokionez, hiru fasetan garatzen da: hurbilketa, hastapena eta sakontzea, Kudeaketan GJHak txertatzeko Markoaren sarrerarekin amaitzen dena (webgunea: www.euskalit.net/agenda2030).

IV. Iñigo Urkullu Lehendakariaren balorazioa

GJHen aldeko Euskal Aliantzaren aurkezpenean, Lehendakariak nabarmendu zuen GJHen aldeko Euskal Aliantza, "2030 Agenda Euskadi Kontratu Sozial baterako" Adierazpena eta "Enpresetan eta erakundeetan 2030 Agenda garatzeko gida" hiru ekarpen oso garrantzitsuak direla. "Ez dira hitzak. Ekintzak dira. 17. GJH aliantzak ehuntzeko eta lankidetzan aritzeko berriazko gonbidapena da. Ekintza horiek praktikara eramandako helburu horren aplikazio zehatza adierazten dute".

Azpimarratu zuenez, "ez da erraza lotzen gaituena banatzen gaituen horren aurretik jartzea. Ez da erraza, baina funtsezkoa da Garapen Jasangarrirako Helburuak lortzeko, planetak eta munduak lankidetzakultura hori behar dute. Euskadik ere behar du, eta gure gizarteko pertsonen orainak eta etorkizunak ere bai".

Gogoeta-ildo horri jarraituz, honako hau nabarmendu zuen: "55 erakunde ados jartzea, GJHen aldeko Euskal Aliantzak egin duen bezala, lorpen handia da, eta nabarmendu eta aitortu egin behar da. Badakigu zein zaila den akordio txikiak lortzea. Pentsa dezagun munduko herrialde gehienak 17 helbururen inguruan bateratzeak duen konplexutasunean. Hori da 2030 Agenda: Mundu mailako eta tokiko akordio bat".

Amaitzeko, honako hau adierazi zuen: “Ezer ez da aldatzen ezer aldatzen ez badugu. 2030 Agenda aldaketa- eta itxaropen-agenda bat da. GJHen aldeko Euskal Aliantzak bide eman dio itxaropen horri”.

V. Guneak Ekimenaren eta GJHen aldeko Euskal Aliantzaren partaideak

Hauek dira GJHen aldeko Guneak Ekimena eta Euskal Aliantza osatzen duten 90 erakunde baino gehiago:

A&B Laboratorios de Biotecnología	Deusto Unibertsitatea
Accem	eCivis Asociación
Aclima	EDE Fundazioa
Alboan	Egibide
Alianza Alavesa por el Desarrollo Sostenible 2030	EGK-Euskadiko Gazteriaren Kontseilua
Alium Consulting	ELIKA Fundazioa
Arantzazu Lab	Elkargi
ASKORA	Emakunde
ASLE	Eragintza Fundazioa
Athletic Club Fundazioa	Euskadiko Parke Teknologikoa / Parque Tecnológico de Euskadi
Auren	Euskalit
AZTI	Euskalmet
Baketik Fundazioa	Eusko Ikaskuntza
Basque Culinary Center	EVE
Basque Team	Feeldot
BasquePro	Fondo Formación Euskadi
BBK Kuna	Foro Rural Mundial / Munduko Landagunea
BC3 Basque Centre for Climate Change	Fundación Alavés
BDCC (Basque District of Culture and Creativity)	Fundación Novia Salcedo
Berritzegune Nagusia	Fundación Vital Fundazioa
BIKOnsulting	Geoparkea
Bilbao Convention Bureau	Gipuzkoa 2030
Bilbao Metropoli 30	Globernance
Bolton Food-Conservas Garavilla	Grupo Arania
Coca-Cola Europacific Partners Iberia	Grupo Campezo
Colegio Trinitarias	HETEL-Heziketa Teknikoko Elkartea (Asociación de centros de formación técnico profesional de Euskadi)
Consultores de empresa-CDE	Hibridalab
Coop&Co	Iberdrola
Cruz Roja en País Vasco	
Deusto Cities Lab	

Ihobe	Real Sociedad Fundazioa
Ikuspegi	REAS Euskadi
Ingeteam	Sareen Sarea
Instituto de Economía Pública. UPV/EHU	SIIS
Instituto Vasco de Criminología / Kriminologiaren Euskal Institutua. UPV/EHU	Sinnple
Integra Soluciones Empresariales	Sociedad Deportiva Eibar
Izaite	SPRI
Jakiunde	Tecnalia
Kutxa Fundazioa	The Languages of Energy
Last Tour	Tknika
Lurguia Fundazioa	Tubacex
Mondragón Corporation	UN Etxea
Mondragón Unibertsitatea	Unesco Katedra
Mugarik Gabeko Ekonomialariak	Unicef Comité Pais Vasco
Mutualia	UNRWA Euskadi
Orkestra	UPV-EHU
OSI Barrualde-Galdakao	Vicinay Sestao
PKF-Attest	

6. dokumentua

Foroaren Osoko
Bilkuraren
Adierazpenak

2030 Agenda: premia eta aukera. Euskadiren konpromisoa

Mende honen hasieratik, munduak zalantzazko bidegurutze berri bati egin behar dio aurre. Euskadik ere bai. Badakigu beharrezkoa dela trantsizio hirukoitza: energetiko-klimatikoa, ekonomiko-digitala eta soziala, sanitarioa eta demografikoa. 2020ko martxotik, pandemia bat jasaten ari gara, eragin sanitario, ekonomiko eta sozial larria globalizatu duena.

Panorama honek krisian dagoen mundu bat deskribatzen du, eraldaketa sakon baten premiaren eta aukeraren aurrean jartzen gaituena. 2030 Agenda erantzun egokia da gure errealitate globala eta tokikoa eraldatzeko premiari eta aukerari erantzuteko. Euskadiren, bere erakundeen, bere gizarte-eragileen eta euskal gizarte osoaren konpromisoa izan da eta da.

2017ko apirilaren 10ean, Euskadi Basque Country 2030 Lehen Agenda onartu genuen. Harrezkero, ezin konta ahala ekimen garatu dituzte euskal erakundeek eta gizarte-eragileek. Euskadi herrialde aitzindaria eta erreferentea da nazioartean Garapen Iraunkorrerako Helburuen konpromisoan eta garapenean.

Garapen Iraunkorrerako Helburuak bultzatzeko eta kokatzeko nazioarteko lidergoan jarraitzeko erabakia hartu dugu. 2030 Agendak erakunde, eragile sozial eta ekonomiko guztiak eta gizarte osoa interpelatzen ditu. Agenda horrek justiziaren, iraunkortasunaren, elkartasunaren eta nazioarteko lankidetzaren ikuspegi globala eta tokikoa eskatzen du.

Egindako ibilbidean oinarrituta, Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile anitzeko Foroa eratzen da gaur. Eusko Jaurlaritzako sailek, hiru Foru Aldundiek, EUDELeK, hiriburuetako Udalek, unibertsitateek, lankidetzak publiko-pribatuaren ordezkari diren erakundeek eta gizarte zibil antolatutak parte hartzen dute bertan.

17. helburuak aliantza-metodologia eskatzen du. Bilera horrek berariaz erantzuten dio edukiari. Lankidetzak ezinbestekoa da. Aurrera egin, hobetu eta errealitatea eraldatu ahal izango dugu, elkarlanean aritzeko eta aliantzak egiteko gai bagara.

Foro hau bateratze-gune bat da, erakundeen arteko baterako gobernantza-esparru bat, eta erakundeen eta gizarte-eragileen arteko lankidetzak gobernantzarako esparru bat. Herri-lehentasun gisa partekatze borondatea adierazten du 2030 Agendak. Puntu honetan datza bere garrantzia. Lehenengo helburua koordinazioa eta hitzarmena optimiza-

tzea da, 2030 Agendaren gobernantza-praktika on bat eraikitzeko eta eskaintzeko. Hori oinarri hartuta, lau erronka nagusi ditu:

- **Lehenengoa.** Klima-aldaketari buruzko nazioarteko akordioei balio erantsia ematea. Hau da ekintza areagotzeko eta finantzazioa lehenesteko unea. “Basque Green Deal” daukagu. Glasgowko COP 26 kooperatibaren akordioak gutxieneko gisa hartzen ditugu, eta Euskadik helburu hauetan anbizioa gehitzea proposatzen du: deskarbonizazioa, berotegi-efektuko gasen deuseztapena, karbono-neutraltasuna, energia berriztagarriak eta biodibertsitatea.
- **Bigarrena.** Hiri Agenda bat koordinatzea eta sustatzea, ekosistema berde eta inklusiboko hiria, mugikortasuna eta hirigintza bultzatzeko.
- **Hirugarrena.** Ekitatean oinarritutako trantsizio ekonomiko-digital inklusibo baten erronkei irtenbideak emango dizkieten proiektu eta ekimen teknologikoak identifikatzea, partekatzea eta bultzatzea.
- **Laugarrena.** Lankidetzan aritzea giza duintasuna eta giza eskubideak defendatzeko, pobrezia-rekin eta bazterkeriarekin amaitzeko, genero-berdintasuna bermatzeko eta erronka demografikoari batera erantzuteko.

2030 Agendak adostasun handia lortu du mundu osoan. Euskadin ere adostasun handia lortzeko arrazoia izan behar du. Garapen Iraunkorreko Helburuek kontratu sozial berri baten edukia eskaintzen dute, ikuspegi globalarekin eta tokikoarekin, dimentsio politikoarekin eta pertsonalarekin, bokazio inklusiboarekin eta justizia sozialarekin.

Mundua krisian dago. Premia bat dugu eta aukera bat dugu. 2030 Agenda Nazio Batuen akordio bat da, nazioarteko ahalegin onenak lerrotzeko, mundu justuagoa, ekologikoagoa, oparagoa eta baketsuagoa lortzen laguntzeko. Krisian dagoen mundu honek planteatzen digun premiari eta aukerari emandako erantzuna da. Premia eta aukera planetarientzat eta pertsonentzat. 2030 Agenda Euskadiren konpromisoa da.

Trantsizio Sozialaren eta **2030 Agenda**ren Eragile Anitzeko Foroa

Foro Multiagente de Transición Social
y **Agenda 2030** en Euskadi

2030 Agenda mundu-mailako batasun- eta konpromiso-esparrua da, basakeriaren eta izugarrikeriaren atzerakadaren aurrean

2020aren hasieratik 2022aren hasierara arte, 2030 Agendak ezin izan zion ihes egin pandemiaren eraginari. Horren ondorioz, pertsonen eta herrialdeen arteko desberdintasunaren arrakalak handitu dira. Orduan aldarrikatu genuen Garapen Jasangarrirako Helburuekiko konpromisoa pandemiaren aurretik baino are beharrezkoagoa zela. Orain, eragin globaleko gertaera berri batek agenda honen berrirakurketa batera garamatza.

2015ean, Nazio Batuen Erakundeak 2030 Agendarekin gizateriarentzat garrantzi kritikoa duten bost eremu definitu zituen: pertsonak, planeta, oparotasuna, bakea eta aliantzak. Errusiar armadak Ukraina inbaditu izana, nazioarteko zuzenbidearen urraketa onartezina izateaz gain, lehenetsun neurgarriko horietako bakoitzaren aurkako eraso zuzena da.

·*Pertsonak*. Gizakiek beren potentziala duintasunez eta berdintasunez egin dezaten zaintzea. Gerrak ahulenen sufrimendua eta zigorra areagotzen ditu. Giza duintasunaren kontrako guztia ordezkatzen du. 2030 Agendak batasuna eta konpromiso humanitarioa esan nahi du gaur egun Ukrainatik ateratako errefuxiatuen harreran. Euskadi helburu horretara bideratuta dago.

·*Planeta*. Gerra kolapsoaren aliatua da. Dena jasanezina egiten du. Mehatxu bat da ekosistementzat eta lurralde kaltetuenen etorkizunarentzat. Dena jartzen da arriskuan, energiatik edo garraiotik hasi eta elikagai- edo hornidura-baliabideetaraino. Garapen Jasangarrirako Helburuekiko batasuna eta konpromisoa energia- eta klima-eraldaketaren iparrari eusteko. Euskadin, Basque Green Deal.

·*Oparotasuna*. Gizakiek bizitza oparoaz eta aurrerapenaz gozatzeko aukera izan behar dute. 2030 Agendak inor atzean ez uzteko ibilbide-orria zehazten du. Pertsonen, familien, enprenen eta sektore ahulenei eta zailtasun gehien dituztenei laguntzeko batasuna eta konpromisoa. Euskadik elkartasunez eta neurri zehatzekin erantzungo du berriro, susperraldi ekonomikoa eta enplegua defendatuz.

·*Bakea*. Beldurretik eta indarkeriatik aske dauden gizarte baketsuak, bidezkoak eta inklusiboak bultzatzea. Gerra bidegabekeria da, gaizkiaren, beldurraren eta kaosaren bidez abantaila lortzeko baliabidea. 2030 Agenda batasun- eta konpromiso-agenda da, eraso hori gaitzesteko, biktima guztiei elkartasuna adierazteko eta giza eskubideekiko errespetua zailtzarik gabe defendatzeko, gizarte zibilizatu baten muga gaindiezina baita.

·*Aliantzak*. Onura sozial, ekologiko eta ekonomiko partekatua lortzen laguntzea. Herrialde batek beste bat militarri inbaditzea nazioarteko legeriarekiko mespretxu aldebakarrekoaren adierazpenik basatiena da. 2030 Agenda elkartasunean, nazioarteko lankidetzan eta aldeaniztasunean oinarritutako Munduko Aliantza batekiko batasuna eta konpromisoa da. Batasuna eta konpromisoa, bai irmotasunean, bai diplomazian. Ildo horretan, aliantzen beharra Nazio Batuei, EBri eta gobernuetara dagokie. Era berean, Eliza kristau ortodoxoen zein katolikoaren aliantza ekumenikoaren ekarpena espero eta babestu behar da, gerra berehala eteteko.

Ukrainaren inbasioak 2030 Agendak proiektatzen eta sustatzen duenaren aurrez aurre kontrako norabidean jarduten du. Basakeriaren eta izugarrikeriaren atzerakadaren aurrean, Garapen Iraunkorrerako Helburuak mundu arduratsu, solidario eta zibilizatu baterako batasunaren eta konpromisoaren ibilbide-orri soziala, politikoa, instituzionala eta nazioartekoa dira.

Ukrainaren inbasioari eman beharreko erantzunak ez gaitu eraman behar geure borondatez eta konbentzimenduz ezarri ditugun printzipioetatik eta helburuetatik urruntzera. Ukrainaren inbasioak, eskuratu ditugun printzipioetan eta helburuetan, nazioarteko batasuna eta konpromisoa areagotzera, indartzera eta sakontzera eraman behar gaitu. Erantzuna nazioarteko batasun eta konpromiso handiagoa da 2030 Agendak ordezkatzeko duen eta esan nahi duen guztian.

Euskadik apaltasun osoz hartzen du bere gain bere erantzukizun-kuota eta batasun eta konpromiso horri egiten dion ekarpena, bai nazioarteko eta alde anitzeko ahaleginak babestuz, bai bere lurraldean eta bere esku dagoen guztian pertsonen, planetaren, oparotasunaren, bakearen eta aliantzen aldeko agenda honen garapena kokatuz.

2022ko martxoaren 29a

Trantsizio Sozialaren eta **2030 Agendaren**
Eragile Anitzeko Foroa

Foro Multiagente de Transición Social
y **Agenda 2030** en Euskadi

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren
Eragile Anitzeko Foroaren
Lehendakaritzaren Hirugarren Adierazpena

Euskadiko Local2030 Idazkaritzaren egoitzak berretsi egiten du euskal erakundeek Garapen Iraunkorrerako Helburuen lokalizazioarekin duten konpromisoa

Joan den irailaren 13an, Nazio Batuek berretsi zuten Euskadiren hautagaitzaren onarpena Local2030 Koalizioaren Idazkaritzaren egoitza iraunkor eta global gisa. Egoitza Bilbon kokatuko da, Euskadiko Artxibo Historikoaren eraikineko seigarren solairuan.

Urriaren 31n egingo da egoitza honen irekiera sinbolikoaren ekitaldia, Amina Mohammed Nazio Batuen Erakundeko idazkariorde nagusia bertan dela. Local2030 Idazkaritzaren misioa planetako tokiko eta eskualdeko gobernuetan Garapen Jasangarrirako Helburuen garapena bultzatzea da. Hau da, bere *lokalizazioa*.

2019an, Nazio Batuek Ekintzaren Hamarkadarako egindako deia egiaztapen bikoitz batetik sortu zen: Estatuko gobernuak 2030 Agendaren garapena ez da nahikoa izaten ari, eta Garapen Jasangarrirako Helburuei buruzko eskumen gehienak estatupeko gobernuetan daude.

Horrela, 2030 Agendaren lokalizazioak gero eta garrantzi handiagoa hartzen du Nazio Batuentzat, eta Euskadiko Local2030 Idazkaritzaren egoitzak orainaren eta etorkizunaren zentzu osoa du. Estatupeko gobernuak zeregin garrantzitsua izan behar dute Agendaren gobernantza globalean, haien konpromisoa estrategikoa baita GJHen balantzea hobetzeko.

Krisi, ziurgabetasun eta eraldaketa sistemikoen garaian gaude. Gizateriaren erronka handien inguruan adostasunak lortzeko eta mantentzeko zailtasunak areagotzen ari dira. 2030 Agenda premia eta aukera da, proiektzio globaleko eta tokiko aplikazioko tresna, giza garapen iraunkorra eta inklusiboa sustatzeko.

Pobrezia, genero-berdintasunaren, hezkuntzaren, klima-aldaketaren, planetaren zaintzaren, hazkunde ekonomiko inklusiboaren, hiri eta komunitate jasangarrien, justiziaren edo bakearen aurkako borroka erronka globalak eta tokikoak dira. Pandemiaren eta Ukrainaren inbasioaren ondorioek premia-egoerak egin dituzten erronka horiei batera egin behar diegu aurre.

Eusko Jaurlaritzaren helburua egoitza hori bultzatzeko Nazio Batuekin elkarlanean aritzea izan da, Local2030 Idazkaritzak bere helburuak ahalik eta hobekien bete ditzan. Eta horrekin batera, 2030 Agendak ordezkatzen dituen eraldaketa sozial, ekologiko eta ekonomikoetarako dagokienez, Euskadiren nazioarteko posizioa indartzea.

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroan ordezkatura dauden euskal erakundeek eta entitateek ongiatorria ematen diogu Local2030 Koalizioaren Idazkaritzari, eta eskerrak ematen dizkiegu Nazio Batuei erabaki horrengatik.

Local2030 Idazkaritzaren egoitza Euskadin 2030 Agendaren arloan egindako ibilbidearen aitortpena da; baina, funtsean, etorkizunerako konpromisoa da. Local2030 Idazkaritzari ongi etorria emateko modurik onena Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuekin dugun konpromisoa berrestea da.

Bere lokalizazioarekin eta maila anitzeko eta eragile anitzeko gobernantzarekin konprometitzen gara. Zehaztasunaren metodologiaren aldeko konpromisoa hartzen dugu. 2030 Agendak hitzetatik ekintzetara igaro behar du.

Ongi etorria ematen diogu Local2030 Idazkaritzari, GJHein bat egiteko edo trakzio-proiektuak bultzatzeko gure konpromisoak berretsiz. Adierazle partekatuekin eta konparagarriekin jarraipen- eta ebaluazio-metodologiarekin eta GJH ikuspegia kontuan hartzen duten aurrekontuekin konpromisoak. 2030 Agendak ordezkatzeko dituen balioen premia eta aukera zabaltzeko konpromisoak.

Autokritikoak izan behar dugu. Mundua ez da behar bezain azkar aurrera egiten ari. Pandemiak eta Ukrainaren inbasioak arazoak larriagotu dituzte, eta konponbideen premia aragotu dute, giza garapen iraunkorrari dagokionez. Proaktibitate handiagoa behar dugu arlo zehatzean eta eraldatzailean.

Giza garapen *solidarioa, iraunkorra, bidezkoa, demokratikoa eta erantzunkidea* lortu nahi dugu eta horretarako lan egiten dugu. Hain zuzen ere, horrengatik eta horretarako, 2030 Agendak dakarren interpelazio eraldatzaileari erantzun behar diogu. Hau da gure ongiatorria eta hau da gure konpromisoa.

.2022ko urriaren 25a

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren Eragile Anitzeko Foroaren Lehendakaritzaren Laugarren Adierazpena

2030, Now

2015az geroztik 2030 Agendak proiektatzen duen 15 urteko aldiaren erdian gaude. 2019an, haren betetze-mailari buruzko balantzea ez zen nahikoa, argi eta garbi. Diagnostiko hartatik sortu zen Nazio Batuen deia Ekintzaren Hamarkadarako.

Harrezkero, pandemia bat jasan dugu, eta Errusiak Ukrainan egindako inbasioak eragindako gerraren erdian gaude. 2023ko balantzeak aitortu behar du GJHak munduan betetzeari buruzko pronostikoak okerrera egin duela.

Hala eta guztiz ere, 2030 Agendak premia eta aukera izaten jarraitzen du. Premiazkoa da aurrera egitea planeta gisa hura betetzen, eta onartzea erronka hori pasatzen utzi ezin dugun trena dela.

Pasiboki onartzen badugu egungo inertziak bere devaluazio-ibilbideari eustea, aldaketarik gabe 2030era arte, azken balantzea negatiboa izango da argi eta garbi. Ekintzaren Hamarkadak zazpi urte eta erdiko erreakzioa behar du orain. Inflexio-puntu bat.

2030, Now Proposamenak, hain zuzen ere, 2023. urtea inflexio-puntu global eta tokikotzat hartuko duen nazioarteko adostasun bat lortzen lagundu nahi du, 2030 Agenda garatzeko eta GJHak betetzeko.

2023ko irailaren 19an eta 20an, Nazio Batuek GJHen goi-bilera egingo dute. *2030, Now Proposamenak* formatua eta efektuak zabaltzea planteatzen du. Estatuburuaren eta gobernuburuaren goi-bilera formal berri bat egitera mugatuko ez den prozesu bat artikulatzearen aldeko apustua egiten du. Zehazki, proposamen hauek egiten ditu:

- Prozesu hori diseinatzea, parte-hartze zabalaren bidez, 2030 Agendaren ebaluazioa bateratu ahal izateko, 2015etik 2023ra, eta GJHetarako premiazko lehentasunak zehaztu ahal izateko, 2023tik 2030era.

- 2015-2023 aldirako ebaluazio-eredu komun bat prestatzea eta alde zuzenetik aurkeztea, zehatza eta erabilgarria izango dena, bai edozein gobernu edo erakunderentzat (tokikoa eta eskualde edo estatu mailakoa), bai enpresa pribatuentzat edo gizarte zibilko erakundeentzat.

- 2030era arteko lehentasun nagusien panel argi eta erraz bat prestatzea eta aurkeztea. Panel horren formatuak aukera emango du orokorrean partekatutako helburuak eta errealitate geografiko, sozial, antolamenduzko edo instituzional bakoitzaren berezko xedeak txertatzeko.

- Konpromiso Zehatzen Adierazpen bat prestatzea eta aurkeztea, adierazpen hori sinatzen duten instituzio eta erakunde guztien aldetik. Adierazpen horren premisa izan behar da onartzea ezin dela atzerapenik egon eta GJHekiko konpromisoa orain dela edo ez dela izango. 2030 orain da.

Proposamen honen helburu nagusia 2030erako GJHen balantzea hobetzea da. Horretarako, 2015ean, 2030 Agenda sinatu zuten erakundeen eskakizun-maila handitu egin behar da, eta haien egungo balantzearen analisi kritiko eta autokritikoa sustatu.

Now, 2030 Proposamenak konpromiso bat eskatzen eta eskaintzen du. Konpromiso sendoko erreakzio global bat eskatzen du 2030era arteko urteetan. Tokiko, eskualdeko eta estatuz kanpoko gobernuek GJHen lokalizaziorako duten zeregina eta konpromisoa eskaintzen eta aldarrikatzen du, bai eta 2030 Agendaren kogobernantza global hobean parte hartzea ere.

2023ko martxoaren 15a

Trantsizio Sozialaren eta 2030 Agendaren
Eragile Anitzeko Foroaren
Lehendakaritzaren Bosgarren Adierazpena

Deialdi globala, tokiko eskakizuna

Munduak 15 urteko ziklo historiko latza bizi du. Gazan eta Israelen piztutako krisia azken kate-maila baino ez da. Bere eragin humanitario onartezinarekin batera, bere ondorioen globalizazioa pairatzen ari gara, Ukrainako gerrak, pandemiak edo hauen aurretik egon ziren krisi ekonomikoak eta finantzarioak eragindako ondorioetara gehituz.

Ukraina eta Gaza bi gerra-egoera berri dira. Ez dira bakarrak: Yemen, Irak, Siria, Afganistan, Birmania, Hego Sudan, Etiopia, Somalia, Sahel, Kongoko Errepublika Demokratikoa... gerraren zitalkeriaren zerrenda osatzen duten izenetako batzuk dira.

Euskadi bezalako herri batek egoera hori eraldatzeko duen eragin-gaitasuna mugatua da. Era berean, pertsona bakoitzak bere buruari galde diezaioke: eta zer egin dezaket nik? Erantzuna da, gure mugekin, bi planotan eragin eta jardun dezakegula: maila globalean eta tokikoan.

Deialdi globala

Ekintza globala bakearen aldeko mundu-kontzientzia indartzera bideratuta dago. 2030 Agendaren 16. helburuak gizarte bidezkoak, baketsuak eta inklusiboak sustatzen ditu. Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsala ekarri zuten printzipioetara itzultzeko seinale bat dira bizi ditugun gerrak.

Gerraren, terrorismoaren eta indarkeriaren aurkako deialdi globalean parte hartzen eragiten dugu. Biztanleria zibilaren aurkako edozein ekintza beliko gaitzesten eragiten dugu. Giza eskubideak, diplomazia eta negoziazioa mundu zibilizatuaren armak izan behar dira. Multilateralismoa, Nazio Batuen indartzea herrien arteko desberdintasunak ebazteko gune gisa eta haien ebazpenekiko errespetua dira jarduera-ardatzak.

Nazio Batuen Garapen Jasangarrirako Helburuak nazioartean bete daitezten bultzatuz eragin dezakegu. 2030 Agenda munduko lankidetzahalegin handiena da, gizateriaren erronka nagusien aurrean: pobreziaarekin amaitzea, klima-aldaketari erantzutea, berdintasuna bultzatzea eta bakea sendotzea. Mundu zibilizatu baterako itxaropena dira.

Tokiko eskakizuna

Euskadiren ekarpena mundua hobetzen oinarritzen da, gure errealitatea hobetuz. 2030 Agenda Euskadi Forotik euskal instituzio eta erakunde guztiei dei egiten diegu Garapen Jasangarrirako Helburuekiko konpromisoa har dezaten. Elkartasuna eta jasangarritasuna dira Agenda global honen Helburu guztiak zeharkatzen dituzten balioak.

Elkartasunak esan nahi du bakearekiko, justiziarekiko eta erantzun humanitarioarekiko konpromiso instituzional, sozial eta pertsonala Ukrainan edo Ekialde Ertainean, esaterako.

Jasangarritasunak, gaur egun, gure bizitzeko, kontsumitzeko, ekoizteko, sortzeko edo energia erabiltzeko moduen eraldaketa soziala, ekonomikoa eta ekologikoa esan nahi du.

Mundu jasangarriago eta solidarioago bati egiten diogun tokiko ekarpena Euskadin egiten ari garen eta egiten jarraitu behar dugun horretan islatzen da, klima-aldaketaren, pobrezia-aren edo indarkeriaren aurrean, eta energia berriztagarrien, berdintasunaren eta bakearen alde.

Premia globalak, tokiko ekarpena eta konpromiso pertsonala elkarrekin doazen hiru dimentsio dira, koherentziaren balioaren arabera lotu behar direnak.

Munduarengandik espero dugunaren, gure herriari eskatzen diogunaren eta banaka eskaintzen edo bizitzen dugunaren arteko koherentzia.

2023ko urriaren 25a

2030 Agenda
Foroa
Euskadi

Trantsizio Sozialaren
eta **2030 Agenda**ren Eragile
Anitzeko Foroa

Foro Multiagente de Transición
Social y **Agenda 2030**
en Euskadi

2030 Agenda Euskadi Foroaren
Lehendakaritzaren Seigarren Adierazpena

Etorkizuneko Goi-bilera eta 16. GJH, bakearena

Yemen, Irak, Siria, Afganistan, Birmania, Hego Sudan, Etiopia, Somalia, Sahel, Kongoko Errepublikak Demokratikoa, Ukraina, Gaza... 2024ko martxoan, munduko bakearen aldeko aldarria egiten dugu beste behin ere. Kontzeptu erreferentziala bezain xaflakorra da, eta adierazle argiak behar ditu instrumentalizazioa saihesteko.

2024ko irailean, Nazio Batuek Etorkizuneko Goi-bilera egingo dute. Bere helburuak hauek dira: lankidetzaren hobetzea erronka kritikoak daudenean... dauden konpromisoak berrestea, Garapen Jasangarrirako Helburuak barne... sistema multilateral baterantz aurrera egitea... edo egungo erronkei eta mehatxu berriei aurre egitea...

Iradokitzen dugu Nazio Batuen Etorkizuneko Goi Bileran hausnarketa bat egitea, gaur egun Garapen Jasangarrirako 16. Helburuari–bakearen helburuari– buruz duen esanahiari buruz. Gerrak munduan duen hedapenaren aurrean, 2030 Agendak erreferentzia bat izan behar du, autoritatez hitz egingo duena, baita bakeaz ere.

Harreman geostrategikoak eta munduaren bilakaera gero eta konplexuagoak dira, baina bakea zer den eta zer ez den argitzen duten oinarriko adierazleak daude. Hauetako batzuek nazioarteko komunitatearen erreakzioa ohartarazten eta eskatzen dute:

- Herrialde bat aldebakartasunez inbaditzea, gerra-baliabideekin eta inongo justifikaziorik edo probokaziorik gabe, bateraezina da bakea hitza erabiltzearekin.
- 24 ordutan 1.200 hildako eragiten dituen biztanleria zibilaren aurkako alde bakarreko ekintza terrorista bakearen aurkako atentatua da.
- Lurralde bat bereizi gabe bonbardatzea eta 30.000 biktima baino gehiago eragitea (gehienak zibilak, emakumeak eta haurrak) bakearen aurkakorik erradikalena da.
- Egarriz, gosez eta laguntzarik gabe hiltzen ari diren setiatutako biztanleei laguntza humanitarioa sartzeko ez uztea bakearen antonimoa da.
- Elkarrizketa eta irtenbide diplomatikoak eta negoziatuak ukatzea, erabiliz, boikoteatuz edo indarra erabiltzearen lehentasunaren arabera baldintzatuz, bakearen aukera ukatzea da.

Bakerako aurrerapen positiboaren berri ematen duten helburuak eta adierazleak badaude:

- Nazio Batuen ebazpenak, nazioarteko legezketasuna eta nazioarteko zuzenbide humanitarioa errespetatzea bakeari eduki positiboa emateko modu bat da.
- Multilateralismoa sustatzea eta horren arabera jardutea, alde bakarreko ekintzak edo konponbideak baztertuta, bakea hobeto prestatzea da.

·Nazioarteko bitartekaritzarekin elkarrizketa- eta negoziazio-prozesuak sustatzea eta garatzea gatazka baten prebentzioaren edo gatazka horrek bakerantz duen bilakaera positiboaren adierazlea da.

·Giza eskubideen errespetua betetzeari buruzko azterketa gardenak eta independenteak egitea printzipio demokratikoekiko konpromisoaren bermea da.

·Biztanleria zibilaren babesari eta laguntza humanitarioari zalantzarik gabeko lehen-tasuna ematea gizatasunaren eta gatazka baten humanizazioaren gutxieneko agindua onartzea da.

Bakeak behar duena da munduak argi eta baturik hitz egitea. Garapen Jasangarrirako 16. Helburuak –bakearen helburuak– munduari garbi eta batasunez hitz egin diezazion eragitea Etorkizuneko Goi Bileraren erronka premiazkoena izan daiteke. 2030 Agenda premia eta aukera da, baita bakearentzat ere

2024ko martxoaren 20a

Oharren eranskina

Beste dokumentu
interesgarri batzuetarako
estekak

·**Euskadiko hirugarren sektore soziala 2030 Agendaren eta GJHen aurrean.** Sareen Sarea

<https://sareensarea.eus/wp-content/uploads/2022/06/Tercer-Sector-Social-de-Euskadi-ante-la-Agenda-2030-y-los-ODS.pdf>

